

**ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี - โท - เอก
และธรรมศึกษาทุกชั้น**

พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดมหามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร
ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๒ ๘๕๘๕ โทรสาร. ๐ ๒๖๒๙ ๒๑๔๒

Website : www.gongtham.net

Email : mgth.data@gmail.com

Line : @gongtham

เรื่อง ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี - โท - เอก
และธรรมศึกษาทุกชั้น พ.ศ. ๒๕๖๘

พิมพ์ครั้งแรก : ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

จำนวน : ๕,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์ : สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดมหามกุฏราชวิทยาลัย

หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ

เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทร. ๐-๒๖๖๒-๘๕๘๕ โทรสาร. ๐-๒๖๒๙-๒๑๔๒

ที่ปรึกษา สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

พระพรหมวชิรรังษี วัดบวรนิเวศวิหาร

พระธรรมวชิรเมธาจารย์ วัดโสมนัสวิหาร

พระเทพวัชรเมธี วัดสัมพันธวงศ์

พระราชบัณฑิต วัดธาตุทอง

ตรวจต้นฉบับและพิสูจน์อักษร :

พระสุธีรัตนภรณ์ วัดเศวตฉัตร

พระครูปริตรโกศล วัดบวรนิเวศวิหาร

พระมหาชานนท์ อากาศโร วัดปรีณายก

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย

๑๒๙ ม. ๓ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐ ๒๖๒๙ ๑๔๑๗ ต่อ ๑๐๔

สารบัญ

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง	๕
วิธีตรวจประโยคธรรมสนามหลวง	๑๗
คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง	๒๕
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นตรี พ.ศ. ๒๕๖๘	๕๙
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นโท พ.ศ. ๒๕๖๘	๖๙
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นเอก พ.ศ. ๒๕๖๘	๘๑
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นตรี พ.ศ. ๒๕๖๘	
-ระดับประถมศึกษา	๙๓
-ระดับมัธยมศึกษา	๑๑๙
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๑๔๕
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นโท พ.ศ. ๒๕๖๘	
-ระดับประถมศึกษา	๑๗๑
-ระดับมัธยมศึกษา	๑๙๗
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๒๒๓
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นเอก พ.ศ. ๒๕๖๘	
-ระดับประถมศึกษา	๒๔๙
-ระดับมัธยมศึกษา	๒๗๕
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๓๐๑

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง
วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง
นักธรรมชั้นตรี
วันพุธ ที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้เข้าสอบ
ธรรมสนามหลวงทุกรูป

ทุกท่านคงได้ตระหนักรู้แล้วว่าสถานการณ์คณะสงฆ์และกิจการ
พระพุทธศาสนาในปัจจุบันนี้ กำลังเผชิญความท้าทายครั้งใหญ่ ผู้คนจำนวน
มากพากันเฟื่องโชน เติเตียน และตั้งคำถามต่อการมีอยู่ของพระสงฆ์ เกิด
คำวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง และหลายต่อหลายครั้งก็เป็นไปอย่างรุนแรง
เกินจริง เพราะคนคนองมักมุ่งมองแต่พฤติกรรมของชนหมู่น้อยที่เป็นรอย
ต่างดำ จนตีตราบาปอย่างเหมารวม จึงว่าร้ายชนหมู่มากใหญ่ ที่มีได้กระทำ
ความผิดไปด้วย เกิดภาวะบั่นทอนกำลังใจของบรรดาพระภิกษุสามเณร และ
บุคลากรในกิจการพระพุทธศาสนา ที่สู้สุดสำหรับปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และ
ปฏิบัติซื่อตรงตลอดมา

ผู้มีสติปัญญาแยกกายย่อมนิ่งไม่สิ้นหวัง ไม่หดหู่ท้อแท้ ต่อนิฏฐารมณณ์ ต่ออาจอุกคิตพิณิจพิจารณาได้ด้วยกระบวนการโยนิโสมนสิการ จนเกิดกุศลฉันทะเพิ่มพูนในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่พุทธบริษัทให้ยิ่งเข้มแข็งมั่นคงต่อไป เพื่อกอบกู้สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ ให้เปลี่ยนร้ายกลายเป็นดี และผลักดันสรรค์สร้างสิ่งดีให้ทวีคูณสืบไป

หนทางอันยิ่งใหญ่ซึ่งต้องด้วยนัยแห่งพระพุทธศาสนาคือ การศึกษา และเผยแผ่พระสัทธรรมอย่างถูกต้อง มั่นคงตรงต่อหลักการและวิธีการ อันบูรพาจารย์คณะสงฆ์ไทยได้วางเนติแบบแผนไว้แล้ว จึงขอให้ท่านผู้บริหารการศึกษา จงพยายามช่วยกันรักษาและพัฒนากระบวนการจัดการพุทธ-ศาสนศึกษา ตามหลักสุตตวรรณ เพื่อให้พระธรรมวินัยยังคงสถิตสถาพร เป็นกลไกในการสร้างเสริมคุณสมบัตินี้ที่พึงประสงค์สำหรับพุทธบริษัททั่วหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการผลิตศาสนทายาท เป็นพระภิกษุสามเณรผู้รู้ธรรม สามารถปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัย และเผยแผ่พระสัทธรรมแก่อุทฺถชาวโลก ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และกว้างขวาง สมดังพระพุทธประสงค์ หากท่านผู้จัดการเรียนการสอน และผู้เล่าเรียนธรรม สามารถกระทำได้เช่นนี้ สังคมก็จะหันกลับมายกย่องเชิดชูคณะสงฆ์ และพร้อมอุปถัมภ์บำรุงท่าน ในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณของสังคมไทย ดุจดังที่บูรพาจารย์ของเราทั้งหลายได้ดำรงสถานะเช่นนั้นมาแล้วนับแต่โบราณกาล

วันนี้เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงนักธรรมชั้นตรี ผู้ที่เข้าสอบล้วนได้ผ่านการเรียนมาแล้วจึงเข้ามาทดสอบความรู้หรือประเมินผลของความรู้ของตนๆ จึงขอให้ผู้จัดและผู้เข้าสอบธรรมสนามหลวงในสนามสอบแห่งนี้ ตั้งปณิธานว่าจะเป็นศาสนทายาทที่ดี เป็นศักดิ์ศรีของคณะสงฆ์ต่อไป กับทั้งขอเน้นย้ำให้ทุกท่าน จงจัดการสอบและทำข้อสอบโดยสุจริต อันนับเป็นบุญกิริยา

เบื้องต้น ที่นำพาให้ท่านงอกงามในพระบวรพุทธศาสนา

ขออนุโมทนากุศลจริยาของเจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ตลอดถึง
สาธุชนผู้สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ด้วยกุศลจิตและด้วยสามัคคีธรรม
ขออำนาจพรให้ท่านทั้งหลาย จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย บรรลุถึงความรุ่งเรือง
ในพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลเป็นนิตย์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง
วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง
นักธรรมชั้นโท - เอก
วันศุกร์ ที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้เข้าสอบ
ธรรมสนามหลวงทุกรูป

สถานการณ์โลกที่ผันแปรไป การสื่อสารที่รวดเร็วและฉาบฉวย โครงสร้าง
ประชากรที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนค่านิยมเชิงจริยธรรมที่ถูกทำลาย ทำให้ผู้คน
จำนวนมากพากันเพ่งโทษ ตีเตี๋ยนและตั้งคำถามต่อการมีอยู่ของพระสงฆ์ เกิด
การด้อยค่า ล้อเลียน เหยียดหยาม และลบหลู่ พระรัตนตรัย พากันวิพากษ์
วิจารณ์อย่างกว้างขวางอย่างเหมารวมเกินจริง อย่างไรก็ตาม พุทธบริษัทผู้มี
สติปัญญาสุชุมแยกแยะอย่างแท้จริง ย่อมจะไม่สิ้นหวัง ไม่หดหู่ท้อแท้ต่อ
อนิฏฐารมณ แต่อาจกลับอุทิศพิจารณาได้ด้วยกระบวนการโยนิโสมนสิการ
จนเกิดกุศลฉันทะเพิ่มพูนในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่พุทธบริษัทให้ยิ่งเข้มแข็งมั่นคง
ต่อไป เพื่อกอบกู้สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ ให้เปลี่ยนร้ายกลายเป็นดี และ
ผลักดันสรรค์สร้างสิ่งดีงาม ให้บังเกิดมีขึ้นอย่างทวีคูณ

ขอพระภิกษุสามเณรทุกรูป จงทราบไว้ว่า ภาพการณ์เช่นนี้เคยเกิดมี
ขึ้นมาแล้วในการคณะสงฆ์และกิจการพระพุทธศาสนา ทำให้เรื่องแปลกใหม่

แต่อย่างไรก็ตาม แต่ถ้าศึกษาประวัติศาสตร์ย่อมนจะพบว่า สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช ผู้ทรงเป็นอัครพุทธศาสนูปถัมภก กับทั้งบูรพาจารย์คณะสงฆ์ไทย ทรงช่วยและช่วยกันกอบกู้แก้ไขวิกฤต ด้วยการเร่งทำนุบำรุงการศาสนศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธธรรมให้ยิ่งเข้มแข็งและมั่นคง อันนับเป็นหนทางซึ่งต้องด้วยนัยแห่งพระพุทธานุศาสนีที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประทานพระพุทธานุติให้พระสาวกของพระองค์ ช่วยกันหมุนกงล้อแห่งพระธรรมจักร บดขยี้ทำลายอวิชชาคือความเขลาของชาวโลก แผ่อำนาจแห่งธรรมไปอย่างกว้างขวางที่สุด จึงขอให้ท่านผู้บริหารกิจการศาสนศึกษา ครูและผู้เล่าเรียนพระปริยัติธรรม จงระลึกไว้เสมอว่าท่านคือทหารหาญแห่งสมเด็จพระบรมศาสดา เป็นธรรมเสนีผู้พลีอุทิศชีวิตเพื่อรบกับบอธรรม เพื่อเอาชนะเหนือปัญหาด้วยปัญญา เป็นกลไกของคณะสงฆ์ไทย ที่จะช่วยผลักดันหมุนพระธรรมจักรให้รุดหน้าไปไม่มีวันถอยหลังกลับ

พร้อมกันนั้น ขอให้ท่านจงพยายามประคับประคองรักษากายจริยา วจีจริยา และมโนจริยา อย่าให้บกพร่องบิดพลิ้วไปจากพระธรรมวินัย ให้สมดังที่ท่านได้ศึกษาเล่าเรียนมา อย่าให้ใครปรามาสได้ว่าท่านเป็นคนที่ดีแต่รู้ เก่งแต่ปาก เพราะฉะนั้น หากท่านประพฤติตนเป็นศาสนทายาทผู้รู้จริง และปฏิบัติได้จริงสมตามารู้ ย่อมเป็นปฏิบัติบูชาอันประเสริฐสุดต่อพระรัตนตรัย เป็นการปลูกศรัทธาปสาทะให้บังเกิดขึ้นในใจชาวโลก เป็นแบบอย่างของพระภิกษุสามเณรที่มีจริยาเรียบร้อย น่าเคารพ เป็นศรีแห่งพระศาสนา อันเสมอด้วยการเผยแผ่พระธรรมวินัยให้มหาชนชาวโลกได้ตระหนักในคุณค่าอันยิ่งใหญ่ของการมีอยู่ของพระสงฆ์ ในฐานะผู้นำทางชีวิตและจิตวิญญาณ ได้อย่างแท้จริง

วันนี้เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงของนักธรรมชั้นโท-เอก ผู้ที่เข้าสอบล้วนได้ผ่านการเรียนมาแล้ว จึงเข้ามาทดสอบความรู้หรือประเมินผลของความรู้ของตนๆ จึงขอให้ผู้จัดและผู้เข้าสอบธรรมสนามหลวงใน

สนามสอบแห่งนี้ ตั้งปณิธานว่าจะเป็นศาสนทายาทที่ดี เป็นศักดิ์ศรีของ
คณะสงฆ์ต่อไป กับทั้งขอเน้นย้ำให้ทุกท่าน จงจัดการสอบและทำข้อสอบโดย
สุจริต อันนับเป็นบุญกิริยาเบื้องต้น ที่นำพาให้ท่านงอกงามในพระบวรพุทธ-
ศาสนา

ขออนุโมทนากุศลจริยาของเจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ตลอด
ถึงสาธุชนผู้สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ด้วยกุศลจิตและด้วยสามัคคีธรรม
ขออำนาจพรให้ท่านทั้งหลาย จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย บรรลุถึงความ
รุ่งเรืองในพระสังฆธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลเป็น
นิตย์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง
วันเปิดสอบธรรมศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๖๘
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้เข้าสอบ
ธรรมสนามหลวง

สมัยหนึ่ง สมเด็จพระผู้มีพระภาคประทับ ณ ป่าไผ่ใกล้เมืองมิลินลา
ลำดับนั้น พระกิมพิละเข้าไปเฝ้า ถวายบังคมแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง
แล้วกราบทูลพระผู้มีพระภาคว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อะไรหนอเป็นเหตุ
เป็นปัจจัยที่ทำให้พระสัทธรรมตั้งอยู่ได้ไม่ยั่งยืน ในเมื่อพระตถาคตเจ้า
ปรินิพพานไปแล้ว”

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงพระมหากรุณาตรัสประทานวิสัชนา
ว่า “เมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาใน
พระธรรมวินัยนี้ ไม่เคารพ ไม่ยำเกรงในพระศาสนา ในพระธรรม ใน
พระสงฆ์ ในการศึกษา ไม่เคารพยำเกรงกันและกันนี้แล เป็นเหตุ เป็น
ปัจจัย ทำให้พระสัทธรรมตั้งอยู่ไม่ได้นาน”

พระพุทธดำรัสตั้งนั้น ย่อมตักเตือนใจเราทั้งหลายผู้เป็นสมาชิกแห่ง
พุทธบริษัท ไม่ว่าจะเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ให้ตระหนักในหน้าที่ที่จะต้อง

ชวนขยายศึกษา ปฏิบัติ และเผยแผ่พระธรรมวินัย อันสมเด็จพระบรมศาสดา ตรัสไว้ดีแล้ว ด้วยความวิริยอุตสาหะและศรัทธาปสาทะอันมั่นคง หาใช่เป็น เพียงหน้าที่ของคณะสงฆ์เท่านั้น หากแต่สาธุชนทั่วหน้า ที่แม้อยู่ในเพศ คฤหัสถ์ ก็จำเป็นต้องเข้าช่วยประคับประคอง ปกป้องรักษา และทำนุบำรุง พระพุทธศาสนาให้สถาวร แม้ในยามที่ความศรัทธาของผู้คน ต่อพระพุทธ- ศาสนาในสังคมไทยปัจจุบัน เริ่มสั่นคลอนเพราะเหตุปัจจัยนานาประการ เพื่อเราทั้งหลายจักได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีศรัทธาตั้งมั่นไว้ดีแล้ว ในอันที่กอบกู้ สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ให้เปลี่ยนร้ายกลายเป็นดี และผลักดันสรรค์สร้าง ค่านิยมแห่งศีลธรรมจรรยาทางพระพุทธศาสนาให้บังเกิดเป็นผลสำเร็จขึ้น ในสังคมไทยได้อย่างแท้จริง

การศึกษาและเผยแผ่พระสัทธรรมอย่างถูกต้อง มั่นคงตรงต่อหลักการ และวิธีการ ตามหลักสูตรธรรมศึกษา อันบูรพาจารย์คณะสงฆ์ไทย มีเจ้าพระคุณ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระชินวรวิสุทธิเทวารยวงศ์ เป็นอาทิ ได้ทรง วางเนติแบบแผนไว้แล้วสำหรับฆราวาส จึงนับเป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคน トラบใดที่ท่านยังคงเรียนธรรมศึกษา และสามารถปฏิบัติตามสารถะที่ท่านได้ เล่าเรียนมา トラบนั้นย่อมเป็นอันหวังใจได้ว่า พระพุทธศาสนาจักยังคงรุ่งเรือง และไม่มีวันเสื่อมสูญไปจากโลก

ขอให้ท่านผู้บริหารการศึกษา จงพยายามช่วยกันรักษาและพัฒนา กระบวนการจัดการพุทธศาสนศึกษา ตามหลักสูตรธรรมศึกษา เพื่อให้พระธรรม คำสั่งสอนของพระองค์ยังคงสถิตสถาพรเป็นกลไกในการสร้างเสริมคุณสมบัติ ที่พึงประสงค์สำหรับพุทธบริษัททั่วหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการผลิตอุบาสก อุบาสิกาผู้รู้ธรรม สามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรม ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และกว้างขวาง สมดังพระพุทธประสงค์ หากท่านผู้จัดการเรียนการสอน และ ผู้เล่าเรียนธรรมศึกษาสามารถกระทำได้เช่นนี้ สังคมไทยก็จะสงบสุขร่มเย็น เสมอไป

วันนี้เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงของธรรมศึกษาชั้นตรี โท และ เอก ผู้ที่เข้าสอบล้วนได้ผ่านการเรียนมาแล้ว จึงเข้ามาทดสอบความรู้หรือ ประเมินผลของความรู้ของตนๆ ขอให้ผู้จัดและผู้เข้าสอบธรรมสนามหลวงใน สนามสอบแห่งนี้ ตั้งปณิธานว่าจะเป็นผู้บวสกุบาสิกาที่ดี เป็นศักดิ์ศรีของ พระพุทธศาสนา กับทั้งขอเน้นย้ำให้ทุกท่าน จงจัดการสอบและทำข้อสอบ โดยสุจริต อันนับเป็นบุญกิริยาเบื้องต้น ที่นำพาให้ท่านงอกงามในพระบวร- พุทธศาสนา

ขออนุโมทนากุศลจริยาของเจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ผู้บริหาร สถานศึกษา ตลอดจนสาธุชนผู้สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ด้วยกุศลจิตและ ด้วยสามัคคีธรรม ขออำนาจพรให้ท่านทั้งหลายจงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย บรรลุถึงความรุ่งเรืองในพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอด กาลเป็นนิตย์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

วิธีตรวจประโยชน์กรรมสนามหลวง

วิธีตรวจในสนามหลวง

ขอประกาศแก่กรรมการทั้งหลายทราบทั่วกัน

การตรวจประโยคธรรมและธรรมศึกษาของสนามหลวง ความประสงค์เพื่อทราบความรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริง เป็นทางให้ผู้ศึกษาเจริญในวิทยาการและจริยสมบัติ สืบอายุพระพุทธานุชาตต่อไป

ปัญหาที่ออกสอบ แผนกธรรมสนามหลวงได้รวบรวมขึ้นจากข้อสอบของพระกรรมการหลายรูป มีกรรมการตรวจพิเศษคัดเลือกอีกชั้นหนึ่งถามความจำบ้าง ความเข้าใจบ้าง ความคิดบ้าง การตรวจต้องถือแนวนั้นเป็นเกณฑ์ตรวจคำถาม ที่ถามความจำต้องตอบให้ตรงตามแบบ และอาจเหมือนกันได้หมดทุกคน ที่ถามความเข้าใจในทางที่ถูกมีได้อย่างเดียว แต่โวหารอาจต่างกัน ที่ถามความคิดเหตุผลย่อมมีได้คนละอย่างตามความคิดของแต่ละคนนี้เป็นประมาทในการตอบคำถามนั้น เป็นเพียงแนวทางให้กรรมการ ได้ถือเป็นเกณฑ์ในการตรวจได้สะดวก เป็นเพียงมติหนึ่งที่อาศัยหลักเป็นสำคัญ จะเกณฑ์ให้นักเรียนตอบตรงกันทุกข้อคงเป็นไปไม่ได้ เว้นไว้แต่ใจความสำคัญเท่านั้น ส่วนข้อสอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นเรียงความแก่กระทู้ธรรม ปัญหาที่ออกสอบเป็นแบบปรนัย คือเลือกคำตอบที่ออกมาแล้วในแต่ละข้อ แต่ต้องเป็นคำตอบที่ถูกที่สุดในแต่ละข้อ ซึ่งมีที่ถูกที่สุดเพียงข้อละคำตอบเดียวนักเรียนจะต้องเลือกตอบข้อที่ถูกเท่านั้น เลือกตอบผิดเป็นไม่ได้คะแนนเป็นการถามทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความจำ และความคิดไปในตัวด้วย

การตรวจก็เพื่อจะรู้ว่านักเรียนมีความรู้หลักธรรมวินัย ควรแก่การดำรงพระศาสนาหรือไม่ ควรได้เป็นได้ ควรตกเป็นตก อย่างนี้เป็นทางเจริญวิทยาการของผู้ศึกษาต่อไป

ผู้ตรวจพึงตั้งใจอยู่ในมัชฌิมัตตูปะภะชาวางตนเป็นกลาง ถือความจริงเป็นหลัก ภูกว่าตามภู กูมิว่าตามกู มิควรถืออคติอันทำให้เสียความ

เที่ยงธรรม มุ่งทำกิจพระศาสนาสงเคราะห์กุลบุตรให้ได้ความเสมอภาคทั่วหน้ากัน

ท่านทั้งหลายได้รับอาราธนามาให้เป็นกรรมการนั้น คือเป็นผู้ที่สนามหลวงเห็นแล้วว่าทรงคุณธรรม ควรแก่ฐานะสมควรจะยกย่องให้เป็นผู้ตรวจความรู้ของนักเรียนได้ ขอท่านจงเคารพต่อความเป็นธรรม เพื่อความเสมอภาคแก่นักเรียนทั้งหลาย ถ้าคณะกรรมการกองใดหรือผู้ใดมีมติไม่ลงกันหรือขัดข้องอย่างใด หากตกลงกันไม่ได้ ให้หารือประธานในที่นั้นให้ท่านชี้ขาด และพึงปฏิบัติตามโดยธรรม

อนึ่งนักเรียนบางคนบางสำนักอยากได้จนเกินพอดี ถึงกับทำผิดระเบียบของสนามหลวง ลืมคิดถึงตนว่าเรียนธรรมสอบธรรมเป็นนักธรรม ขอให้กรรมการทั้งหลายช่วยสอดส่องตรวจตรากำกับไปด้วย ลักษณะของใบตอบที่ส่อทุจริตดังนี้

๑. ฉบับเดียวกัน ลายมือไม่เหมือนกัน หรือวันต้นอย่างหนึ่ง วันหลังอย่างหนึ่ง ซึ่งส่อว่าเป็นคนละคนเหล่านี้แปลว่าคนอื่นทำให้

๒. คำตอบที่ต้องเรียงคำพูดมากๆ เหมือนกับฉบับอื่นอันส่อว่าไม่ใช่ความจำ ความรู้ อันเป็นสำนวนของตนนี้ แปลว่าดูคำตอบของคนอื่นหรือให้คนอื่นดูคำตอบ

๓. ตอบโดยทำนองอย่างเขียนคำบอกเหมือนกันจริงๆ เช่น ผิดเหมือนกัน ถูกเหมือนกัน แก่เหมือนกัน ชืดฆ่าเหมือนกัน ตกข้อความเหมือนกันนี้แสดงว่า มีผู้บอกให้ตอบ

๔. ถ้าเห็นว่าทุจริตอย่างใดอย่างหนึ่งจงลงเลข ๐ นำเสนอประธานกรรมการเก็บรวบรวมไว้กับใบตอบคนเดียวกัน เพื่อเป็นหลักฐาน

วิธีตรวจประโยคกรรมสนามหลวง

๑. วิธีตรวจนี้เป็นวิธีตรวจให้คะแนน คะแนนเต็มแต่ละข้อมี ๑๐ คะแนน
๒. การจะตรวจให้คะแนนเต็มหรือไม่ ให้กรรมการพิจารณาเห็นตามสมควร ถ้าไม่ถูกเลยให้ลงเลข ๐
๓. ข้อใหญ่ที่มีข้อย่อยให้ลงคะแนนที่ข้อย่อยแต่ละข้อ แล้วรวมคะแนนไว้ ที่เลขหัวข้อใหญ่นั้นๆ เมื่อตรวจข้อย่อยครบในแต่ละข้อย่อยใหญ่ ให้รวมคะแนนไว้คราวหนึ่ง แล้วเขียนเลขจำนวนคะแนนที่ได้เฉพาะข้อนั้นๆ ไว้ที่เลขหัวข้อของข้อนั้นๆ
๔. เมื่อตรวจครบทั้ง ๑๐ ข้อแล้วให้รวมคะแนนทั้งหมด (๑๐ ข้อ) แล้วเขียนไว้ที่มุมขวาด้านบนทุกฉบับ
๕. ตรวจเสร็จแล้วให้ลงชื่อกำกับไว้ที่มุมซ้ายมือด้านบนทุกฉบับ และฉบับแรกของแต่ละปีก ให้ลงชื่อโดยเขียนตัวบรรจงทุกปีก
๖. เฉพาะใบตอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นกระทู้ ข้อสอบแต่ละวิชา มี ๕๐ ข้อๆ ละ ๒ คะแนน ให้ตรวจไปตามใบเฉลยฉบับที่เฉลยไว้ ให้ตรวจแต่ละฉบับแล้ว ให้นำข้อรวมคะแนน และปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๕
๗. ในกรณีที่นักเรียนธรรมศึกษาจากบาทลงในช่องคำตอบในข้อเดียวกันหลายคำตอบ ถือว่าข้อนั้นๆ เป็นผิดไม่ได้คะแนน หากมีรอยชูดลบขีดฆ่าไว้ แต่พอเป็นหลักฐานให้ทราบว่านักเรียนตกลงใจตอบคำตอบในข้อไหนได้ก็ให้ตรวจไปตามนั้น
๘. การตรวจให้ใช้กรรมการ ๒ รูป เมื่อกรรมการรูปที่ ๑ ตรวจเสร็จแล้ว ให้กรรมการรูปที่ ๒ ตรวจซ้ำ ถ้าเห็นไม่ร่วมกันให้ตกลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าเห็นร่วมกันก็ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแล้ว ให้ลงนามกำกับไว้ทุกฉบับโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับกรรมการรูปที่ ๑

การให้คะแนน

๑. การให้คะแนนนักเรียนและธรรมศึกษาทุกชั้น มีหลักเกณฑ์ดังนี้
 - ๑.๑ สำหรับประโยชน์นักเรียนทุกชั้นให้ถือ ๔๐๐ คะแนน เป็นเกณฑ์ ทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชาแล้วต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบได้ ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบตก
 - ๑.๒ สำหรับธรรมศึกษาทุกชั้นให้ถือ ๔๐๐ คะแนน เป็นเกณฑ์ วิชาทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชา แล้วต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบได้ ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบตก
๒. ผู้สอบนักเรียนและธรรมศึกษาทุกชั้น ต้องสอบทั้ง ๔ วิชา ถ้าขาดสอบ วิชาใดวิชาหนึ่ง แผนกธรรมสนามหลวงไม่รับพิจารณา ให้อยู่ในเกณฑ์สอบตก
๓. การตอบสัปดาห์ให้หักคะแนนเสีย ๒ คะแนน เช่นเดิม คือแทนที่จะได้ ๑๐ คะแนนเต็ม ก็ให้เพียง ๘ คะแนนเท่านั้น หากตอบไม่หมดข้อคงให้คะแนนไม่เต็มข้อเท่ากับการตอบ ถ้าผู้ตรวจเห็นว่าฉบับใดผิดมากไม่ได้แม้แต่คะแนนเดียวก็ให้ลง ๐ ไว้ด้วย
๔. วิชาที่ตอบต้องได้คะแนนทุกวิชาจึงจะยอมรับรวมคะแนนให้ หากเกิดวิชาใดวิชาหนึ่งไม่ได้คะแนนแม้แต่คะแนนเดียว หรือได้ต่ำกว่า ๒๕ คะแนน ก็ห้ามรวมคะแนน ปรับเป็นตก แม้รวมทุกวิชาแล้วจะได้คะแนนสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ตาม

แนวตรวจกระทู้ธรรม สำหรับกรรมการพิจารณาให้คะแนน

๑. แต่งได้ตามกำหนด
๒. อ่างกระทู้ได้ตามกฎ
๓. เชื่อมกระทู้ได้ดี
๔. อธิบายความสมกับกระทู้ที่ได้ตั้งไว้
๕. ใช้สำนวนสุภาพเรียบร้อย
๖. ใช้ตัวสะกดการันต์ถูกเป็นส่วนมาก
๗. สะอาดไม่เปรอะเปื้อน

ขอให้กรรมการแผนกธรรมสนามหลวงได้ปฏิบัติให้ชอบด้วยระเบียบ
เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสอบทุกประการ
วิธีตรวจนี้ให้ใช้เฉพาะในการสอบธรรมสนามหลวง

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๐/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบ
นักธรรมชั้นตรี วันที่ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ ตุลาคม ๒๕๖๘ นักธรรมชั้นโท - เอก
วันที่ ๗ - ๘ - ๙ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมทั้งท้าวราชอาณาจักร

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
พิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า แม่กองธรรมสนามหลวง
ประธาน
๒. พระธรรมวชิรเจติยาจารย์ ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
รองประธาน
๓. พระธรรมวชิรเมธาจารย์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ
๔. พระธรรมวชิรปาโมกข์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
กรรมการ

๕. พระราชบัณฑิต เลขานุการแม่กองธรรมฯ รูปที่ ๒
กรรมการ
๖. พระเทพวัชรเมธี เลขานุการแม่กองธรรมฯ รูปที่ ๑
กรรมการและเลขานุการ
๗. พระวชิรรัตนสุธี เลขานุการสำนักอำนวยการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง
ที่ ๗๑/๒๕๖๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบนักธรรม
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

—><— ◆ ◆ ◆ —><—

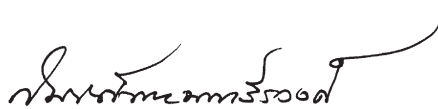
ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบนักธรรมชั้นตรี วันที่ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ ตุลาคม ๒๕๖๘ นักธรรมชั้นโท - เอก วันที่ ๗ - ๘ - ๙ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมทั้งท้าวราชอาณาจักร

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระธรรมคุณากรณ์	ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระธรรมวชิรเจติยาจารย์	ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
คณะกรรมการ
๓. พระธรรมวชิรเมธาจารย์	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
คณะกรรมการ
๔. พระธรรมวชิรปาโมกข์	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
คณะกรรมการ

๕. พระมหาสุพิศ ธรรมคุตโต ผู้ช่วยเลขานุการแม่กองธรรมฯ
คณะทำงานและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ
สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๒/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบธรรมศึกษา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมทั้งท้าวราชาอาณาจักร เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า	แม่กองธรรมสนามหลวง
ประธาน
๒. พระพรหมวชิรรังษี	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายนักธรรม
รองประธาน
๓. พระพรหมติลก	รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนกลาง
กรรมการ
๔. พระธรรมวชิรเมธาจารย์	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ

๕. พระธรรมวชิรปัญญาภรณ์ รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนตวันออก
กรรมการ
๖. พระธรรมวชิราภีรต รองแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
กรรมการ
๗. พระเทพสิทธิโกศล รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายธรรมศึกษา
กรรมการ
๘. พระเทพปฏิภาณวาที รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนเหนือ
กรรมการ
๙. พระเทพปฏิภาณกวี รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนใต้
กรรมการ
๑๐. พระเทพวชิรเมธาจารย์ หัวหน้าคณะทำงานวิชาการที่ธรรม
กรรมการ
๑๑. พระราชบัณฑิต หัวหน้าคณะทำงานวิชาธรรม
กรรมการ
๑๒. พระราชวชิรโมลี หัวหน้าคณะทำงานวิชาพุทธประวัติ
กรรมการ
๑๓. พระสุธีรัตนภรณ์ หัวหน้าคณะทำงานวิชาวินัย
กรรมการ
๑๔. พระเทพวัชรเมธี เลขานุการแม่กองธรรมฯ รูปที่ ๑
กรรมการและเลขานุการ
๑๕. พระวชิรรัตนสุธี เลขานุการสำนักอำนวยการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. พระครูศรีธีรวงศ์ ผอ.กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษาฯ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘
ถึง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๓/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบ

ธรรมศึกษา

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบธรรมศึกษา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรมประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระพรหมวชิรรังษี	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายนักธรรม
ประธาน
๒. พระเทพวชิรเมธาจารย์	หัวหน้าคณะทำงานวิชาการผู้ธรรม
อนุกรรมการ
๓. พระราชบัณฑิต	หัวหน้าคณะทำงานวิชาธรรม
อนุกรรมการ
๔. พระราชพวชิรโมลี	หัวหน้าคณะทำงานวิชาพุทธประวัติ
อนุกรรมการ

๕. พระราชธรรมมาภรณ์ ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำหนเหนือ
อนุกรรมการ
๖. พระราชพิพัฒน์โกศล ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำหนตะวันออก
อนุกรรมการ
๗. พระราชวัชรปัญญาเมธี ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
อนุกรรมการ
๘. พระปัญญารัตนนารถ ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำหนใต้
อนุกรรมการ
๙. พระสุธีรัตนภรณ์ หัวหน้าคณะทำงานวิชานัย
อนุกรรมการ
๑๐. พระครูปริตรโกศล ผอ.กลุ่มงานวิชาการ
อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางสาวปัทมา บุญเต็ม จศป.กลุ่มงานกิจการผู้เรียน
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ตรวจสอบและปรับปรุงข้อสอบที่คณะทำงานยกร่างข้อสอบได้
ประมวลเป็นข้อสอบของธรรมศึกษาไว้ แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาและ
อนุมัติข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรมพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ถึง ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๔/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาพระพุทธธรรม

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบธรรมศึกษา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมทั้งท้าวราชอาณาจักร เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพระพุทธธรรม ของสนามหลวง แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพระพุทธธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระเทพวชิรเมธาจารย์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระเทพสิริวัชร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ
๓. พระศรีภักทิยบดี	ผอ.กลุ่มงานตรวจสอบภายใน
คณะกรรมการ
๔. พระมงคลเมธาวัฒน์	ผอ.กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก
คณะกรรมการ

๕. พระครูปริตรโกศล

ผอ.กลุ่มงานวิชาการ

คณะทำงาน

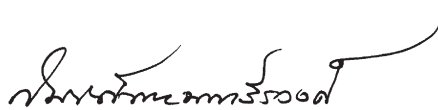
๖. พระมหาปรีชา ปภงกโร

เลขานุการฯ ฝ่ายธรรมศึกษา

คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชากระทัธรรม แล้วนำเสนอ คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของ สนามหลวงแผนกธรรมพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘
 สั ๓๗ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาวิรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองกรรมสนามหลวง

ที่ ๗๕/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาธรรม

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบ
ธรรมศึกษา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมทั้งท้าวราชอาณาจักร
เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา **วิชาธรรม** ของสนามหลวง
แผนกกรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและ
ได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา
วิชาธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระราชบัณฑิต เลขานุการแม่กองกรรมฯ รูปที่ ๒
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระราชวัชรปัญญาเมธี ผู้ช่วยแม่กองกรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
คณะกรรมการ
๓. พระมงคลเมธาวัฒน์ ผอ.กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวกฯ
คณะกรรมการ
๔. พระครูสุธีวัชรภรณ์ ผอ.กลุ่มงานวิทยบริการ
คณะกรรมการ

๕. พระครูปลัด สมชาย อติโพโล ผอ.กลุ่มงานกิจการผู้เรียน

คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม แล้วนำเสนอ
คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของ
สนามหลวงแผนกธรรมพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘
สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาวิรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๖/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาพุทธประวัติ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบธรรมศึกษา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมทั้งท้าวราชอาณาจักร เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ ของสนามหลวง แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระราชวชิรโมลี ผอ.กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระราชพิพัฒน์โกศล ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ หนตะวันออก
คณะกรรมการ
๓. พระครูศรีปริยัติธำรง จนท.สำนักงานฯ หนตะวันออก
คณะกรรมการ
๔. พระมหาสุทธิพงษ์ สุทธิวิโส จนท.สำนักงานฯ หนใต้
คณะกรรมการ

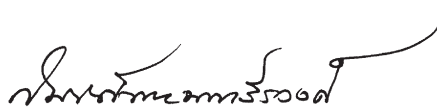
๕. พระมหาทองสืบ เขมปญโญ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ แล้วนำเสนอ
คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของ
สนามหลวงแผนกธรรมพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘
สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๗/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาวินัย

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๓/๒๕๖๘ เห็นชอบกำหนดวันสอบธรรมศึกษา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ พร้อมทั้งท้าวราชอาณาจักร เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา **วิชาวินัย** ของสนามหลวง แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระสุธีรัตนารักษ์ ผอ.กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระวชิรรัตนสุธี เลขานุการสำนักอำนวยการ
คณะกรรมการ
๓. พระมหาครรชิต อติภทฺโท จศป.กลุ่มตรวจสอบภายใน
คณะกรรมการ
๔. พระมหาชานนท์ อากาศโร จศป.กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษาฯ
คณะกรรมการ

๕. พระครูศรีธีรวงศ์

ผอ.กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษาฯ

คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย แล้วนำเสนอคณะ
อนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวง
แผนกธรรมพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘
สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๘/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยอำนวยความสะดวกการสนับสนุนโครงการ

จัดทำข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษา

ของสนามหลวงแผนกธรรมทั้งในและต่างประเทศ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาทั้งในและต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยอำนวยความสะดวกการสนับสนุนโครงการจัดทำข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรมทั้งในและต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

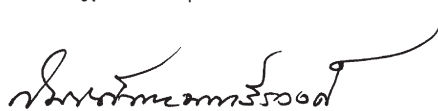
๑. พระพิศมภ์วิจิตร	ผอ.กลุ่มงานกิจการพิเศษ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระครูโกศลติเรกวัดมนต์	จศป.กลุ่มงานกิจการพิเศษ
คณะกรรมการ
๓. พระครูสมุห์สถาพร เตชสีโล	จศป.กลุ่มงานกิจการพิเศษ
คณะกรรมการ
๔. นายสุวัฑฒ์ จันแดง	จศป.กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก

	คณะทำงาน
๕. นายพุมิกร บุญเต็ม	จศป.กลุ่มงานบริหารบุคคล
คณะทำงาน
๖. นายภคณัฏฐ์ สวัสดิวิศิษฐ์	จศป.กลุ่มงานการเงินฯ
คณะทำงาน
๗. นางสาวจิราภรณ์ ศรีพล	จศป.กลุ่มงานพัฒนานวัตกรรม
คณะทำงาน
๘. นายถวิล พลวงศ์สกุล	จนท.ประจำสนง.แม่กองธรรมฯ
คณะทำงาน
๙. นายจักริน จิระพจขพร	จศป.กลุ่มงานบริหารบุคคล
คณะทำงาน
๑๐. นางสาวณัฐกาญจน์ พร้อมวิหาร	จศป.กลุ่มงานบริหารบุคคล
คณะทำงาน
๑๑. นางสาวธันัญญา แสงสีทอง	จศป.กลุ่มงานกิจการผู้เรียน
คณะทำงาน
๑๒. นางสาวปัทมา บุญเต็ม	ผอ.กลุ่มงานกิจการผู้เรียน
คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ จัดเตรียมสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดทำ
ข้อสอบ พร้อมทั้งจัดนำปανεถวายคณะทำงานชุดต่างๆ ในการประชุมให้เป็น
ไปด้วยความเรียบร้อย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๗๙/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบ นักธรรมและธรรมศึกษาต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาชั้นตรี โท และเอก ในต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า	แม่กองธรรมสนามหลวง
ประธาน
๒. พระพรหมวชิรมุนี	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิชาการ
รองประธาน
๓. พระพรหมวชิรรังษี	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายนักธรรม
กรรมการ
๔. พระธรรมวชิรเมธาจารย์	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ

๕. พระธรรมวชิรปาโมกข์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
กรรมการ
๖. พระเทพวชิรเมธาจารย์ หัวหน้าคณะทำงานวิชาการผู้ธรรม
กรรมการ
๗. พระราชวชิรโกศล หัวหน้าคณะทำงานวิชาการธรรม
กรรมการ
๘. พระราชวชิรปฏิภาณ หัวหน้าคณะทำงานวิชาพุทธประวัติ
กรรมการ
๙. พระราชปัญญาภรณ์ หัวหน้าคณะทำงานวิชาวินัย
กรรมการ
๑๐. พระราชบัณฑิต เลขานุการแม่กองธรรมฯ รูปที่ ๒
กรรมการ
๑๑. พระเทพวัชรเมธี เลขานุการแม่กองธรรมฯ รูปที่ ๑
กรรมการและเลขานุการ
๑๒. พระวชิรรัตนสุธี เลขานุการสำนักอำนวยการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง
ที่ ๘๐/๒๕๖๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบนักธรรมต่างประเทศ
ของสนามหลวงแผนกธรรม
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรมต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบนักธรรมต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระธรรมวชิรเมธาจารย์	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระธรรมวชิรปาโมกข์	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
คณะกรรมการ
๓. พระเทพวชิรโสภณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ
๔. พระเมธีธรรมสาร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ

๕. พระครูโกศลติเรกวัดมนั จศป.กลุ่มกิจการพิเศษ
คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบนักรธรรมชั้นตรี โท และเอก ในต่างประเทศ
ของสนามหลวงแผนกธรรม แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติ
ข้อสอบนักรธรรมและธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม
พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๘๑/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาในต่างประเทศ

ของสนามหลวงแผนกธรรม

วิชาพระพุทธธรรม

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

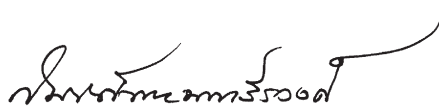

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาพระพุทธธรรม ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม วิชาพระพุทธธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระเทพวชิรเมธาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระเทพสิริวิวัชร ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ
๓. พระมงคลเมธาวัฒน์ ผอ.กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวกฯ
คณะกรรมการ
๔. พระศรีภัททิยบดี ผอ.กลุ่มงานตรวจสอบภายใน
คณะกรรมการ

๕. พระครูปริตรโกศล ผอ.กลุ่มงานวิชาการ
 คณะทำงาน
๖. พระมหาปรีชา ปภังกรโ เลข.รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายธรรมศึกษา
 คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาพระพุทธธรรม แล้ว
นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษา
ต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม พิจารณาต่อไป
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ
สิ่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๘๒/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาในต่างประเทศ

ของสนามหลวงแผนกธรรม

วิชาธรรม

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาธรรมของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม วิชาธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระราชวชิรโกศล ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระครูปิฎกธรรมบัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ
๓. พระมหาคม อุษุคุโมะ เจ้าหน้าที่สำนักงานแม่กองธรรมฯ
ประจำหนเหนือ
คณะกรรมการ

๔. พระมหากฤต อภิรมย์โม เจ้าหน้าที่สำนักงานแม่กองธรรมฯ
 ประจำหนเหนือ
 คณะทำงาน
๕. พระครูสิริธรรมวงศ์ ผอ.กลุ่มงานนโยบายฯ
 คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาธรรม แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม พิจารณาต่อไป
 ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ
 สั ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๘๓/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาในต่างประเทศ

ของสนามหลวงแผนกรรม

วิชาพุทธประวัติ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาพุทธประวัติ ของสนามหลวงแผนกรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกรรม วิชาพุทธประวัติ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระราชวชิรปฏิภาณ	ผอ.กองนโยบายและแผนฯ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระครูเมธีธรรมานุยุต	ผอ.กลุ่มงานติดตามและประเมินผล
คณะกรรมการ
๓. พระครูศรีวัชรเมธากร	จศป.กลุ่มงานวิชาการ
คณะกรรมการ

๔. พระมหากษัตริย์คณะ ๓๓๓๓๓๓ เลขานุการรองแม่กองธรรมฯ
 ประจำคณะธรรมยุต
 คณะทำงาน
๕. พระครูเกษมธรรมสิริ ผอ.กลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์
 คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาพุทธประวัติ
 แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษา
 ต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม พิเคราะห์ต่อไป
 ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ
 สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๘๔/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาในต่างประเทศ

ของสนามหลวงแผนกธรรม

วิชาวินัย

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาวินัย ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม วิชาวินัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีรายนามดังนี้

๑. พระราชปัญญาภรณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระวิสุทธีธีรพงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ
๓. พระครูโกศลปริยัตยาทร	ผอ.กลุ่มงานพัฒนานวัตกรรมการ
คณะกรรมการ
๔. พระครูวีระเมธาวัฒน์	จศป.กลุ่มงานสื่อสารองค์การฯ
คณะกรรมการ

๕. พระครูปลัดสุวัฒนทีปคุณ จศป.กลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์
คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศ วิชาวินัย แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม พิเคราะห์ต่อไป
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ
สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันพุธที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

อภุทวาที นირยํ อูปเตติ.

คนพูดไม่จริง ย่อมเข้าถึงนรก.

พ. ๕. ๒๕/๓๒/๕๐.

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และ
บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อม
ความให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. สติ คืออะไร ? เพราะเหตุไรจึงเชื่อว่ามีอุปการะมาก ?

ตอบ สติ คือความระลึกได้ ฯ

เพราะอุดหนุนให้สำเร็จกิจในทางที่ดี ฯ

๒. บุคคลประเภทใดพระพุทธเจ้าตรัสว่าหาได้ยากในโลกนี้ ?

ตอบ บุคคล ๒ ประเภท คือ

๑. บุพพการี บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน

๒. กตัญญูกตเวที บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว และทำตอบแทนท่าน ฯ

๓. พระโอวาทของพระพุทธเจ้าที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา มี ๓ ข้อ คืออะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ๑. เว้นจากทุจริต คือเว้นจากประพฤติชั่วด้วยกาย วาจา ใจ

๒. ประกอบสุจริต คือประพฤติดีด้วยกาย วาจา ใจ

๓. ทำใจของตนให้หมดจดจากเครื่องเศร้าหมองใจ มีโลภ โกรธ หลง เป็นต้น ฯ

๔. ความเห็นผิดจากคลองธรรม คือเห็นอย่างไร ? จัดเข้าในทุจริตข้อไหน ?

ตอบ คือเห็นผิดจากความเป็นจริง เช่น เห็นว่าบุญบาปไม่มี บิดามารดาไม่มี พระคุณ เป็นต้น ฯ

จัดเข้าในมโนทุจริต ฯ

๕. ปธานคือความเพียร ๔ มีอะไรบ้าง ? รักษาศีล ๕ ได้แล้ว ตั้งใจรักษาให้ได้นานที่สุด อนุโลมเข้าในปธานข้อไหน ?

ตอบ มี ๑. สัจวรปธาน เพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้นในสันดาน

๒. ปหานปธาน เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว

๓. ภาวนापธาน เพียรให้กุศลเกิดขึ้นในสันดาน

๔. อนุรักษนาปธาน เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วมิให้เสื่อม ฯ

อนุโลมเข้าในอนุรักษนาปธาน ฯ

๖. ความสำรวมในพระปาติโมกข์และความสำรวมอินทรีย์ในองค์แห่งภิกษุใหม่คือการทำอย่างไร ?

ตอบ สำรวมในพระปาติโมกข์ คือเว้นข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม ทำตามข้อที่ทรงอนุญาต

สำรวมอินทรีย์ คือระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ให้ความยินดียินร้ายครอบงำได้ ในเวลา que เห็นรูปด้วยตา เป็นต้น ฯ

๗. ความเป็นผู้รู้จักเหตุในสัปปริสธรรม คือรู้อะไร ?

ตอบ คือรู้ว่า สิ่งนี้เป็นเหตุแห่งสุข สิ่งนี้เป็นเหตุแห่งทุกข์ เป็นต้น ฯ

คิหิปฏิบัติ

๘. ผู้หวังประโยชน์ปัจจุบันจะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะสมหวังได้ ?

ตอบ ต้องปฏิบัติตามหลักทฤษฎีธรรมมีกัตถประโยชน์ ๔ ประการ คือ

๑. อุฏฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความขยัน ในการศึกษาเล่าเรียน ในการประกอบอาชีพการงาน ในการทำความดี

๒. อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษาทั้งทรัพย์สินและการทำงาน
ไม่ให้เสื่อมไป

๓. กัลยาณมิตรตตา ความมีเพื่อนเป็นคนดี ไม่คบคนชั่ว

๔. สมชีวิตา ความเลี้ยงชีวิตตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หาได้ ฯ

๙. การคบคนชั่วเป็นมิตร เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างไร ?

ตอบ มักจะถูกคนชั่วชักจูงไปในทางชั่ว เช่นคนไม่เคยเป็นนักเลงหญิง ไม่ติด
สุรา ไม่เล่นการพนัน ไม่เป็นอันธพาล ก็ยอมถูกชักจูงไปจนกลายเป็น
นักเลงหญิงได้ เป็นต้น ฯ

๑๐. ศิษย์ที่ดีพึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์อย่างไร ?

ตอบ พึงปฏิบัติต่อท่านอย่างนี้ คือ

๑. ด้วยลูกซิ่นยื่นรับ

๒. ด้วยเข้าไปยืนคอยรับใช้

๓. ด้วยเชื่อฟัง

๔. ด้วยอุปัฏฐาก

๕. ด้วยเรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. พุทธประวัติมีความสำคัญอย่างไร จึงต้องเรียนรู้ ?

ตอบ มีความสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติพระพุทธศาสนา เพราะแสดงพระพุทธรจรรย์ให้ปรากฏ ฯ

๒. คนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็นกี่วรรณะ ? วรรณะพราหมณ์ มีหน้าที่ทำอะไร ?

ตอบ แบ่งเป็น ๔ วรรณะ ฯ

มีหน้าที่ฝึกสอนและทำพิธี ฯ

๓. เจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๕ วัน และ ๗ วัน มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้น ?

ตอบ เมื่อประสูติได้ ๕ วัน พระราชบิดาโปรดให้เชิญพราหมณ์ ๑๐๘ คน มาทำนายพระลักษณะและขนานพระนาม

เมื่อประสูติได้ ๗ วัน พระนางสิริมหามายาผู้เป็นพระราชมารดาสิ้นพระชนม์ ฯ

๔. เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารถนาอะไร จึงเสด็จออกบรรพชา ? บรรพชาได้กี่ปีจึงตรัสรู้ ?

ตอบ ทรงปรารถนาความแก่ ความเจ็บ ความตาย และสมณะ (เทวทูต ๔) ฯ

บรรพชาได้ ๖ ปี จึงตรัสรู้ ฯ

๕. ใครเป็นผู้ถวายพระกระยาหารก่อนจะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ?

ตอบ นางสุชาดาเป็นผู้ถวาย ฯ

๖. ปฐมสาวกและปัจฉิมสาวก คือใคร ?

ตอบ ปฐมสาวก คือพระอัญญาโกณฑัญญะ

ปัจฉิมสาวก คือพระสุภัททะ ฯ

๗. ขราวาสที่บรรลุประอรทัตผลคนแรก คือใคร ? เพราะฟังธรรมอะไร ?

ตอบ คือยสกุลบุตร ฯ

เพราะฟังอนุပ္พพิกขาและอริยสัจ ๔ ฯ

๘. สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล คือสถานที่ใดบ้าง ?

ตอบ คือสถานที่ ประสูติ, ตรัสรู้, ทรงแสดงปฐมเทศนา, ปรีนิพพาน ฯ

ศาสนพิธี

๙. ศาสนพิธี คืออะไร ? ผู้ที่ได้เรียนรู้แล้ว ได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง ?

ตอบ คือแบบอย่างหรือแบบแผนต่าง ๆ ที่พึงปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ฯ

ย่อมได้รับประโยชน์ คือเป็นผู้ฉลาดในพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญกุศล การทำบุญ และการถวายทาน สามารถในการจัดพิธีต่างๆ ได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน เชื่อว่าเป็นผู้รักษาขนบประเพณีอันงดงามของพระพุทธศาสนาไว้ได้ด้วย ฯ

๑๐. การแสดงความเคารพพระภิกษุมีกี่วิธี ? อะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๓ วิธี ฯ

คือ ๑. ประนมมือ (ทำอัญชลี)

๒. ไหว้ (นมัสการ)

๓. กราบ (อภิวาท) ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักเรียนชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. พระศาสดาทรงบัญญัติพระวินัยไว้เพื่ออะไร ?

ตอบ เพื่อป้องกันความประพฤติเสียหายของภิกษุสงฆ์ และเพื่อชักนำความประพฤติของภิกษุสงฆ์ให้ดีงาม ฯ

๒. นิสสัยคืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

ตอบ คือปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต ฯ

มี ๑. เทียวบิณฑบาต

๒. นุ่งห่มผ้าบังสุกุล

๓. อยู่โคนต้นไม้

๔. ฉันทาตองด้วยน้ำมูตรเน่า ฯ

๓. พุทธบัญญัติและอาบัติ คืออะไร ?

ตอบ พุทธบัญญัติ คือข้อที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ เป็นบทบังคับให้ภิกษุประพฤติ
อาบัติ คือโทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม ฯ

๔. อาบัติที่เป็นโลกวัชชะและปณัตติวัชชะ ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ อาบัติที่เป็นโลกวัชชะ หมายถึง อาบัติที่ภิกษุล่วงละเมิดมีโทษ เป็น
ความผิดความเสียหาย คนสามัญทำก็มีโทษ เป็นความผิดความเสียหาย
เหมือนกัน เช่น ทำโจรกรรม เป็นต้น

อาบัติที่เป็นปณัตตวิวัชชะ หมายถึง อาบัติที่ภิกษุล่วงละเมิดมีโทษเฉพาะ
ภิกษุผู้ทำ แต่คนสามัญทำไม่เป็นโทษ ไม่เป็นความผิดความเสียหาย
เช่น ขุดดิน เป็นต้น ฯ

๕. พุดอย่างไรเรียกว่า อวดอุตตริมนุสสธรรม ?

ตอบ พุดอวดคุณพิเศษอันยิ่งของมนุษย์ที่ไม่มีในตน เช่น มรรค ผล นิพพาน
เรียกว่า อวดอุตตริมนุสสธรรม ฯ

๖. เกสข ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ?

ตอบ ได้แก่ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ

๗. ภิกษุช้อนบาตร ช้อนปากกาของภิกษุอื่นเพื่อล้อเล่น ต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ ช้อนบาตร ต้องอาบัติปาจิตตีย์
ช้อนปากกา ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

๘. ข้อว่า ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักฉนบิณฑบาตโดยเคารพ นั้น มี อธิบายอย่างไร ?

ตอบ มีอธิบายว่า แม้บิณฑบาตจะเป็นของประณีตหรือไม่ประณีต ก็ฉนโดย
อาการปกติ และไม่พึงทำกิจอื่นในขณะฉน ฯ

๙. ภิกษุนั่งในบ้านด้วยอาการอย่างไร จึงจะถูกต้องตามพระวินัยใน เสขียวัตร ?

ตอบ ไม่เอามือค้ำกาย คือ ไม่นั่งเท้าแขนข้างเดียวหรือสองข้างในบ้าน ฯ

๑๐. วิวาหาธิกรณ์กับอนุวาหาธิกรณ์ ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ วิวาหาธิกรณ์ คือการเถียงว่า สิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นวินัย สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรม
ไม่ใช่วินัย

อนุวาหาธิกรณ์ คือการโจทก์กันด้วยอาบัติ ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นโท
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

ยสส ปาบิ กตํ กมมํ

กุสเลน ปหียติ

โสมนํ โลกํ ปภาเสติ

อพภา มุตโตว จนุทิมา.

ผู้ใดทำกรรมชั่วแล้ว ละเสียได้ด้วยกรรมดี ผู้นั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่าง
เหมือนพระจันทร์พ้นจากเมฆหมอก ฉะนั้น.

(องคฺลิมาล)

ม. ม. ๑๓/๔๘๗

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบไม่น้อย
กว่า ๒ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาชิตซ้ำ
ข้อกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาชิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้
สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด)
ขึ้นไป.

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. ภิกษุแสวงหาเลี้ยงชีพอย่างไร จึงเป็นการแสวงหาอย่างประเสริฐ ?

ตอบ ภิกษุแสวงหาปัจจัย ๔ โดยอุบายอันสมควร ไม่เป็นโลกวัชชะมีโทษทางโลกและไม่เป็นปณัตติวัชชะมีโทษทางพระบัญญัติ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนและผู้อื่น จึงเป็นการแสวงหาอย่างประเสริฐ ฯ

๒. เทสนา ๒ มีอะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๑. ปุคคลาธิภูฐานา มีบุคคลเป็นที่ตั้ง
๒. ฉัมมาธิภูฐานา มีธรรมเป็นที่ตั้ง ฯ

๓. พระพุทธเจ้าทรงอุปมากิเลสเหล่านี้ว่ามีลักษณะเหมือนกับไฟ ? ทรงอุปมาเช่นนั้นเพราะเหตุไร ?

ตอบ กิเลสเหล่านี้ คือ ราคะ โทสะ โมหะ ฯ เพราะเมื่อกิเลสทั้ง ๓ กองนี้ กองใดกองหนึ่ง เกิดขึ้นภายในใจของบุคคล จะแผดเผาก่อให้เกิดความเร่าร้อนขึ้นภายในใจ ฯ

๔. เมตตาในพรหมวิหารและในอัปมัณฺญา ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ ต่างกันโดยวิธีแผ่ คือ แผ่โดยเจาะจงตัวก็ดี โดยไม่เจาะจงตัวก็ดี แต่ยังจำกัดหมูนั่นหมูนี้นี้ จัดเป็นพรหมวิหาร ถ้าแผ่โดยไม่เจาะจงไม่จำกัด จัดเป็นอัปมัณฺญา ฯ

๕. ธรรมัจฉริยะ ความตระหนักรู้ธรรม มีอธิบายอย่างไร ?

ตอบ มีอธิบายว่า ความหวังธรรม หวังศิลปวิทยา ไม่ปรารถนาจะแสดงจะบอกแก่คนอื่น เกรงว่าเขาจะรู้เทียมตน ฯ

๖. จักขุวิญญานและโสทวิญญานเกิดขึ้น เพราะอาศัยอะไร ?

ตอบ จักขุวิญญานเกิดขึ้น เพราะอาศัยตากับรูป
โสทวิญญานเกิดขึ้น เพราะอาศัยหูกับเสียง ฯ

๗. จริต ๖ ได้แก่อะไรบ้าง ? คนมีปกติรักสวยรักงาม จะพึงแก้ด้วยกัมมัฏฐานอะไร ?

ตอบ ได้แก่ รากจริต โทสจริต โมหจริต วิตกจริต สัทธาจริต และพุทธิจริต ฯ จะพึงแก้ได้ด้วยการพิจารณากายคตาสติ หรืออสุภกัมมัฏฐาน ฯ

๘. กิเลสได้ชื่อว่า อนุสัย และได้ชื่อว่า สังโยชน์ มีอธิบายอย่างไร ?

ตอบ กิเลสที่ได้ชื่อว่าอนุสัย เพราะเป็นกิเลสอย่างละเอียด นอนเนื่องอยู่ในสันดานของสัตว์ มักไม่ปรากฏ ต่อเมื่อมีอารมณ์มายั่วจึงปรากฏขึ้น
กิเลสที่ได้ชื่อว่าสังโยชน์ เพราะเป็นกิเลสที่ผูกใจสัตว์ไว้กับภพไม่ให้หลุดพ้นไปได้ ฯ

๙. พระสงฆ์ปฏิบัติอย่างไร จึงได้ชื่อว่า อุกุပ္ปินโน ผู้ปฏิบัติตรง ?

ตอบ คือไม่ปฏิบัติลวงโลก ไม่มีมายาสาไถย ประพฤติซื่อตรงต่อพระศาสดา และพระสาวกด้วยกัน ฯ

๑๐. อุปฆาตกรรมกับอุปัติมภกกรรม ทำหน้าที่ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ อุปฆาตกรรม ทำหน้าที่ตัดรอนผลแห่งชนภกรรมและอุปัติมภกกรรม แล้วเข้าไปให้ผลแทนที่กรรมทั้ง ๒ นั้น

อุปัติมภกกรรม ทำหน้าที่สนับสนุนผลแห่งชนภกรรม ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันอาทิตย์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. อนุพุทธบุคคล คือบุคคลพวกไหน ? ได้ชื่ออย่างนั้นเพราะเหตุไร ?

ตอบ คือบุคคลผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ฯ

ได้ชื่ออย่างนั้นเพราะเป็นผู้รู้ตามพระพุทธเจ้า ฯ

๒. พุทธบริษัท ๔ มีใครบ้าง ? ผู้เป็นอริยสาวกท่านแรกของแต่ละบริษัท
คือใคร ?

ตอบ มีภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา ฯ

พระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นท่านแรกของภิกษุบริษัท

พระนางปชาบดีโคตมี เป็นท่านแรกของภิกษุณีบริษัท

บิดาของพระยสะ เป็นท่านแรกของอุบาสกบริษัท

มารดาและภรรยาของพระยสะ เป็นท่านแรกของอุบาสิกาบริษัท ฯ

๓. เอหิภิกขุอุปสัมปทา ประทานแก่พระโกณฑัญญะและพระยสะต่างกัน
อย่างไร ? เพราะเหตุไร ?

ตอบ ต่างกัน คือที่ประทานแก่พระโกณฑัญญะ มีคำว่า เพื่อทำที่สุดทุกข์
โดยชอบ

ส่วนที่ประทานแก่พระยสะ ไม่มีคำว่า เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบ ฯ

เพราะพระโกณฑัญญะยังไม่ถึงที่สุดทุกข์ ส่วนพระยสะได้ถึงที่สุดทุกข์แล้ว ฯ

๔. อนุப்புพิกถา คืออะไร ? ทรงยกขึ้นแสดงด้วยพระพุทธรูปประสงค์อย่างไร ?

ตอบ คือถ้อยคำที่กล่าวโดยลำดับ ฯ ด้วยพระพุทธรูปประสงค์เพื่อพอกจิตกุศลบุตรให้ห่างไกลจากความยินดีในกาม สมควรรับพระธรรมเทศนาให้เกิดธรรมจักขุ เหมือนผ้าที่สะอาด ปราศจากสิ่งสกปรก สมควรรับน้ำย้อมได้ ฉะนั้น ฯ

๕. ขฎิล ๓ ฟีน้อง ตั้งอาศรมบูชาไฟอยู่ ณ สถานที่ใด ?

ตอบ อรุเวลกัสสปะ ตั้งอาศรมอยู่ที่ตำบลอรุเวลา
 นทีกัสสปะ ตั้งอาศรมอยู่ลำน้ำอ้อมหรือคุ้งแห่งแม่น้ำคงคา
 คยาก็สสปะ ตั้งอาศรมอยู่ที่ตำบลคยาสีสะ ฯ

๖. พระพุทธรองค์ตรัสอุปมาว่า “พระสารีบุตรเปรียบเหมือนมารดาผู้ให้ทารกเกิด พระโมคคัลลานะเปรียบเหมือนนางนมผู้เลี้ยงทารกที่เกิด” ตรัสอย่างนั้นเพราะเหตุไร ?

ตอบ ตรัสอย่างนั้น เพราะพระสารีบุตรยอมแนะนำให้ตั้งอยู่ในโสดาปัตติผล ส่วนพระโมคคัลลานะ ย่อมแนะนำให้ตั้งอยู่ในคุณเบื้องบนที่สูงกว่านั้น ฯ

๗. พระองค์ทรงแสดงโทษความเพียรตั้งเกินไปและหย่อนเกินไปแก่พระโสนโกหิริสะว่าอย่างไร ?

ตอบ ทรงแสดงว่า ความเพียรตั้งเกินไปเป็นไปเพื่อความฟุ้งซ่าน หย่อนเกินไปเป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน ฯ

๘. พระสาวกผู้มีชื่อต่อไปนี้ ได้รับเอตทัคคะทางใด ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญเถระ	ข. พระมหากัสสปเถระ
ค. พระมหาโมคคัลลานเถระ	ง. พระอุบาลีเถระ
จ. พระราธเถระ	

- ตอบ** ก. พระอัญญาโกณฑัญญเถระ เป็นเอตทัคคะในทางรัตตัญญู
 ข. พระมหากัสสปเถระ เป็นเอตทัคคะในทางถือรุดงค์
 ค. พระมหาโมคคัลลานเถระ เป็นเอตทัคคะในทางมีฤทธิ์
 ง. พระอุบาลีเถระ เป็นเอตทัคคะในทางทรงพระวินัย
 จ. พระราธเถระ เป็นเอตทัคคะในทางผู้มีปฏิภาณ ฯ

ศาสนพิธี

๙. ในงานมงคลสามัญทั่วไป นิยมเจริญพระพุทธมนต์ด้วยบทสวดมนต์รวมเรียกสั้น ๆ ว่าอะไร ?

ตอบ เรียกว่า เจ็ดตำนาน ฯ

๑๐. เทศน์มหาชาติ คือการเทศน์เรื่องอะไร ? มีกี่กัณฑ์ ?

ตอบ เรื่องเวสสันดรชาดก ฯ มี ๑๓ กัณฑ์ ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นครธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันจันทร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. อภิสมาจารคืออะไร ? ภิกษุผู้ไม่เอื้อเฟื้อในอภิสมาจารมีโทษอย่างไรบ้าง ?

ตอบ คือขนบธรรมเนียมอันดีงามของภิกษุ ๆ

มีโทษปรับอาบัติอุลลัจจัยเป็นอย่างสูง แต่มีน้อย ส่วนมากปรับอาบัติทุกกฏเป็นพื้น ๆ

๒. ภิกษุใช้เครื่องนุ่งห่มของคฤหัสถ์ปกปิดกายแทนจีวร จะผิดหรือไม่อย่างไร ?

ตอบ ในกรณีไม่มีจีวร เช่น จีวรถูกไฟไหม้ ถูกโจรชิงไปหมด นุ่งห่มผ้าของคฤหัสถ์ได้ ห้ามมิให้เปลือยกาย ถ้าไม่ปกปิด ต้องอาบัติทุกกฏ แต่ถ้าไม่มีเหตุแล้วนุ่งห่มต้องอาบัติทุกกฏ ๆ

๓. การผิดหน้า ไล้หน้า ทาหน้า ทรงห้ามและทรงอนุญาตไว้ในกรณีใด ?

ตอบ ทรงห้ามในกรณีทำให้สวยงาม

ทรงอนุญาตในกรณีอาพาธเป็นโรคผิวหนัง เป็นต้น ๆ

๔. ภิกษุเช่นไร เรียกว่า นวกะ มัชฌิมะ เถระ ?

ตอบ ภิกษุมีพรรษาไม่ถึง ๕ เรียกว่า นวกะ

ภิกษุมีพรรษาตั้งแต่ ๕ ขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๑๐ เรียกว่า มัชฌิมะ

ภิกษุมีพรรษาตั้งแต่ ๑๐ ขึ้นไป เรียกว่า เถระ ๆ

๕. ภิกษุเมื่อจะนั่งลงบนอาสนะ ทรงให้ปฏิบัติอย่างไรก่อน ?

ตอบ ทรงให้พิจารณาก่อน อย่าผลุนผลันนั่งลงไป เพราะว่าถ้ามีของอะไรวางอยู่บนนั้น จะทับหรือกระทบของนั้น ถ้าเป็นชันน้ำก็จะหก เสียมารยาท ฟังตรวจดูหรือใช้มือลูบก่อนแล้ว จึงค่อยนั่งลง ฯ

๖. วัตรอันภิกษุควรประพฤติ ในคำว่า วตตสมปนโน นั้น คืออะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ๑. กิจวัตร ว่าด้วยกิจอันควรทำ
๒. จริยวัตร ว่าด้วยมารยาทอันควรประพฤติ
๓. วิธีวัตร ว่าด้วยแบบอย่าง ฯ

๗. ดีถีที่กำหนดให้เข้าจำพรรษาในบาลีก้าวไว้เท่าไร ? อะไรบ้าง ?

ตอบ กล่าวไว้ ๒ คือ

๑. ปุริมิกาวัสสุปนายิกา วันเข้าพรรษาต้น วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘
๒. ปัจฉิมิกาวัสสุปนายิกา วันเข้าพรรษาหลัง วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ ฯ

๘. บุพกรณ์อันภิกษุจะพึงทำก่อนสวดปาฏิโมกข์มีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๔ อย่าง คือ ๑. กวาดโรงอุโบสถ ๒. ตามประทีป
๓. ปูอาสนะ ๔. ตั้งน้ำฉันน้ำใช้ ฯ

๙. ปาปสมาจาร คืออะไร ? ประพฤติอย่างไร ชื่อว่า กุลปสาทโก ?

ตอบ คือความประพฤติเลวทราม เนื่องด้วยการคบคฤหัสถ์ด้วยการสมาคมอันมิชอบ ฯ

คือประพฤติพอดีพองาม ยังความเลื่อมใสนับถือของเขาให้เกิดในตน เป็นศรัทธาธรรม ฯ

๑๐. ภัตตทุทเทสกะ จีวรภากกะ หมายถึง ภิกษุผู้มีหน้าที่อะไร ?

ตอบ ภัตตทุทเทสกะ หมายถึง ภิกษุผู้มีหน้าที่แจกภัตตาหาร ตลอดถึงรับนิมนต์ของทายกแล้ว นิมนต์พระสงฆ์ไปฉลองศรีทธา
จีวรภากกะ หมายถึง ภิกษุผู้มีหน้าที่แจกจีวร ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นเอก
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

น ขจจา วสโล โหติ

น ขจจา โหติ พุราหมโณ

กมมุนา วสโล โหติ

กมมุนา โหติ พุราหมโณ.

บุคคลเป็นคนเลวเพราะชาติก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐเพราะชาติก็หาไม่
(แต่) เป็นคนเลวเพราะการกระทำ เป็นผู้ประเสริฐก็เพราะการกระทำ.

(พุทธ)

พ. ศ. ๒๕/๓๕๒.

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อรรถาธิบายอื่นมาประกอบไม่น้อย
กว่า ๓ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย ห้ามอรรถาธิบายซ้ำ
ข้อกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด)
ขึ้นไป.

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. คำว่า มารและบ่วงแห่งมาร หมายถึงอะไร ?

ตอบ คำว่า มาร หมายถึง กิเลสกาหม คือเจตสิกอันเศร้าหมอง ชักให้ใคร่ได้แก่ ตัณหา ราคะ และอหิริ เป็นต้น

คำว่า บ่วงแห่งมาร หมายถึง วัตถุกาหม ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และ โผฏฐัพพะ ฯ

๒. นิพพิทา คืออะไร ? ปฏิบทาเครื่องดำเนินให้ถึงนิพพิทานั้นอย่างไร ?

ตอบ นิพพิทา คือความหน่ายในทุกข์ ฯ

อย่างนี้คือ พิจารณาเห็นด้วยปัญญาว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ธรรมทั้งหลายทั้งปวงเป็นอนัตตา ย่อมเกิดนิพพิทา เพื่อหน่าย ในทุกขชั้นร์ ไม่เพลิดเพลีน ไม่ยึดมั่นในสังขารอันย้วยวนเสน่หา ฯ

๓. อนิจจตา ความไม่เที่ยงแห่งสังขาร กำหนดรู้ในทางง่ายได้ ด้วยอาการอย่างไร ?

ตอบ ด้วยความเกิดขึ้นในเบื้องต้น และความสิ้นไปในเบื้องปลาย ฯ

๔. คำว่า มทนิมมทโน ธรรมยังความเมาให้สร้าง หมายถึง ความเมาในอะไร ?

ตอบ หมายถึง ความเมาในสมบัติแห่งชาติ สกฺล อีสริยะ บริวาร ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ภัย ความไม่มีโรค และชีวิตของตน ฯ

๕. วัฏฏะ ในคำว่า วัฏฏูปจเฉโท หมายถึงอะไร ? จะตัดวัฏฏะนั้นได้อย่างไร ?

ตอบ หมายถึง ความเวียนเกิดด้วยอำนาจกิเลส กรรม และวิบาก ฯ ตัดด้วยอาการละกิเลสอันเป็นเบื้องต้นเสีย ฯ

๖. บาลีอุทเทสว่า วิมุตตสมิ วิมุตตมิตติ ญาณ โหติ แปลว่า เมื่อหลุดพ้นแล้ว ญาณว่าหลุดพ้นแล้ว ย่อมมี ถามว่า ใครหลุดพ้น ? หลุดพ้นจากอะไร ?

ตอบ จิตหลุดพ้น ฯ หลุดพ้นจากอาสวะ ๓ ฯ

๗. สัตว์โลกตายแล้ว มีคติเป็นอย่างไร ?

ตอบ สัตว์โลกตายแล้วมีคติเป็น ๒ คือ ถ้าทำดีประพฤตีสุจริตด้วยกาย วาจา ใจ ก็ไปสู่สุคติ

ถ้าทำไม่ดีประพฤตีสุจริตด้วยกาย วาจา ใจ ก็ไปสู่ทุคติ ฯ

๘. คนสัตถาจริตและคนวิตกจริต มีลักษณะอย่างไร ? คนวิตกจริต ควรเจริญกัมมัญฐานอะไร ?

ตอบ คนสัตถาจริต มีลักษณะเชื่อง่ายขาดเหตุผล

คนวิตกจริต มีลักษณะคิดมาก ฟุ้งซ่าน ฯ

คนวิตกจริต ควรเจริญอานาปานสติ ฯ

๙. ปัญญาารู้เห็นอย่างไร ชื่อว่าวิปัสสนาปัญญา ?

ตอบ ปัญญาอันเห็นตามเป็นจริง คือ กำหนดรู้สังขารโดยความเป็นของไม่เที่ยง ๑ โดยความเป็นทุกข์ ๑ โดยความเป็นอนัตตา ๑ ถอนความถือมั่นด้วยอำนาจ ตัณหา มานะ ทิณฺณู เสียได้ ชื่อว่าวิปัสสนาปัญญา ฯ

๑๐. วิปัสสนา จําแนกโดยวัตถุเป็นที่ตั้งมี ๔ อย่าง อะไรบ้าง ?

- ตอบ มี
๑. ความสำคัญคิดเห็นในสิ่งที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง
 ๒. ความสำคัญคิดเห็นในสิ่งที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข
 ๓. ความสำคัญคิดเห็นในสิ่งที่ไม่ใช่ตนว่าเป็นตน
 ๔. ความสำคัญคิดเห็นในสิ่งที่ไม่งามว่างาม ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธานุกูพุทธประวัติ นักธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันอาทิตย์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. พุทธานุกูพุทธประวัติ ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาอย่างไร ? จงอธิบายพอได้ใจความ

ตอบ ๑. ทางประวัติศาสตร์ เช่นความเป็นไปของบ้านเมืองในครั้งพุทธกาล และลัทธิธรรมนิยมของประชาชนในสมัยนั้น

๒. ทางจรรยาของพระพุทธเจ้า และจรรยาของเหล่าพระอริยสาวก

๓. ทางธรรมวินัยที่ปรากฏในตำนานและความเป็นมาแห่งศาสนธรรม พร้อมทั้งตัวอย่างการบำรุงพระพุทธศาสนาให้รุ่งเรือง ๆ

๒. พระพุทธองค์ทรงเลิกการทรมานพระวรกายแล้ว กลับมาเสวยพระกระยาหารอีก เพราะทรงพิจารณาเห็นอย่างไร ?

ตอบ เพราะทรงพิจารณาเห็นว่า คนที่ไม่บริโภคอาหารจนร่างกายหมดกำลัง ไม่สามารถบำเพ็ญเพียรทางจิตได้ ๆ

๓. ปัญจวัคคีย์ตามออกบวชและอยู่ปรนนิบัติพระมหานุรุชขณะทรงบำเพ็ญทุกกริยา เพราะคิดอย่างไร ? หลีกหนีไปเพราะคิดอย่างไร ?

ตอบ ออกบวชตามเพราะคิดว่า บรรพชาของพระองค์คงมีประโยชน์ พระองค์บรรลุตระมใด จักทรงสั่งสอนให้ตนบรรลุตระมนี้บ้าง ๆ หลีก

ไปเพราะคิดว่า ทรงเลิกทูกกริยาแล้ว คงจะไม่บรรลุลุทธิพิเศษอันใด
ได้ ฯ

๔. ข้ออุปมาว่า “ไม้แห้งวางไว้บนบก ไกลน้ำ สามารถสีให้เกิดไฟได้” เกิด
ขึ้นแก่ใคร ? โดยนำไปเปรียบกับอะไร ?

ตอบ เกิดขึ้นแก่พระมหาบุรุษ คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ โดยทรง
นำไปเปรียบกับสมณพราหมณ์ทั้งหลายว่า สมณพราหมณ์บางพวก
มีกายหลีกออกจากกาม ใจก็ละความรักใคร่ในกาม สงบดีแล้ว หาก
พากเพียรพยายามอย่างถูกต้องย่อมสามารถตรัสรู้ธรรมได้ ฯ

๕. พระเจ้าพิมพิสาร เมื่อครั้งยังเป็นพระราชกุมาร ได้ตั้งความปรารถนา
ไว้อย่างไรบ้าง ?

ตอบ ได้ตั้งความปรารถนาไว้ว่า

๑. ขอให้ข้าพเจ้าได้รับอภิเษกเป็นพระเจ้าแผ่นดินแคว้นมคธนี้เถิด
๒. ขอท่านผู้เป็นพระอรหันต์ผู้รู้เองเห็นเองโดยชอบ พึงมายังแคว้นแคว้น
ของข้าพเจ้าผู้ได้รับอภิเษกแล้ว
๓. ขอข้าพเจ้าพึงได้เข้าไปนั่งใกล้พระอรหันต์นั้น
๔. ขอพระอรหันต์นั้น พึงแสดงธรรมแก่ข้าพเจ้า
๕. ขอข้าพเจ้าพึงรู้ทั่วถึงธรรมของพระอรหันต์นั้น ฯ

๖. การอุปสมบทด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ผู้เป็นอุปัชฌายะและสัทธี-
วิหาริกูรูปแรก คือใคร ?

ตอบ อุปัชฌายะรูปแรก คือพระสารีบุตรเถระ ฯ

สัทธีวิหาริกูรูปแรก คือพระราธะ ฯ

๗. ปัญหาว่า “หมู่มนุษย์ในโลกนี้ คือ ฤๅษี กษัตริย์ พราหมณ์ เป็นอันมาก
อาศัยอะไร จึงบูชาญิบวงสรวงเทวดา” ใครเป็นผู้ถาม ? พระศาสดาทรง
พยากรณ์ว่าอย่างไร ?

ตอบ ปุณณกมาณพ ฯ ทรงพยากรณ์ว่า หมู่มนุษย์เหล่านั้นอยากได้ของที่ตน
ปรารถนา อาศัยของที่มิชราทรุดโทรม จึงบูชาญิบวงสรวงเทวดา ฯ

๘. พระสาวกและพระสาวิกาต่อไปนี้ ได้รับเอตทัคคะทางใด ?

ก. พระมหาโมคคัลลานเถระ

ข. พระมหากัสสปเถระ

ค. พระอุบาลีเถระ

ง. พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี

จ. พระเขมาเถรี

ตอบ ก. พระมหาโมคคัลลานเถระ

เป็นผู้เลิศในทางมฤตยู

ข. พระมหากัสสปเถระ

เป็นผู้เลิศในทางถ้อยธรรม

ค. พระอุบาลีเถระ

เป็นผู้เลิศในทางทรงพระวินัย

ง. พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี

เป็นผู้เลิศในทางรัตตัญญู

จ. พระเขมาเถรี

เป็นผู้เลิศในทางปัญญา ฯ

๙. อายุสังขารอิฐฐานกับการปลงอายุสังขาร หมายถึงอะไร ?

ตอบ อายุสังขารอิฐฐาน หมายถึง การที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งพระเหตุทายว่า จักดำรงพระชนม์อยู่แสดงธรรมสั่งสอนมหาชน จนกว่าพุทธบริษัทจะ ตั้งมั่นและได้ประกาศพระศาสนาให้แพร่หลายมั่นคงสำเร็จประโยชน์ แก่มหาชน

การปลงอายุสังขาร หมายถึง การที่พระพุทธเจ้าทรงกำหนดวันปรินิพพาน นับตั้งแต่วันเพ็ญเดือน ๓ ไปอีก ๓ เดือน ฯ

๑๐. หลังจากพุทธปรินิพพาน พระมหากัสสปะได้ทำกิจใด ซึ่งสำคัญแก่ พระศาสนา ? จงอธิบาย

ตอบ ท่านได้ทำกิจที่สำคัญคือเป็นหัวหน้า ชักชวนภิกษุสงฆ์ทำสังคายนา ร้อยกรองพระธรรมวินัยตั้งไว้เป็นแบบแผน เพราะกิจนี้เป็นกิจสำคัญ เป็นเหตุรักษาพระศาสนาให้ตั้งมั่นถาวรสืบมาจวบถึงปัจจุบัน ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันจันทร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. มูลเหตุทำให้เกิดสังฆกรรมมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๒ อย่าง คือ

๑. มีภิกษุบริษัทเพิ่มจำนวนมากขึ้น

๒. มีพระพุทธประสงค์ให้สงฆ์เป็นใหญ่ในการบริหารหมู่คณะ ฯ

๒. สังฆกรรม ๔ นั้น อย่างไหนต้องทำในสีมา ? อย่างไหนทำนอกสีมาได้ ? เพราะอะไร ?

ตอบ สังฆกรรมทุกประเภท ต้องทำในสีมา กล่าวคือ พัทธสีมาหรืออพัทธสีมา เท่านั้น เพราะพระพุทธองค์ทรงบัญญัติสีมาไว้ เพื่อเป็นสถานที่ทำสังฆกรรมทั้ง ๔ คือ อปโลกนกรรม ญัตติกรรม ญัตติหุติกรรม และ ญัตติจตุตถกรรม ฯ

๓. สีมา มีกี่ประเภท ? อะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๒ ประเภท คือ

๑. พัทธสีมา คือแดนที่ผูก หมายถึง เขตอันสงฆ์กำหนดเอาเอง

๒. อพัทธสีมา คือแดนที่ไม่ได้ผูก หมายถึง เขตอันเขากำหนดไว้โดย ปกติของบ้านเมือง หรือเขตมีสัญญาญัตยอย่างอื่นเป็น เครื่องกำหนด ฯ

๔. ภิกษุผู้ได้รับสมมติจากสงฆ์ให้เป็นเจ้าหน้าที่ทำการสงฆ์นั้น ๆ เรียกว่าอะไร ? พึงสวดสมมติด้วยกรรมวาจาประเภทใด ?

ตอบ เรียกว่า เจ้าอธิการ ฯ พึงสวดสมมติด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ฯ

๕. กฐิน เป็นสังฆกรรมอะไร ? การรับกฐินตลอดจนถึงการกราน ต้องทำในสีมาเท่านั้น หรือทำนอกสีมาก็ได้ ?

ตอบ เป็นญัตติทุติยกรรม ฯ การรับกฐิน การขอความเห็นชอบสงฆ์เพื่อให้ ผ่ากฐิน และการอนุโมทนากฐินทำในสีมาหรือนอกสีมาก็ได้ การสวดญัตติทุติยกรรมวาจาให้ผ่ากฐินต้องทำในสีมาเท่านั้น ฯ

๖. ในการอุปสมบท คนได้ชื่อว่า ลักเพศ ได้แก่คนเช่นไร ?

ตอบ ได้แก่คนถือเพศภิกษุเอาเอง ด้วยตั้งใจจะปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุ ดังคำกล่าวที่ว่า เดียรถีย์ปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุครั้งอโศกรัชกาล ถ้าคนนั้นเป็นแต่สักว่าทรงเพศเพราะเหตุอย่างอื่น เป็นต้นว่าเพื่อหนีภัย ไม่จัดเป็นคนลักเพศ ฯ

๗. วิวาหาธิกรณ์ ระงับด้วยอธิกรณสมณะก็อย่างไรบ้าง ?

ตอบ ด้วยอธิกรณสมณะ ๒ อย่าง คือ สัมมุขาวินัยและเยภุยยสิกา ฯ

๘. ในทางพระวินัย การคว่ำบาตร หมายถึงอะไร ? จะหยายบาตรได้เมื่อไร ?

ตอบ หมายถึง การไม่ให้คบหาสมาคมด้วยลักษณะ ๓ ประการ คือ

๑. ไม่รับบิณฑบาตของเขา

๒. ไม่รับนิมนต์ของเขา

๓. ไม่รับไทยธรรมของเขา ฯ

เมื่อผู้ถูกคว่ำบาตรนั้น เลิกกล่าววิเตียนพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นต้น แล้วกลับมาประพฤติดี พึงหยายบาตรแก่เขาได้ ฯ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์

๙. มหาเถรสมาคม มีอำนาจหน้าที่อย่างไร ? ตอบเพียง ๒ ข้อ

ตอบ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม
๒. ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร
๓. ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
๔. รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์หรือกฎหมายอื่น ๆ

๑๐. ศาสนสมบัติ แบ่งออกเป็นกี่ประเภท ? อะไรบ้าง ?

ตอบ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ๆ

๑. ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมิใช่ของวัดใดวัดหนึ่ง
๒. ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

สุขุ ยาว ชรา สิ้น

ศีลนำสุขมาให้ตราบเท่าชรา.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในขั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด)
ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>สีลํ ฤกเขยย เมธาวี. ปราชญ์พืงรักษาศีล. คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย อิติวุตตกะ (ช. อติ.)</p>
<p>ปาปานํ อกรณํ สุขํ. การไม่ทำบาป นำสุขมาให้. คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท (ช. ธ.)</p>
<p>กल्याณการี กल्याณํ ปาปการี จ ปापกํ. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส. ส.)</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. สติ สัมปชัญญะ เป็นธรรมประเภทใด ?
 - ก. มีอุปการะมาก
 - ข. คຸ້ມครองโลก
 - ค. ธรรมทำให้งาม
 - ง. ธรรมหาได้ยาก
๒. บุคคลเกิดความประมาท เพราะขาดธรรมใด ?
 - ก. สติ สัมปชัญญะ
 - ข. หิริ โอตตปปะ
 - ค. ขันติ โสรัจจะ
 - ง. กตัญญู กตเวที
๓. ความระลึกได้ เป็นความหมายของธรรมใด ?
 - ก. สติ
 - ข. หิริ
 - ค. ขันติ
 - ง. กตัญญู
๔. ความรู้ตัว เป็นความหมายของธรรมใด ?
 - ก. โอตตปปะ
 - ข. สัมปชัญญะ
 - ค. โสรัจจะ
 - ง. กตเวที

๕. สติ ควรใช้เวลาใด ?
 ก. ข้ามถนน
 ข. ขับรถ
 ค. ขับเรือ
 ง. ถูกทุกข้อ
๖. ธรรมที่คุ้มครองชาวโลกให้รอดพ้นจากบาป ได้แก่ข้อใด ?
 ก. สติ สัมปชัญญะ
 ข. ขันติ โสรัจจะ
 ค. หิริ โอตตปปะ
 ง. กตัญญู กตเวที
๗. หิริ แปลว่าอะไร ?
 ก. ความละอายแก่ใจ
 ข. ความอดทน
 ค. ความลำบาก
 ง. ความเกรงกลัวบาป
๘. โอตตปปะ แปลว่าอะไร ?
 ก. ความอดทน
 ข. ความเกรงกลัวบาป
 ค. ความละอายแก่ใจ
 ง. ความลำบาก
๙. ธรรมข้อใด ป้องกันบุคคลไม่ให้ทำความชั่วได้ แม้จะไม่มีใครเห็น ?
 ก. สติ สัมปชัญญะ
 ข. ขันติ โสรัจจะ
 ค. หิริ โอตตปปะ
 ง. กตัญญู กตเวที
๑๐. ทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นได้ เพราะบุคคลไม่มีธรรมใดในใจตน ?
 ก. สติ
 ข. โอตตปปะ
 ค. สัมปชัญญะ
 ง. โสรัจจะ
๑๑. ขันติ โสรัจจะ เป็นธรรมประเภทใด ?
 ก. มีอุปการะมาก
 ข. คุ้มครองโลก
 ค. ธรรมทำให้งาม
 ง. ธรรมหาได้ยาก
๑๒. ความอดทน เป็นความหมายของธรรมใด ?
 ก. สติ
 ข. ขันติ
 ค. หิริ
 ง. กตัญญู

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. ชมพูทวีป หมายถึงดินแดนที่มีต้นไม้ชนิดใด ?
 - ก. ต้นหว้า
 - ข. ต้นจ้าว
 - ค. ต้นไผ่
 - ง. ต้นมะม่วง
๒. ชมพูทวีป ได้แก่ ดินแดนประเทศใดในปัจจุบัน ?
 - ก. อินเดีย
 - ข. ญี่ปุ่น
 - ค. ไทย
 - ง. เขมร
๓. ในมัชฌิมชนบท มีความเจริญในด้านใด ?
 - ก. การค้าขาย
 - ข. การศึกษา
 - ค. ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. ชนชาติใด เป็นคนถิ่นเดิมในชมพูทวีป ?
 - ก. ชาวมัลลกะ
 - ข. ชาวอริยกะ
 - ค. ชาวสยาม
 - ง. ชาวมองโกล

๒๑. อสิตดาบส เข้าไปเฝ้าเยี่ยมเมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้กี่วัน ?
ก. ๒ วัน	ข. ๓ วัน
ค. ๔ วัน	ง. ๕ วัน
๒๒. เจ้าชายสิทธัตถะได้รับการตั้งชื่อหลังประสูติได้กี่วัน ?
ก. ๒ วัน	ข. ๓ วัน
ค. ๔ วัน	ง. ๕ วัน
๒๓. โภณฑัทธูญพราหมณ์ ได้ทำนายพระลักษณะเจ้าชายสิทธัตถะไว้กี่คติ ?
ก. ๑ คติ	ข. ๒ คติ
ค. ๓ คติ	ง. ๔ คติ
๒๔. ผู้ใด มหาชนนิยมเรียกว่า โคตมะ ?
ก. สิทธัตถะ	ข. เทวทัต
ค. ปเสนทิโกศล	ง. พิมพิสาร
๒๕. พระนางสิริมหามายาสิ้นพระชนม์เมื่อประสูติพระโอรสได้กี่วัน ?
ก. ๓ วัน	ข. ๕ วัน
ค. ๗ วัน	ง. ๑๐ วัน
๒๖. พระมารดาของเจ้าชายสิทธัตถะ มีพระนามว่าอะไร ?
ก. ยโสธรา	ข. ปชาบดี
ค. กัญจนา	ง. สิริมหามายา
๒๗. เจ้าชายสิทธัตถะมีพระอนุชาร่วมพระบิดาเดียวกันชื่อว่าอะไร ?
ก. นันทะ	ข. อานนท์
ค. อนุรุธ	ง. เทวทัต
๒๘. เจ้าชายสิทธัตถะทรงอภิเษกสมรสกับพระนางใด ?
ก. ยโสธรา	ข. ปชาบดี
ค. กัญจนา	ง. รูปนันทา

๔๕. คำว่า มาร ที่พระมหาบุรุษทรงชมนั้น มีความหมายว่าอย่างไร ?
- ก. ผู้กีดกันบุญกุศล ข. ผู้ติดตาม
ค. ผู้ชักนำ ง. ผู้ให้คำปรึกษา
๔๖. พระมหาบุรุษมีญาณรู้การตายและการเกิดของสัตว์ทั้งหลายในยามใด ?
- ก. ยามตื่น ข. ยามกลาง
ค. ยามท่าย ง. ไกลรุ่ง
๔๗. ในยามท่าย พระมหาบุรุษทรงบรรลุคุณธรรมพิเศษอะไร ?
- ก. หูทิพย์ ข. ตาทิพย์
ค. ตัดกิเลสทั้งปวงได้ ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. พระมหาบุรุษตรัสรู้พระสัพพัญญุตญาณในเวลาใด ?
- ก. เวลาเย็น ข. พลบค่ำ
ค. กลางดึก ง. ไกลรุ่ง
๔๙. ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค รวมเรียกว่าอะไร ?
- ก. เบญจศีล ข. เบญจธรรม
ค. อริยสัจ ๔ ง. ฌาน ๔
๕๐. พระมหาบุรุษตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขณะมีพระชนมายุกี่ปี ?
- ก. ๒๙ ปี ข. ๓๕ ปี
ค. ๔๕ ปี ง. ๘๐ ปี

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. วินัย คืออะไร ?
 - ก. ระเบียบ
 - ข. กฎเกณฑ์
 - ค. กติกา
 - ง. ถูกทุกข้อ
๒. วินัย มีประโยชน์แก่ใคร ?
 - ก. นักเรียน
 - ข. ทหาร
 - ค. พระสงฆ์
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. การมีวินัยส่งผลต่อการเรียนอย่างไร ?
 - ก. สุขภาพดี
 - ข. เกรดดี
 - ค. หน้าตาดี
 - ง. มีเพื่อนดี
๔. นักเรียนขาดวินัย เช่นตัวอย่างใด ?
 - ก. หนีเรียน
 - ข. นอนดึก
 - ค. ดื่นสาย
 - ง. เกีย่งพ่อแม่

๒๙. ศิลข้อ ๓ ทำให้ไม่หมกมุ่นอยู่กับเรื่องใด ?
- ก. คุยโทรทัศน์ **ข. มีเพศสัมพันธ์**
 ค. ติดเกมส์ ง. ติดยาบ้า
๓๐. ในศิลปะข้อ ๓ บุคคลต้องห้ามตามบทบัญญัติพระพุทธรศาสนาชื่อใคร ?
- ก. **นักบวช** ข. นักร้อง
 ค. นักแสดง ง. นักกีฬา
๓๑. ข้อใด เป็นคำเรียกคนทำผิดศิลปะข้อ ๓ ?
- ก. เจ้าหนี้ **ข. เจ้าชู้**
 ค. เจ้านาย ง. เจ้าของ
๓๒. ข้อใด เป็นคำเตือนไม่ให้ทำผิดศิลปะข้อ ๓ ?
- ก. อยาริขโมย ข. อยาริมือไว
ค. อยาริเจ้าชู้ ง. อยาริลองดี
๓๓. คำว่า มีโลกหลายใบ มีความหมายตรงกับเรื่องใด ?
- ก. การเรียน **ข. การนอกใจ**
 ค. การคบเพื่อน ง. การท่องเที่ยว
๓๔. ในศิลปะข้อ ๔ คำว่า มุสา มีความหมายตรงกับข้อใด ?
- ก. ความสัจ ข. ความเคารพ
ค. ความเท็จ ง. ความรัก
๓๕. การบัญญัติศิลปะข้อ ๔ ต้องการให้มนุษย์ปฏิบัติต่อกันอย่างไร ?
- ก. **ไม่โกหกกัน** ข. ไม่ทำร้ายกัน
 ค. ไม่นอกใจกัน ง. ไม่ฆ่ากัน
๓๖. ตามหลักศิลปะข้อ ๔ นักเรียนควรพูดความจริงกับใคร ?
- ก. พ่อแม่ ข. ครู
 ค. เพื่อน **ง. ทุก ๆ คน**

๔๕. เพื่อให้สังคมเป็นปกติสุข บุคคลควรรักษาศีลข้อใด ?
 ก. ๒ ข้อแรก ข. ๓ ข้อแรก
 ค. ๔ ข้อแรก ง. **ทั้ง ๕ ข้อ**
๔๖. การช่วยเหลือกันในยามตกทุกข์ได้ยาก เกิดจากหลักธรรมใด ?
 ก. เมตตา ข. **กรุณา**
 ค. มุทิตา ง. อุเบกขา
๔๗. การประกอบอาชีพสุจริต สนับสนุนการรักษาศีลข้อใด ?
 ก. ศีลข้อ ๑ ข. **ศีลข้อ ๒**
 ค. ศีลข้อ ๓ ง. ศีลข้อ ๕
๔๘. หลักธรรมใด ทำให้รู้จักควบคุมตนเองในเรื่องความรักที่ผิดศีลธรรม ?
 ก. เมตตา ข. สัมมาอาชีพ
 ค. **กามสังวร** ง. สัจจะ
๔๙. เยาวชนจะห่างไกลยาเสพติด ควรปฏิบัติตามหลักธรรมใด ?
 ก. กรุณา ข. สัมมาอาชีพ
 ค. สัจจะ ง. **สติสัมปชัญญะ**
๕๐. เบญจศีล เบญจธรรม ทำให้สังคมได้รับประโยชน์อย่างไร ?
 ก. ปกติสุข ข. สงบสุข
 ค. ปลอดภัย ง. **ถูกทุกข้อ**

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๐๘.๓๐ น.

สุโข บุญลุลล อัจฉโย.
การสั่งสมชิ้นซึ่งบุญ นำสุขมาให้.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ๘)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>สีลั โลเก อนุตฺตรั. ศีลเป็นเยี่ยมในโลก. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เอกนิบาต (ขุ. ชา. เอก.)</p>
<p>ทุกฺโข ปาปสฺส อจฺจโย. ความสั่งสมบาป นำทุกข์มาให้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>
<p>กมฺมฺนา วตฺตตี โลโก. สัตว์โลกย่อมนำไปตามกรรม. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต (ขุ. ส.)</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. กรรณฐาน มีกี่ประเภท ?
 - ก. ๒
 - ข. ๓
 - ค. ๔
 - ง. ๕
๒. การเจริญสมถกรรมฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร ?
 - ก. แสดงฤทธิ์
 - ข. แสดงภูมิ
 - ค. ระงับนิวรณ์
 - ง. ตัดกิเลส
๓. ข้อใด จัดเป็นอารมณ์วิปัสณากรรมฐาน ?
 - ก. ขั้น ๕
 - ข. อายุตนะ ๑๒
 - ค. ธาตุ ๑๘
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. ความกำหนัด ความโลภ ความริษยา จัดเป็นกามประเภทใด ?
 - ก. กิเลสกาม
 - ข. วัตถुकาม
 - ค. กามคุณ
 - ง. กามภพ

๕. เงิน ทอง ธนบัตร จัดเป็นกามประเภทใด ?
 ก. กิเลสกาม ข. วัตถุกาม
 ค. กามเทพ ง. กามภาพ
๖. กิเลสกาม จัดเป็นมารเพราะส่งผลอย่างไรต่อบุคคล ?
 ก. ผลาญความดี ข. จิตใจตกต่ำ
 ค. ทำให้เสียคน ง. ถูกทุกข้อ
๗. การบูชาด้วยการถวายอาหารและจีวร จัดเป็นการบูชาในข้อใด ?
 ก. อามิสบูชา ข. ปฏิบัติบูชา
 ค. อามิสปฏิสังการ ง. ธรรมปฏิสังการ
๘. การบูชาด้วยการลงมือทำ ได้แก่ข้อใด ?
 ก. อามิสบูชา ข. ปฏิบัติบูชา
 ค. อามิสปฏิสังการ ง. ธรรมปฏิสังการ
๙. ข้อใด หมายถึงอามิสปฏิสังการ ?
 ก. การจัดเลี้ยงต้อนรับ ข. การปรึกษา
 ค. การเคารพ ง. การตอบแทน
๑๐. ข้อใด หมายถึงธรรมปฏิสังการ ?
 ก. มีวีฬพะเราะ ข. นบโน้มบูชา
 ค. มีสัมมาคารวะ ง. ถูกทุกข้อ
๑๑. กายิกสุข หมายถึงความสุขที่เกิดจากอะไร ?
 ก. การไม่มีโรค ข. การไม่มีภัยอันตราย
 ค. การมีเงินใช้ ง. ถูกทุกข้อ
๑๒. เจตสิกสุข หมายถึงความสุขที่เกิดจากอะไร ?
 ก. ใจไม่โลภ ข. ใจไม่โกรธ
 ค. ใจไม่หลง ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. บุคคลมีกุศลวิตกใด จึงจะไม่เบียดเบียนทำร้ายกัน ?
ก. เนกขัมมวิตก	ข. อพยาบาทวิตก
ค. อวิหิงสาวิตก	ง. ถูกทุกข้อ
๒๒. ไฟนอกเผาภายนอก ไฟในเผาใจ ไฟราคะเผาอะไร ?
ก. ภายนอก	ข. วาจา
ค. ใจ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๓. คนโกรธง่าย เพราะถูกไฟใดเผาใจ ?
ก. ไฟราคะ	ข. ไฟโทสะ
ค. ไฟโมหะ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๔. คนซึ่งง่ายตามกระแสโซเซียล เพราะถูกไฟใดเผาใจ ?
ก. ไฟราคะ	ข. ไฟโทสะ
ค. ไฟโมหะ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. อธิปไตยใด ก่อให้เกิดความวุ่นวายแก่ประเทศไทยมากที่สุด ?
ก. อัตตาธิปไตย	ข. โลกาธิปไตย
ค. ธรรมาธิปไตย	ง. ประชาธิปไตย
๒๖. บุคคลทุกคนต่างมีอธิปไตยใด เป็นพื้นของจิตใจ ?
ก. อัตตาธิปไตย	ข. โลกาธิปไตย
ค. ธรรมาธิปไตย	ง. คณาธิปไตย
๒๗. สังคมจะสงบสุขได้ บุคคลส่วนใหญ่ในสังคมต้องมีอธิปไตยใด ?
ก. อัตตาธิปไตย	ข. โลกาธิปไตย
ค. ธรรมาธิปไตย	ง. คณาธิปไตย
๒๘. ปัญญาหยั่งรู้เหตุผลตามสภาพความเป็นจริง จัดเป็นญาณอะไร ?
ก. สัจจญาณ	ข. กิจจญาณ
ค. กตญาณ	ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. จะรู้เห็นตามความเป็นจริงว่า นีทุกข์ ต้องใช้ญาณอะไร ?

ก. สัจจญาณ

ข. กิจจญาณ

ค. กตญาณ

ง. ถูกทุกข้อ

๓๐. การที่รู้ว่า ทุกข์ละไม่ได้ ต้องกำหนดรู้เท่านั้น จัดเป็นญาณอะไร ?

ก. สัจจญาณ

ข. กิจจญาณ

ค. กตญาณ

ง. ถูกทุกข้อ

๓๑. ญาณที่รู้ว่า ละสมุทัยได้แล้วเป็นต้น จัดเป็นญาณอะไร ?

ก. สัจจญาณ

ข. กิจจญาณ

ค. กตญาณ

ง. ถูกทุกข้อ

๓๒. ตัณหา หมายถึงอะไร ?

ก. ความหิว

ข. ความเศร้า

ค. ความท้อ

ง. ความทะยานอยาก

๓๓. ตัณหาประเภทใด ทำให้ยึดติดในตำแหน่ง ?

ก. กามตัณหา

ข. ภาวตัณหา

ค. วิภวตัณหา

ง. ถูกทุกข้อ

๓๔. สัมมาวาจา การเจรจาชอบ จัดเป็นอะไรในอริยสังข์ ๘ ?

ก. ทุกข์

ข. สมุทัย

ค. นิโรธ

ง. มรรค

๓๕. ผู้ที่เสพอัสสัทธิอยู่คนเดียวในปัจจุบัน ควรมีธรรมใดเป็นภูมิคุ้มกัน ?

ก. ความเห็นชอบ

ข. ความดำริชอบ

ค. ความระลึกชอบ

ง. ถูกทุกข้อ

๓๖. นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษา ต้องมีหลักธรรมใด ?

ก. จักร ๘

ข. วุฑฒิ ๘

ค. พรหมวิหาร ๘

ง. อิทธิบาท ๔

๓๓. ความมีใจรักในสิ่งที่ทำในงานที่รับผิดชอบ จัดเป็นอิทธิบาทใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๓๔. คนใจสู้ไม่ย่อท้อต่อกิจการงาน จัดได้ว่ามีอิทธิบาทใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๓๕. คนรู้จักใช้ปัญญาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น จัดได้ว่ามีอิทธิบาทใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๔๐. ความกรุณาที่เป็นอัมปญญา หมายถึงสงสารใคร ?
ก. พ่อแม่	ข. ญาติ
ค. เพื่อน	ง. สรรพสัตว์
๔๑. จะกำจัดวิหิงสาคือความเบียดเบียน ควรบำเพ็ญธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๔๒. จะกำจัดความริษยา ควรบำเพ็ญธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๔๓. ผู้ที่เห็นว่าสัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของของตน ชื่อว่ามีธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๔๔. มิตรปฏิรูป หมายถึงใคร ?
ก. เพื่อนแท้	ข. เพื่อนกิน
ค. เพื่อนเที่ยว	ง. เพื่อนไม่จริงใจ

๔๕. คนที่มุ่งเอาของเพื่อนแต่ฝ่ายเดียว จัดเป็นมิตรประเภทใด ?
ก. ดีแต่พูด	ข. ปอกลอก
ค. หัวประจบ	ง. ซักชวนในทางชั่ว
๔๖. คนชักชวนในทางฉิบหาย หมายถึงชักชวนในเรื่องใด ?
ก. ดื่มน้ำเมา	ข. เทียวกลางคืน
ค. เล่นการพนัน	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. มิตรแท้ หมายถึงใคร ?
ก. เพื่อนบ้าน	ข. เพื่อนกิน
ค. เพื่อนเที่ยว	ง. เพื่อนที่จริงใจ
๔๘. มิตรที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูล จัดเป็นมิตรประเภทใด ?
ก. มีอุปการะ	ข. ร่วมสุขร่วมทุกข์
ค. แนะนำประโยชน์	ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. เพื่อนที่ไม่ทิ้งเพื่อนในยามวิบัติ จัดเป็นมิตรประเภทใด ?
ก. มีอุปการะ	ข. ร่วมสุขร่วมทุกข์
ค. แนะนำประโยชน์	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. มิตรที่มีน้ำใจไมตรีมีความปรารถนาดี จัดเป็นมิตรประเภทใด ?
ก. มีอุปการะ	ข. แนะนำประโยชน์
ค. มีความรักใคร่	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. การเรียนอนุพุทธประวัติทำให้ทราบประวัติของใคร ?
 - ก. พระพุทธเจ้า
 - ข. พระปัจเจกพุทธเจ้า
 - ค. พระสาวก
 - ง. ถูกทุกข้อ
๒. พระพุทธศาสนา เกิดขึ้นในทวีปใด ?
 - ก. ชมพูทวีป
 - ข. กาทวีป
 - ค. ลังกาทวีป
 - ง. อุตตรกุรุทวีป
๓. กษัตริย์ปกครองแคว้นสักกะ มีพระนามว่าอะไร ?
 - ก. พิมพิสาร
 - ข. สุทโธณะ
 - ค. ปเสนทิโกศล
 - ง. อชาตศัตรู
๔. สนวนลุมพินีเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ?
 - ก. เป็นพระราชวัง
 - ข. เป็นที่ประสูติ
 - ค. เป็นที่ตรัสรู้
 - ง. เป็นที่ปรินิพพาน

๑๓. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตรแก่ใคร ?
 ก. พระเจ้าสุทโธทนะ **ข. ปัญจวัคคีย์**
 ค. ฉัพพัคคีย์ ง. ยสกุลบุตร
๑๔. ผู้ใด เป็นพระสงฆ์รูปแรกในพระพุทธศาสนา ?
 ก. โกลนทัณฑุญะ ข. วัปปะ
 ค. ภัททิยะ ง. มหานามะ
๑๕. พระสูตรที่ทรงแสดงต่อจากธัมมจักกัปปวัตตนสูตร มีชื่อว่าอะไร ?
 ก. อนัตตลักขณสูตร ข. อาทิตตปริยายสูตร
 ค. มงคลสูตร ง. รตนสูตร
๑๖. พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาที่ ๒ ถึง ๔ ณ สถานที่ใด ?
 ก. วัดเชตวัน ข. วัดอัมพวัน
 ค. **วัดเวฬุวัน** ง. วัดบุพพาราม
๑๗. สามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา มีชื่อว่าอะไร ?
 ก. บัณทิต ข. สีวลี
 ค. เรวตะ **ง. ราहुล**
๑๘. พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นเวลากี่ปี ?
 ก. ๒๙ ปี ข. ๓๕ ปี
 ค. **๔๕ ปี** ง. ๘๐ ปี
๑๙. วัดใด อนาคตภินทิกเศรษฐีสร้างถวายไว้ในพระพุทธศาสนา ?
 ก. **วัดเชตวัน** ข. วัดอัมพวัน
 ค. วัดเวฬุวัน ง. วัดบุพพาราม
๒๐. พุทธบริษัท ๔ ครบบริบูรณ์ ในพรรษาที่เท่าไร ?
 ก. พรรษาที่ ๑ **ข. พรรษาที่ ๕**
 ค. พรรษาที่ ๖ ง. พรรษาที่ ๗

๒๑. พระพุทธเจ้าบัญญัติพระวินัยสำหรับพระภิกษุครั้งแรกในพรรษาที่เท่าไร ?
- ก. พรรษาที่ ๑ ข. พรรษาที่ ๕
- ค. พรรษาที่ ๑๐ ง. **พรรษาที่ ๑๒**
๒๒. พระพุทธเจ้า ทรงปลงพระชนมายุสังขาร ณ สถานที่ใด ?
- ก. วัดเชตวัน ข. วัดเวฬุวัน
- ค. **ป่าवालเจตีย์** ง. อัครคาวเจตีย์
๒๓. พระพุทธเจ้า ทรงรับบิณฑบาตมื้อสุดท้ายที่บ้านของใคร ?
- ก. **นายจุนทะ** ข. อนาถบิณฑิกเศรษฐี
- ค. นางวิสาขา ง. เมณฑกเศรษฐี
๒๔. พระอัญญาโกณฑัญญะ ได้รับยกย่องเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. มีปัญญามาก ข. มีฤทธิ์มาก
- ค. ทรงรุดงค์ ง. **รู้ราตรีนาน**
๒๕. สถานที่ใด เป็นที่บรรจุอัฐิธาตุของพระอัญญาโกณฑัญญะ ?
- ก. **วัดเวฬุวัน** ข. วัดอัมพวัน
- ค. วัดเชตวัน ง. วัดบุพพาราม
๒๖. พระอรุเวลกัสสปะ เกิดในวาระใด ?
- ก. กษัตริย์ **ข. พราหมณ์**
- ค. แพศย์ ง. ศูทร
๒๗. พระอรุเวลกัสสปะ ขณะเป็นขโมยบำเพ็ญพรตด้วยวิธีใด ?
- ก. ทรมานตนเอง ข. บูชาพยานาค
- ค. บูชาเทพเจ้า **ง. บูชาไฟ**
๒๘. พระอรุเวลกัสสปะ ได้รับยกย่องเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. มีปัญญามาก ข. มีฤทธิ์มาก
- ค. **มีบริวารมาก** ง. มีลาภมาก

๒๙. พระสารีบุตรมีชื่อเดิมว่าอะไร ?
ก. อุปติสสะ	ข. โกลิตะ
ค. โภณฑัญญะ	ง. ปิณฑลิ
๓๐. อุปติสสะออกบวชพร้อมกับใคร ?
ก. โภณฑัญญะ	ข. วัปปะ
ค. ภัททิยะ	ง. โกลิตะ
๓๑. อุปติสสะได้ดวงตาเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากใคร ?
ก. พระโภณฑัญญะ	ข. พระวัปปะ
ค. พระภัททิยะ	ง. พระอัสสชิ
๓๒. พระสารีบุตร สำเร็จเป็นพระอรหันต์หลังจากบวชได้กี่วัน ?
ก. ๗ วัน	ข. ๑๕ วัน
ค. ๒๐ วัน	ง. ๓๐ วัน
๓๓. พระสารีบุตร ได้รับคำยกย่องอีกอย่างหนึ่งว่าอย่างไร ?
ก. พระธรรมราชา	ข. พระธรรมเสนาบดี
ค. พระเถระ	ง. พระมหาเถระ
๓๔. พระมหาโมคคัลลานะ มีชื่อเดิมว่าอะไร ?
ก. โภณฑัญญะ	ข. วัปปะ
ค. อุปติสสะ	ง. โกลิตะ
๓๕. โกลิตะ เคยบวชเรียนเป็นศิษย์ในสำนักของใคร ?
ก. สัตถ์ชัยปริพาชก	ข. อุทกดาบส
ค. อาฬารดาบส	ง. อรุเวลกัสสปะ
๓๖. ข้อใด คืออุปสรรคในการปฏิบัติธรรมของพระมหาโมคคัลลานะ ?
ก. ความเบื่อหน่าย	ข. ความหิว
ค. ความอยาก	ง. ความง่วง

๓๗. พระมหาโมคคัลลานะ ได้รับยกย่องเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
 ก. มีปัญญามาก **ข. มีฤทธิ์มาก**
 ค. ทรงรุดงค์ **ง. รู้ราตรีนาน**
๓๘. พระพุทธเจ้าให้ก่อกำเนิดบรรพบุรุษชาติของพระมหาโมคคัลลานะ ณ ที่ใด ?
ก. วัดเวฬุวัน **ข. วัดอัมพวัน**
 ค. วัดเชตวัน **ง. วัดบุพพาราม**
๓๙. ผู้ใด ทูลขออนุญาตพระพุทธเจ้าให้พระนางมหาปชาบดีบวชเป็นภิกษุณี ?
 ก. พระสารีบุตร **ข. พระมหาโมคคัลลานะ**
ค. พระอานนท์ **ง. พระอัสสชิ**
๔๐. พระนางมหาปชาบดี ได้รับการอุปสมบทด้วยการยอมรับข้อปฏิบัติใด ?
ก. รับครุธรรม ๘ **ข. รับสรณคมน์**
 ค. รับศีล ๕ **ง. รับศีล ๘**
๔๑. พระนางมหาปชาบดี ได้รับยกย่องเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
 ก. มีปัญญามาก **ข. รู้ราตรีนาน**
 ค. ทรงรุดงค์ **ง. มีฤทธิ์มาก**
๔๒. พระนางเขมา เป็นพระมเหสีของกษัตริย์พระองค์ใด ?
 ก. สุทโธทนะ **ข. พิมพิสาร**
 ค. อชาตศัตรู **ง. ปเสนทิโกศล**
๔๓. พระนางเขมาเถรี ไม่กล้าไปฟังธรรมเพราะกลัวถูกตำหนิเรื่องใด ?
 ก. ความสุข **ข. ความสบาย**
ค. ความงาม **ง. ความร่ำรวย**
๔๔. พระนางเขมาเถรี ได้รับยกย่องเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
 ก. มีปัญญามาก **ข. มีฤทธิ์มาก**
 ค. ทรงรุดงค์ **ง. รู้ราตรีนาน**

๔๕. พระเถรีใด ได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอัครสาวิกาเบื้องขวา ?
- ก. อุบลวรรณาเถรี ข. เขมาเถรี
ค. นันทาเถรี ง. โสณาเถรี
๔๖. ระเบียบปฏิบัติและพิธีกรรมทางศาสนาเรียกว่าอะไร ?
- ก. ศาสนพิธี ข. ศาสนธรรม
ค. ศาสนสถาน ง. ศาสนบุคคล
๔๗. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ จัดเข้าในข้อใด ?
- ก. กุศลพิธี ข. บุญพิธี
ค. ทานพิธี ง. ปกิณณกะ
๔๘. การจัดโต๊ะหมู่บูชา ควรจัดวางไว้ด้านไหนของพระสงฆ์ ?
- ก. ด้านหน้า ข. ด้านหลัง
ค. ด้านซ้ายมือ ง. ด้านขวามือ
๔๙. ข้อใด ไม่ใช่วิธีแสดงความเคารพพระสงฆ์ ?
- ก. คำนับ ข. ประนมมือ
ค. ไหว้ ง. กราบ
๕๐. คำว่า อาราธนาพระสงฆ์ หมายถึงข้อใด ?
- ก. สั่งพระ ข. บังคับพระ
ค. นิมนต์พระ ง. ขอร้องพระ

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อใด ทำให้ชีวิตและสังคมมีระเบียบ ?
 - ก. วินัย
 - ข. ยศ
 - ค. ทรีพี
 - ง. อำนาจ
๒. สังคมมีระเบียบวินัย อยู่ร่วมกันตามกฎหมายกติกา เปรียบได้กับข้อใด ?
 - ก. ทหารขาดวินัย
 - ข. ทหารจัดทัพ
 - ค. ทหารหนีทัพ
 - ง. ทหารแตกทัพ
๓. สังคมขาดระเบียบวินัย ไร้กฎเกณฑ์ เกิดผลกระทบอย่างไร ?
 - ก. มีโจรผู้ร้าย
 - ข. ขโมยชุกชุม
 - ค. มุ่งทำร้ายกัน
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. ศิลข้อใด เป็นหลักประกันความปลอดภัยด้านชีวิตและร่างกาย ?
 - ก. ศิลข้อ ๑
 - ข. ศิลข้อ ๒
 - ค. ศิลข้อ ๔
 - ง. ศิลข้อ ๕

๕. ศิลข้อใด เป็นหลักประกันความปลอดภัยด้านทรัพย์สิน ?

ก. ศิลข้อ ๑

ข. ศิลข้อ ๒

ค. ศิลข้อ ๓

ง. ศิลข้อ ๔

๖. ข้อใด สัมพันธ์กับคำว่า ศิล ?

ก. วินัย

ข. วิชา

ค. วิบัติ

ง. วิบาก

๗. คนมีศีล มีคำเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร ?

ก. คนมีสุข

ข. คนมีทรัพย์

ค. คนมีวินัย

ง. คนมีความรู้

๘. ข้อใด เป็นหลักธรรมพื้นฐานการพัฒนาความเป็นมนุษย์ ?

ก. ศิล

ข. สมာธิ

ค. ปัญญา

ง. ถูกทุกข้อ

๙. ข้อใด ไม่ใช่ความหมายของคำว่า ศิล ?

ก. สัมรวมกาย

ข. สัมรวมวาจา

ค. สุจริต

ง. ทุจริต

๑๐. ข้อใด เป็นความปกติของคนมีศีล ?

ก. ไม่ทำบาป

ข. ไม่ฆ่าสัตว์

ค. ไม่คดโกง

ง. ถูกทุกข้อ

๑๑. ข้อใด เป็นความผิดปกติของคนมีศีล ?

ก. อายชั่ว

ข. กลัวบาป

ค. โป้ปด

ง. งดอบายมุข

๑๒. พระสงฆ์มีศีล ๒๒๗ พุทธศาสนิกชนทั่วไปมีศีลกี่ข้อ ?

ก. ๕ ข้อ

ข. ๘ ข้อ

ค. ๑๐ ข้อ

ง. ๓๑๑ ข้อ

๑๓. ปาณาติปาตา เวรมณี ศีลข้อนี้ให้งดเว้นอะไร ?
ก. ฆ่า	ข. ทำร้ายร่างกาย
ค. ทรกรรมสัตว์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. หากโลกขาดศีลข้อ ๑ จะเกิดผลกระทบอย่างไร ?
ก. ขโมยของกัน	ข. เซ่นฆ่ากัน
ค. โง่ทึบกัน	ง. หลอกหลวงกัน
๑๕. ข้อใด เป็นการฆ่าโดยไม่ได้ตั้งใจ ?
ก. ฆ่าเจาะจง	ข. ฆ่าป้องกันตัว
ค. ฆ่าตามใบสั่ง	ง. ฆ่าตัวตาย
๑๖. การทำคนอื่นให้แขนขาด เป็นการทำความร้ายร่างกายลักษณะใด ?
ก. เสียโฉม	ข. เจ็บปวด
ค. พิการ	ง. เล่นสนุก
๑๗. การทำคนอื่นให้เสียความงาม เป็นการทำความร้ายร่างกายลักษณะใด ?
ก. เสียโฉม	ข. เสียหน้า
ค. เสียใจ	ง. เสียอวัยวะ
๑๘. ข้อใด เป็นกรรมทำสัตว์ให้ได้รับความลำบาก ?
ก. เชื้อยนต์	ข. เล่นสนุก
ค. ให้อดอยาก	ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. อทินนาทานา เวรมณี ศีลข้อนี้ให้งดเว้นความผิดใด ?
ก. ลักขโมย	ข. ปล้น
ค. ยักยอก	ง. ถูกทุกข้อ
๒๐. สวิญญาณกทรัพย์ ในศีลข้อ ๒ ได้แก่ข้อใด ?
ก. สมุด	ข. ดินสอ
ค. ปากกา	ง. วั้ว ควาย

๒๑. ทรรศนะสินประเททใด ทำให้ผู้ขโมยผิดศีลข้อ ๒ ?
ก. ของตัวเอง	ข. ของมีเจ้าของ
ค. ของทิ้งขยะ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๒. ของลอกเลียนแบบ ตรงกับข้อใด ?
ก. ของโจร	ข. ของเล่น
ค. ของปลอม	ง. ของแท้
๒๓. ทักทักเอาของเพื่อนมาเป็นของตัวเอง เรียกว่าอะไร ?
ก. ตู๋	ข. สับเปลี่ยน
ค. วิ่งราว	ง. รับสินบน
๒๔. ข้อใด สนับสนุนส่งเสริมการทำผิดศีลข้อ ๒ ?
ก. ชื่อของโจร	ข. รับของโจร
ค. ดิดสินบน	ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. ข้อใด เป็นการทำลายทรัพย์สินคนอื่นให้เสียหาย ?
ก. โกรธเขา	ข. พยาบาทเขา
ค. ขโมยของเขา	ง. เผาบ้านเขา
๒๖. ใครไม่ทำผิดศีลข้อ ๒ ?
ก. ปุ่ฤษุน	ข. ยาจก
ค. เศรษฐี	ง. พระอรหันต์
๒๗. กามะสมุจฉาจารา เวมณี ศีลข้อนี้ให้จริงใจกับใคร ?
ก. คนรัก	ข. สามีตน
ค. ภรรยาตน	ง. ถูกทุกข้อ
๒๘. ศีลข้อ ๓ มุ่งให้มนุษย์ปราศจากการเบียดเบียนกันในเรื่องใด ?
ก. คู่ครอง	ข. ทรรศนะสิน
ค. ชีวิต	ง. ชื่อเสียง

๓๗. การโกหก นอกจากคำพูดแล้ว ยังรวมถึงข้อใดอีก ?
ก. การกระทำ	ข. ความคิด
ค. ความสงสัย	ง. ความระแวง
๓๘. ข้อใด เป็นการโกหกทางคำพูด ?
ก. สร้างหลักฐานเท็จ	ข. ปลอมเอกสาร
ค. ให้การเท็จ	ง. แกล้งป่วย
๓๙. พุดเกินความเป็นจริง เป็นมุสาข้อใด ?
ก. โป้ปด	ข. เสริมความ
ค. ยุยง	ง. ยกย่อง
๔๐. การโกหกไม่ใช่เรื่องดี ควรแก้ไขอย่างไร ?
ก. คิดก่อนพูด	ข. คิดก่อนทำ
ค. ถือหลักความจริง	ง. ถูกทุกข้อ
๔๑. สุราเมรมย์ชัชปมาที่ภูฐานา เวมณี ศิลข้อนี้ช่วยป้องกันอะไร ?
ก. การขาดสติ	ข. การฉ้อโกง
ค. การพนัน	ง. การสู้รบ
๔๒. คนทำผิดศีลข้อ ๕ ได้แก่ข้อใด ?
ก. นักเลงโต	ข. นักเลงหญิง
ค. นักเลงการพนัน	ง. นักเลงสุรา
๔๓. ข้อใด เป็นความเชื่อผิด ๆ ของคนทำผิดศีลข้อ ๕ ?
ก. ไม่ตายไม่บาป	ข. ไม่โกรธไม่บาป
ค. ไม่เมาไม่บาป	ง. ไม่เชื่อไม่บาป
๔๔. การผิดศีลข้อ ๕ อาจส่งผลเสียต่อร่างกายอย่างไร ?
ก. เสื่อมสุขภาพ	ข. เสียชื่อเสียง
ค. เสียทรัพย์	ง. เสียอำนาจ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

อตตนา โจทยตตนา.

จงเตือนตนด้วยตนเอง.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ๖.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

อดตานั ทมยนิติ สุพพตา.

ผู้ประพฤติดี ย่อมฝีกตน.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท (ช. ๘.)

ขนติ หิตสุขาวหา.

ความอดทน นำมาซึ่งประโยชน์สุข.

คัมภีร์ที่มา : สวดมนต์ฉบับหลวง (ส. ม.)

วิริเยน ทุกขมจเจติ.

คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย สุตตนิบาต (ช. ส.)

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. สติ สัมปชัญญะ ทำหน้าที่อะไรในกิจการทุกอย่าง ?
 - ก. สนับสนุน
 - ข. เกื้อกูล
 - ค. ส่งเสริม
 - ง. ถูกทุกข้อ
๒. ก่อนจะพูด จะโพสต์ จะคอมเมนต์ ควรใช้ธรรมข้อใด ?
 - ก. สติ
 - ข. สัมปชัญญะ
 - ค. โอตตปปะ
 - ง. โสรัจจะ
๓. หากไม่มีกฎหมาย จะใช้ธรรมใดคุ้มครองโลก ?
 - ก. สติ สัมปชัญญะ
 - ข. ขันติ โสรัจจะ
 - ค. หิริ โอตตปปะ
 - ง. กตัญญู กตเวที
๔. คนขาดธรรมอะไร จึงไม่ละอายใจในการทำชั่ว ?
 - ก. สติ
 - ข. ขันติ
 - ค. หิริ
 - ง. สัจจะ

๑๓. ข้อใด เป็นรากเหง้าของอกุศลทั้งปวง ?
ก. โลภะ
ข. โทสะ
ค. โมหะ
ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. โลก โกรธ หลง แทรกซึมเข้าทางใดจึงทำลายบุคคลได้ ?
ก. เจตสิก
ข. กาย
ค. วาจา
ง. ใจ
๑๕. ต้องปิดด้านใด จึงป้องกันอกุศลมูลทั้ง ๓ ได้ ?
ก. กาย
ข. วาจา
ค. ใจ
ง. เจตสิก
๑๖. ข้อใด เป็นรากเหง้าของกุศลทั้งปวง ?
ก. อโลภะ
ข. อโทสะ
ค. อโมหะ
ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. กุศลมูลใด เป็นเกาะป้องกันไม่ให้กิเลสเกิดขึ้นในใจ ?
ก. อโลภะ
ข. อโทสะ
ค. อโมหะ
ง. ถูกทุกข้อ
๑๘. บุญกิริยาวัตถุ หมายถึงวิธีทำบุญอย่างไร ?
ก. ให้ทาน
ข. รักษาศีล
ค. เจริญภาวนา
ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. การไม่ใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น จัดเป็นการบำเพ็ญบุญกิริยาวัตถุใด ?
ก. ทานมัย
ข. สีลมัย
ค. ภาวนามัย
ง. ปัตติทานมัย
๒๐. อธิปไตยใด ก่อให้เกิดความวุ่นวายแก่สังคมมากที่สุด ?
ก. อัตตาริปไตย
ข. โลกาธิปไตย
ค. ธรรมาริปไตย
ง. ประชาธิปไตย

๒๑. ยากดีมีเงิน ทุกคนตกอยู่ในลักษณะเดียวกัน คือลักษณะใด ?

ก. อนิจจตา	ข. ทุกขตา
ค. อนัตตตา	ง. ถูกทุกข้อ

๒๒. ความเกลียดชังทำให้เกิดอคติใด ?

ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยากติ

๒๓. ความเกรงกลัวทำให้เกิดอคติใด ?

ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยากติ

๒๔. สังวรปราน เป็นความพยายามในเรื่องอะไร ?

ก. ระวังบาป	ข. ละบาป
ค. สัมสมบาป	ง. ทำบาป

๒๕. ปหานปราน เป็นความพยายามในเรื่องอะไร ?

ก. ระวังบาป	ข. ละบาป
ค. สัมสมบาป	ง. ทำบาป

๒๖. นักธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้ ต้องมีหลักธรรมใด ?

ก. อิทธิบาท ๔	ข. พรหมวิหาร ๔
ค. ปธาน ๔	ง. อคติ ๔

๒๗. วิมังสา ส่งเสริมทักษะการทำงานของบุคคลในด้านใด ?

ก. เต็มใจทำ	ข. ขยันทำ
ค. ใส่ใจทำ	ง. เข้าใจทำ

๒๘. การที่ไม่อิจฉาริษยาผู้อื่นได้ จิตใจต้องมีพรหมวิหารใด ?

ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา

๓๗. มิตรปฏิรูป หมายถึงคนเช่นไร ?
ก. คนปกอลอก	ข. คนดีแต่พูด
ค. คนหัวประจบ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. พุดหว่านล้อม เป็นลักษณะของมิตรเทียมประเภทใด ?
ก. มิตรดีแต่พูด	ข. มิตรปกอลอก
ค. มิตรหัวประจบ	ง. มิตรชวนทำชั่ว
๓๙. พระเทวทัตเป็นมิตรประเภทใดของพระเจ้าอชาตศัตรู ?
ก. ดีแต่พูด	ข. ปกอลอก
ค. หัวประจบ	ง. ชักชวนในทางฉิบหาย
๔๐. เมื่อเกิดภัยสู้รบเป็นที่พึ่งได้ เป็นลักษณะของมิตรแท้ประเภทใด ?
ก. มีอุปการะ	ข. ร่วมสุขร่วมทุกข์
ค. แนะนำประโยชน์	ง. มีความรักใคร่
๔๑. ไม่ทิ้งเพื่อนทหารในการสู้รบ เป็นลักษณะของมิตรแท้ประเภทใด ?
ก. มีอุปการะ	ข. ร่วมสุขร่วมทุกข์
ค. แนะนำประโยชน์	ง. มีความรักใคร่
๔๒. สิ่งใด เป็นอบายมุขเส้นทางนำไปสู่ความฉิบหาย ?
ก. สิ่งเสพติด	ข. สถานบันเทิง
ค. การพนัน	ง. ถูกทุกข้อ
๔๓. ฤกระแวง มักถูกใส่ความ เป็นโทษของการกระทำใด ?
ก. ติดสุรา	ข. เที้ยวกกลางคืน
ค. ติดการพนัน	ง. คบคนชั่ว
๔๔. เมื่อแพ้ย่อมเสียดายทรัพย์ เป็นโทษของการกระทำใด ?
ก. ติดสุรา	ข. เที้ยวกกลางคืน
ค. ติดการพนัน	ง. คบคนชั่ว

๔๕. ทิศที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้กราบไหว้ หมายถึงใคร ?
ก. พ่อแม่
ข. ครูอาจารย์
ค. สมณพราหมณ์
ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. พ่อแม่ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีอุปการคุณ เพราะให้อะไรที่สำคัญที่สุดแก่บุตร ?
ก. อาหาร
ข. สมบัติ
ค. เงินทอง
ง. ชีวิต-เลือดเนื้อ
๔๗. เขาวชนบางคนในสังคมไทย ไม่รู้บุญคุณพ่อแม่ เพราะขาดอะไร ?
ก. สามัญสำนึก
ข. กตัญญู
ค. กตเวที
ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. ยืนต้อนรับ เชื้อฟ่ง ตั้งใจศึกษา เป็นความเคารพที่ใครพึงทำต่อใคร ?
ก. ศิษย์-อาจารย์
ข. สามี-ภรรยา
ค. มิตร-สหาย
ง. นาย-บ่าว
๔๙. ยกย่อง ไม่ดูหมิ่น ไม่นอกใจ เป็นหน้าที่ใครควรทำต่อใคร ?
ก. ศิษย์-อาจารย์
ข. สามี-ภรรยา
ค. มิตร-สหาย
ง. นาย-บ่าว
๕๐. พุทธศาสนิกชน ควรแสดงความเคารพต่อสมณพราหมณ์ด้วยวิธีใด ?
ก. ทำดีกับท่าน
ข. พูดีกับท่าน
ค. คิดดีกับท่าน
ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. ข้อใด พระพุทธเจ้าประทานไว้เป็นตัวแทนพระองค์หลังปรินิพพานแล้ว ?
 - ก. ต้นโพธิ์
 - ข. รอยพระบาท
 - ค. เจริญ
 - ง. พระธรรมวินัย
๒. การทำปฐมสังคายนาเกิดขึ้นหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้วก็เดือน ?
 - ก. ๓ เดือน
 - ข. ๔ เดือน
 - ค. ๕ เดือน
 - ง. ๖ เดือน
๓. การทำปฐมสังคายนา จัดขึ้น ณ แคว้นใด ?
 - ก. อังคะ
 - ข. มคธ
 - ค. กาสี
 - ง. โกศล
๔. การทำปฐมสังคายนา จัดขึ้น ณ สถานที่ใด ?
 - ก. ถ้ำสัตตบรรณ
 - ข. ถ้ำสุกกราตา
 - ค. ถ้ำอชันดา
 - ง. ถ้ำปิพลี

๑๓. พระพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นในทวีปใด ?
- ก. ปุพพิเทททวีป ข. อุตตรกुरुทวีป
ค. อมรโคยานทวีป ง. **ชมพูทวีป**
๑๔. ข้อใด เป็นต้นไม้ประจำชมพูทวีป ?
- ก. ต้นโพธิ์ ข. ต้นไทร
ค. ต้นสาละ ง. **ต้นหว่า**
๑๕. ชมพูทวีป แบ่งอาณาเขตเป็นแคว้นใหญ่ ๆ กี่แคว้น ?
- ก. ๑๒ แคว้น ข. ๑๔ แคว้น
ค. **๑๖ แคว้น** ง. ๑๘ แคว้น
๑๖. แคว้นมคธ มีเมืองหลวงชื่อว่าอะไร ?
- ก. **ราชคฤห์** ข. สาวตถี
ค. โกสัมพี ง. อุชเชณี
๑๗. บุตรผู้เกิดจากพ่อแม่ที่มีวรรณะต่างกัน เรียกว่าอะไร ?
- ก. พราหมณ์ ข. แพศย์
ค. ศูทร ง. **จัณฑาล**
๑๘. พระโพธิสัตว์ประสูติในราชวงศ์ใด ?
- ก. **ศากยวงศ์** ข. โกถิยวงศ์
ค. สยามวงศ์ ง. ลังกาวงศ์
๑๙. พระโพธิสัตว์ประทับอยู่ในครรภ์พระมารดาเป็นเวลากี่เดือน ?
- ก. ๙ เดือน ข. **๑๐ เดือน**
ค. ๑๑ เดือน ง. ๑๒ เดือน
๒๐. พระโพธิสัตว์ประสูติจากครรภ์พระมารดา ตรงกับวันเพ็ญเดือนใด ?
- ก. เดือน ๓ ข. **เดือน ๖**
ค. เดือน ๘ ง. เดือน ๑๒

๒๑. พระราชบิดาของเจ้าชายสิหัตถะ มีพระนามว่าอะไร ?
- ก. สุทโธทนะ ข. สุกโกทนะ
ค. อมิตทนะ ง. โธโตทนะ
๒๒. พระราชมารดาของเจ้าชายสิหัตถะ มีพระนามว่าอะไร ?
- ก. อมิตา ข. ปมิตา
ค. สิริมhamายา ง. มหาปชาบดี
๒๓. สถานที่ประสูติของเจ้าชายสิหัตถะ ปัจจุบันตั้งอยู่ในประเทศใด ?
- ก. อินเดีย ข. เนปาล
ค. ศรีลังกา ง. พม่า
๒๔. บุคคลและสิ่งของที่กำเนิดขึ้นพร้อมกับเจ้าชายสิหัตถะ เรียกว่าอะไร ?
- ก. สหชาติ ข. สหธรรมมิก
ค. สหาย ง. กัลยาณมิตร
๒๕. บุคคลใด ถือกำเนิดในวันเดียวกับเจ้าชายสิหัตถะ ?
- ก. เจ้าชายอานนท์ ข. พระนางพิมพา
ค. นายฉันทะ ง. ถูกทุกข้อ
๒๖. มหาปุริสลักษณะ มีกี่ประการ ?
- ก. ๓๒ ประการ ข. ๔๕ ประการ
ค. ๘๐ ประการ ง. ๑๐๘ ประการ
๒๗. เจ้าชายสิหัตถะประสูติได้ ๕ วัน เกิดเหตุการณ์ใด ?
- ก. เดินได้ ข. เปล่งวาจา
ค. ขนานพระนาม ง. มารดาสิ้นพระชนม์
๒๘. พรหมณ์ใด ทำนายเจ้าชายสิหัตถะว่าเสด็จออกผนวชได้ตรัสรู้แน่นอน ?
- ก. สุทัตตะ ข. รามะ
ค. ลักษณะ ง. โภกทัณฺฑะ

๓๗. สตรีใด ได้ถวายข้าวมธูปายาสแก่พระมหาบุรุษก่อนตรัสรู้ ?
ก. สุฆาตา	ข. วิสาขา
ค. พิมพา	ง. มัลลิกา
๓๘. พระมหาบุรุษเสวยข้าวมธูปายาส จำนวนกี่ก้อน ?
ก. ๑๙ ก้อน	ข. ๒๙ ก้อน
ค. ๓๙ ก้อน	ง. ๔๙ ก้อน
๓๙. พระมหาบุรุษทรงอธิษฐานลอยกาดทองคำในแม่น้ำใด ?
ก. อจิรวดี	ข. อโนมา
ค. เนรัญชรา	ง. คงคา
๔๐. โสตถียพราหมณ์ ได้ถวายหญ้าคาแก่พระมหาบุรุษ จำนวนกี่กำมือ ?
ก. ๔ กำมือ	ข. ๖ กำมือ
ค. ๘ กำมือ	ง. ๑๐ กำมือ
๔๑. ผู้ใด ตามขัดขวางการตรัสรู้พระโพธิญาณของพระมหาบุรุษ ?
ก. พญาวัสสวดี	ข. พญายม
ค. พญานาค	ง. พญาครุฑ
๔๒. พระมหาบุรุษได้บรรลุปพิพจักขุญาณในยามใด ?
ก. ปฐมยาม	ข. มัชฌิมยาม
ค. ปัจฉิมยาม	ง. ถูกทุกข้อ
๔๓. พระพุทธเจ้าตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณขณะพระชนมายุเท่าไร ?
ก. ๒๙ พรรษา	ข. ๓๕ พรรษา
ค. ๔๕ พรรษา	ง. ๘๐ พรรษา
๔๔. พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ได้เสวยวิมุตติสุขกี่สัปดาห์ ?
ก. ๕ สัปดาห์	ข. ๖ สัปดาห์
ค. ๗ สัปดาห์	ง. ๘ สัปดาห์

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. มนุษย์ในสังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะมีธรรมะข้อใด ?
ก. ทาน	ข. ศีล
ค. ภาวนา	ง. ถูกทุกข้อ
๒. ข้อใด เป็นพื้นฐานการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ?
ก. ศีล	ข. สมาธิ
ค. ปัญญา	ง. ถูกทุกข้อ
๓. ข้อใด เป็นวัตถุประสงค์ของการรักษาศีล ?
ก. ฝึกงาน	ข. ฝึกกายวาจา
ค. ฝึกใจ	ง. ฝึกอาชีพ
๔. เจตนางดเว้นจากการละเมิดศีล เรียกว่าอะไร ?
ก. อาบัติ	ข. วิบัติ
ค. สมบัติ	ง. วิรติ

๕. ข้อใด เป็นการละเมิดศีลข้อ ๑ ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักทรัพย์
ค. เสพกาม	ง. ค้ากาม
๖. ข้อใด อนุโลมเข้าในการละเมิดศีลข้อ ๑ ?
ก. ทำให้เสียหาย	ข. ทำให้แค้นใจ
ค. ทำให้บาดเจ็บ	ง. ทำให้เจ็บใจ
๗. ใช้งานสัตว์เกินกำลังจนชুবผอม เป็นทรกรรมประเภทใด ?
ก. ใช้การ	ข. กักขัง
ค. นำไป	ง. ผจญสัตว์
๘. ศีลข้อ ๑ ป้องกันการเบียดเบียนกันในเรื่องใด ?
ก. ชีวิต	ข. ทรัพย์สิน
ค. คู่ครอง	ง. คำพูด
๙. คำว่า พิการ ในศีลข้อ ๑ จัดเข้าในความผิดใด ?
ก. ทำให้เสียชีวิต	ข. ทำร้ายร่างกาย
ค. ทำให้ทรमान	ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. ศีลข้อ ๒ บัญญัติขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด ?
ก. ให้มีเมตตา	ข. ให้มีอาชีพสุจริต
ค. ให้มีสัจจะ	ง. ให้มีสติ
๑๑. ข้อใด เป็นการละเมิดศีลข้อ ๒ ?
ก. ยิงนก	ข. ตกปลา
ค. ล่าสัตว์	ง. ต้มตุ๋น
๑๒. ยืมเงินแต่ไม่ยอมใช้คืนทั้งต้นและดอกเบี้ย ตรงกับข้อใด ?
ก. ตู๋	ข. ฉ้อ
ค. ตระบัด	ง. ยักยอก

๑๓. ขายสินค้าลอกเลียนแบบ เป็นโจรกรรมประเภทใด ?

ก. ปลอม

ข. ลวง

ค. หลอก

ง. ตู่

๑๔. ใช้อุบายหลอกลวงครอบครองที่ดินสาธารณะ เป็นโจรกรรมประเภทใด ?

ก. ลวง

ข. หลอก

ค. ตู่

ง. ฉ้อ

๑๕. ข้อใด เป็นพฤติกรรมของคนละเมิดศีลข้อ ๒ ?

ก. ไร่เมตตา

ข. ไร่ศรัทธา

ค. มือไวใจเร็ว

ง. สติเหม่อลอย

๑๖. ข้อใด เป็นความผิดเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อทินนาทาน

ค. กามเมสุมิจฉาจาร

ง. มุสาวาท

๑๗. มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่มีไข้คู่ครอง เป็นความผิดข้อใด ?

ก. ธรรมเนียม

ข. วัฒนธรรม

ค. ประเพณี

ง. ประเวณี

๑๘. ศีลข้อ ๓ คำว่า เหล่ากของตน หมายถึงใคร ?

ก. ลูกเลี้ยง

ข. ลูกบุญธรรม

ค. ลูกชาย

ง. ลูกเขย

๑๙. หลิงชายเป็นคู่หมั้นกัน อยู่ในการดูแลรักษาของใคร ?

ก. พ่อแม่

ข. กำนัน

ค. ผู้ใหญ่บ้าน

ง. คู่หมั้น

๒๐. การพูดในเรื่องไม่ใช่ความจริง เรียกว่าอะไร ?

ก. พูดไปเรื่อย

ข. พูดไม่รู้เรื่อง

ค. พูดโกหก

ง. พูดไร้สาระ

๒๑. มุสาประเภทใด เรียกว่า ทำเล่ห์กระเท่ห์ ?
ก. เสริมความ **ข. อวดอ้าง**
ค. แกล้งป่วย **ง. สาบาน**
๒๒. ข้อใด จัดเป็นมุสาวาทละเมิดศีลข้อ ๔ ?
ก. แจ้งข่าวปลอม **ข. เล่านิยาย**
ค. สำคัญผิด **ง. พลั้งปาก**
๒๓. ศีลข้อ ๕ บัญญัติขึ้นเพื่อต้องการให้ละเว้นกิริยาใด ?
ก. ข่มสັตว์ **ข. ลักทรัพย์**
ค. เล่นพนัน **ง. ตีมสุรา**
๒๔. การรักษาศีลข้อ ๕ ต้องงดเว้นเครื่องตีมประเภทใด ?
ก. เหล้าป่น **ข. โโกโก้ป่น**
ค. ผลไม้ป่น **ง. ออกไก่ป่น**
๒๕. สุราเมรัยและสิ่งเสพติดต่าง ๆ ทำให้เกิดอาการใด ?
ก. มึนเมา **ข. ไม้รู้ตัว**
ค. ขาดสติ **ง. ถูกทุกข้อ**
๒๖. การรักษาศีลข้อ ๕ ทำให้ได้รับประโยชน์ในเรื่องใด ?
ก. ชีวิตสงบสุข **ข. สุขภาพดี**
ค. ลดอุบัติเหตุ **ง. ถูกทุกข้อ**
๒๗. สัมปตตวิริติ เป็นการงดเว้นจากการละเมิดศีลลักษณะใด ?
ก. เฉพาะหน้า **ข. ซึ้งหน้า**
ค. ต่อหน้าต่อตา **ง. ถูกทุกข้อ**
๒๘. สมทานวิริติ เป็นการงดเว้นจากการละเมิดศีลของใคร ?
ก. คนทั่วไป **ข. คนถือศีล**
ค. คนเข้าทรง **ง. อริยบุคคล**

๒๙. สมุจเฉทวิรติ เป็นการงดเว้นจากการละเมิดศีลของใคร ?
 ก. คนทั่วไป ข. คนถือศีล
 ค. คนมีญาณ ง. อริยบุคคล
๓๐. การรักษาเบญจศีลให้มีความมั่นคง ควรปฏิบัติควบคู่กับหลักธรรมใด ?
 ก. ฆราวาสธรรม ข. สังคหวัตถุ
 ค. พรหมวิหาร ง. เบญจธรรม
๓๑. ความปรารถนาสร้างความสุขความเจริญให้ผู้อื่น เป็นกัลยาณธรรมใด ?
 ก. เมตตา ข. กรุณา
 ค. กามสังวร ง. สัจจะ
๓๒. กัลยาณธรรมใด ควรใช้เมื่อเห็นผู้อื่นตกต่ำหรือประสบปัญหา ?
 ก. เมตตา ข. กรุณา
 ค. สติสัมปชัญญะ ง. สัจจะ
๓๓. บริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม เป็นกัลยาณธรรมใด ?
 ก. เมตตา ข. กรุณา
 ค. สัมมาอาชีวะ ง. สัจจะ
๓๔. ข้อใด เป็นการปฏิบัติตามกัลยาณธรรมข้อ ๑ ?
 ก. มีเมตตา ข. อาชีพสุจริต
 ค. ถือสัจจะ ง. สติรอบคอบ
๓๕. กัลยาณธรรมข้อใด เป็นการหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต ?
 ก. สัจจะ ข. สัมมาอาชีวะ
 ค. เมตตากุณา ง. สติสัมปชัญญะ
๓๖. นายจ้างจ่ายค่าแรงลูกจ้างตามสัญญา เป็นความชอบธรรมในข้อใด ?
 ก. กิจการ ข. บุคคล
 ค. วัตถุ ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. สติสัมปชัญญะ เป็นคุณธรรมส่งเสริมให้ละเว้นการประพฤติดังใด ?
ก. กายทุจริต	ข. วาจทุจริต
ค. มโนทุจริต	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. ความมีสติสัมปชัญญะในโลกธรรม หมายถึงข้อใด ?
ก. รู้เท่าทันทุกข์	ข. รู้เท่าทันภัย
ค. รู้เท่าทันสื่อ	ง. รู้เท่าทันคน
๔๗. การใช้จ่ายแต่พอเพียงตามความจำเป็น เชื่อว่ามีสติในเรื่องใด ?
ก. การบริโภค	ข. การประพฤติดัว
ค. การระวังตัว	ง. การทำงาน
๔๘. ความมีสติสัมปชัญญะไม่เกี่ยจคร้านในการงาน หมายถึงข้อใด ?
ก. ขยันทำกิน	ข. หมั่นเงินน้อย
ค. คอยวาสนา	ง. ลางานบ่อย
๔๙. ศีลธรรมทำให้คนเราเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คำว่า ธรรม หมายถึงข้อใด ?
ก. เบญจศีล	ข. เบญจธรรม
ค. วัฒนธรรม	ง. โลกธรรม
๕๐. การประพฤติดังหลักเบญจธรรม ทำให้ตนเองปลอดภัยจากอะไร ?
ก. โรคภัย	ข. โจรภัย
ค. เวยรภัย	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท

ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

ทพมาน โปโย โทติ.

ผู้ให้ ย่อมเป็นที่รัก.

คัมภีร์ที่มา : อังคุดตรนิกาย ปัญจกนิบาต (อง. ปญจก.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ทท มิตตานิ คนถติ. ผู้ให้ ย่อมผูกไมตรีไว้ได้. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส. ส.)</p>	<p>ททโต ปุณณํ ปวทตติ. เมื่อให้ บุญก็เพิ่มขึ้น. คัมภีร์ที่มา : ทีฆนิกาย มหาวรรค (ที. มหา.)</p>
<p>อสาธุํ สาธุณา ชิเน. พึงชนะคนไม่ดีด้วยความดี. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>	<p>ปุณณํ โจเรหิ ทูหริ. บุญอันโจรนำไปไม่ได้. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส. ส.)</p>
<p>สุโข ปุณณสส อจฺจโย. ความสั่งสมขึ้นซึ่งบุญ นำสุขมาให้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>	

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. บุญกิริยาวัตถุ หมายถึงอะไร ?
ก. เหตุเกิดบุญ	ข. วิธีทำบุญ
ค. หลักการทำความดี	ง. ถูกทุกข้อ
๒. อานิสงส์ผลบุญ คืออะไร ?
ก. ความสุข	ข. ความเจริญ
ค. ความสบายใจ	ง. ถูกทุกข้อ
๓. บริจาคทรัพย์สิ่งของช่วยทหารแนวหน้า จัดเป็นบุญกิริยาวัตถุใด ?
ก. ทานมัย	ข. สීමมัย
ค. ภาวนามัย	ง. ปัตติทานมัย
๔. ไมโปสต์ข้อความเท็จลงโซเชียลมีเดีย จัดเป็นบุญกิริยาวัตถุใด ?
ก. ทานมัย	ข. สීමมัย
ค. ภาวนามัย	ง. ปัตติทานมัย

๑๓. ปฏิรูปเทศบาลจะ แปลว่าอะไร ?
- ก. อยู่ในประเทศสงบรมเย็น ข. คบคนดี
ค. ตั้งตนดี ง. ถูกทุกข้อ
๑๔. ประเทศในคำว่า ปฏิรูปเทศบาล ต้องมีองค์ประกอบใด ?
- ก. มีความเจริญ ข. มีคนดีมาก
ค. มีเศรษฐกิจดี **ง. ถูกทุกข้อ**
๑๕. คำว่า สัปปริสุปปัสสยะ (คบสัตบุรุษ) หมายถึงการทำเช่นไร ?
- ก. สนทนา ข. ปรีक्षा
ค. สอบถาม **ง. ถูกทุกข้อ**
๑๖. ข้อใด เป็นความหมายของคำว่า อุตตสัมมาปณิธิ ?
- ก. คบคนดี **ข. ตั้งตนไว้ชอบ**
ค. มีบุญเก่า ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. อุตตสัมมาปณิธิ เป็นข้อยืนยันว่าสังคมจะดีได้ต้องเริ่มที่ใคร ?
- ก. ตนเอง ข. เพื่อน ๆ
ค. พ่อแม่ ง. ครูอาจารย์
๑๘. ปุพเพกตปุญญตา แปลสั้น ๆ ว่าอย่างไร ?
- ก. มีบุญน้อย ข. มีบุญมาก
ค. มีบุญใหม่ **ง. มีบุญเก่า**
๑๙. จักร ๔ ข้อใด สำคัญที่สุด ?
- ก. อยู่ถีนดี ข. คบคนดี
ค. ตั้งตนไว้ดี ง. ทำบุญมาดี
๒๐. ผู้ปกครองหรือผู้นำควรงดเว้นอะไร จึงจะไม่เสียความเที่ยงธรรม ?
- ก. อคติ ข. อรติ
ค. มติ ง. คติ

๒๑. ฉันทาคติ ลำเอียงเพราะอะไร ?

ก. ชอบ

ข. ไม่ชอบ

ค. โง่เขลา

ง. เกรงกลัว

๒๒. โทสาคติ ลำเอียงเพราะอะไร ?

ก. ชอบ

ข. **ไม่ชอบ**

ค. โง่เขลา

ง. เกรงกลัว

๒๓. โมหาคติ ลำเอียงเพราะอะไร ?

ก. ชอบ

ข. ไม่ชอบ

ค. **โง่เขลา**

ง. เกรงกลัว

๒๔. ภยาคติ ลำเอียงเพราะอะไร ?

ก. ชอบ

ข. ไม่ชอบ

ค. โง่เขลา

ง. **เกรงกลัว**

๒๕. ผู้ลำเอียงด้วยอคติใด อาจไม่ได้มีความจงใจจะลำเอียง ?

ก. ฉันทาคติ

ข. โทสาคติ

ค. **โมหาคติ**

ง. ภยาคติ

๒๖. ความเกรงกลัววิธิพล ก่อให้เกิดอคติใด ?

ก. ฉันทาคติ

ข. โทสาคติ

ค. โมหาคติ

ง. **ภยาคติ**

๒๗. ผู้ไม่ตกอยู่ในอำนาจของอคติ จะมีลักษณะเช่นใด ?

ก. มีเมตตา

ข. มีกรุณา

ค. มีมุทิตา

ง. **มีความยุติธรรม**

๒๘. ธรรมหมวดใด หมายถึงหลักความเพียรในพระพุทธศาสนา ?

ก. วุฑฒิ ๔

ข. จักร ๔

ค. **ปธาน ๔**

ง. อธิธิบาท ๔

๒๙. สัจวาจา หมายถึงความเพียรในเรื่องใด ?
ก. ระวังบาป ข. ละบาป
ค. สร้างบุญ ง. สักสมบุญ
๓๐. ปธาน หมายถึงความเพียรในเรื่องใด ?
ก. ระวังบาป **ข. ละบาป**
ค. สร้างบุญ ง. สักสมบุญ
๓๑. ภาวนา หมายถึงความเพียรในเรื่องใด ?
ก. ระวังบาป ข. ละบาป
ค. สร้างบุญ ง. สักสมบุญ
๓๒. อานุรักษ์นา หมายถึงความเพียรในเรื่องใด ?
ก. ระวังบาป ข. ละบาป
ค. สร้างบุญ **ง. สักสมบุญ**
๓๓. เมื่อนักเรียนจะเกิดความเกียจคร้าน ควรใช้ความเพียรในข้อใด ?
ก. สัจวาจา ข. ปธาน
ค. ภาวนา ง. อานุรักษ์นา
๓๔. เมื่อนักเรียนเกิดความเกียจคร้านขึ้นมาแล้ว ควรใช้ความเพียรในข้อใด ?
ก. สัจวาจา **ข. ปธาน**
ค. ภาวนา ง. อานุรักษ์นา
๓๕. รักษาความดีดุจเกลือรักษาความเค็ม เป็นความหมายของปธานใด ?
ก. สัจวาจา ข. ปธาน
ค. ภาวนา **ง. อานุรักษ์นา**
๓๖. ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจ เรียกว่าอะไร ?
ก. วุฑฒิ ข. จักกร
ค. อธิษฐาน ง. ปธาน

๓๗. ผู้มีพื้นฐานอะไรได้สำเร็จ ต้องมีธรรมใด ?
- ก. ปัญญา ข. สัจจะ
ค. จาคะ ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. การศึกษาช่วยให้เกิดอวิชฐานธรรมข้อใดได้ ?
- ก. ปัญญา ข. สัจจะ
ค. จาคะ ง. อุปสมะ
๓๙. คนมีอวิชฐานธรรมข้อสัจจะ มีลักษณะเช่นไร ?
- ก. ตั้งใจเรียน ข. ตั้งใจทำงาน
ค. ตั้งใจทำดี ง. ถูกทุกข้อ
๔๐. อวิชฐานธรรมข้อใด ช่วยให้บุคคลลดละความเห็นแก่ตัว ?
- ก. ปัญญา ข. สัจจะ
ค. จาคะ ง. อุปสมะ
๔๑. นักเรียนต้องประพฤติตามธรรมใด จึงจะประสบความสำเร็จ ?
- ก. วุฑฒิ ข. จักร
ค. อธิติบาท ง. อวิชฐาน
๔๒. นักเรียนชอบศึกษาหาความรู้ จัดว่ามีธรรมใด ?
- ก. ฉันทะ ข. วิริยะ
ค. จิตตะ ง. วิมังสา
๔๓. นักเรียนขยันอ่านหนังสือทำการบ้านส่งงาน จัดว่ามีธรรมใด ?
- ก. ฉันทะ ข. วิริยะ
ค. จิตตะ ง. วิมังสา
๔๔. นักเรียนสนใจอ่านหนังสือบทกวีบทเรียน จัดว่ามีธรรมใด ?
- ก. ฉันทะ ข. วิริยะ
ค. จิตตะ ง. วิมังสา

๔๕. ในอิทธิบาท ๔ ข้อใดเป็นการใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผล ?
- ก. ฉันทะ
 - ข. วิริยะ
 - ค. จิตตะ
 - ง. วิมังสา
๔๖. หลักที่ว่า เอาใจเขามาใส่ใจเรา สงเคราะห์เข้าไปในหลักธรรมใด ?
- ก. วุฑฒิ
 - ข. จักร
 - ค. อิทธิบาท
 - ง. พรหมวิหาร
๔๗. หลักธรรมใดค้ำจุนโลก ไม่ให้เกิดความโหดร้าย ?
- ก. เมตตา
 - ข. กรุณา
 - ค. มุทิตา
 - ง. อุเบกขา
๔๘. นักเรียนรู้สึกสงสารทหารที่ได้รับบาดเจ็บ เชื่อว่ามีธรรมใด ?
- ก. เมตตา
 - ข. กรุณา
 - ค. มุทิตา
 - ง. อุเบกขา
๔๙. หลักธรรมใด ช่วยลดละความอิจฉาริษยาได้ ?
- ก. เมตตา
 - ข. กรุณา
 - ค. มุทิตา
 - ง. อุเบกขา
๕๐. ในกรณีที่ใช้ความรักความสงสารความยินดีไม่ได้ ควรใช้ธรรมใด ?
- ก. เมตตา
 - ข. กรุณา
 - ค. มุทิตา
 - ง. อุเบกขา

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขหลังตรัสรู้ ณ สถานที่กี่แห่ง ?
 - ก. ๗ แห่ง
 - ข. ๘ แห่ง
 - ค. ๙ แห่ง
 - ง. ๑๐ แห่ง
๒. พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข รวมทั้งหมดกี่สัปดาห์ ?
 - ก. ๗ สัปดาห์
 - ข. ๘ สัปดาห์
 - ค. ๙ สัปดาห์
 - ง. ๑๐ สัปดาห์
๓. สัปดาห์ที่ ๒ ประทับยืนทางทิศใดของต้นพระศรีมหาโพธิ์ ?
 - ก. ทิศเหนือ
 - ข. ทิศใต้
 - ค. ทิศตะวันออก
 - ง. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
๔. พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขที่รัตนจงกรมเจดีย์ สัปดาห์ที่เท่าไร ?
 - ก. สัปดาห์ที่ ๑
 - ข. สัปดาห์ที่ ๒
 - ค. สัปดาห์ที่ ๓
 - ง. สัปดาห์ที่ ๔

๒๑. ยสกุลบุตร มีเรือนเป็นที่อยู่ใน ๓ ฤดูกี่หลัง ?
ก. ๓ หลัง	ข. ๔ หลัง
ค. ๕ หลัง	ง. ๖ หลัง
๒๒. ยสกุลบุตร อยู่ในเมืองใด ?
ก. ราชคฤห์	ข. ไผศาลี
ค. พาราณสี	ง. สาวัตถี
๒๓. ผู้ใด อุทานว่า ที่นี้วุ่นวายหนอ ที่นี้ขัดข้องหนอ ?
ก. อุปกาชีวก	ข. โภณฑทัณฺฑะ
ค. อัสนชิ	ง. ยสกุลบุตร
๒๔. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมแก่ยสกุลบุตรด้วยกถาใด ?
ก. อนุบุพพิกถา	ข. กถาวัตถุ
ค. มงคลกถา	ง. เมตตากถา
๒๕. ยสกุลบุตร ฟังอนุบุพพิกถาแล้วได้บรรลุเป็นอริยบุคคลชั้นใด ?
ก. พระโสดาบัน	ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี	ง. พระอรหันต์
๒๖. บุคคลใด เป็นเตวาจิกอุบาสก คนแรกในพระพุทธศาสนา ?
ก. บิดาของยสกุลบุตร	ข. อุปกาชีวก
ค. ยสกุลบุตร	ง. ปัญจวัคคีย์
๒๗. พรรษาแรกหลังการตรัสรู้ ได้มีพระอรหันตสาวกเกิดขึ้นกี่องค์ ?
ก. ๔๐ องค์	ข. ๕๐ องค์
ค. ๖๐ องค์	ง. ๗๐ องค์
๒๘. ภัททวัคคีย์ ได้พบกับพระพุทธเจ้า ณ สถานที่ใด ?
ก. ไร่อ้อย	ข. ไร่ฝ้าย
ค. ไร่ข้าวสาลี	ง. ไร่มัน

๒๙. ภัททวัคคีย์ฟังพระธรรมเทศนาแล้ว ได้เป็นอริยบุคคลสูงสุดชั้นใด ?
- ก. พระโสดาบัน ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี ง. พระอรหันต์
๓๐. ชฎิล ๓ พี่น้อง ออกบวชจากตระกูลใด ?
- ก. กาลามโคตร ข. โคตมโคตร
 ค. กัจจายนโคตร **ง. กัสสปโคตร**
๓๑. ชฎิล ๓ พี่น้อง ก่อนบวชในพระพุทธศาสนาเคยนับถือลัทธิใด ?
- ก. บุษาไฟ** ข. บุษาน้ำ
 ค. บุษาลม ง. บุษาดิน
๓๒. ชฎิล ๓ พี่น้อง คนโตชื่อว่าอะไร ?
- ก. อรุเวลกัสสปะ** ข. นทีกัสสปะ
 ค. คยากัสสปะ ง. มหากัสสปะ
๓๓. สัตว์ชนิดใด อาศัยอยู่ในสถานที่บูชาของอรุเวลกัสสปะ ?
- ก. พญาครุฑ **ข. พญานาค**
 ค. พญาวานร ง. พญาราชสีห์
๓๔. อาทิตตปริยายสูตร ทรงแสดงแก่มกษุ ๑,๐๐๓ รูป ณ ฝั่งแม่น้ำใด ?
- ก. คยา** ข. คงคา
 ค. อโนมา ง. เนรัญชรา
๓๕. พระเจ้าพิมพิสารเป็นกษัตริย์ปกครองแคว้นใด ?
- ก. กาสี **ข. มคธ**
 ค. โกศล ง. วัชชี
๓๖. แคว้นใด เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนาแห่งแรก ?
- ก. กาสี ข. โกศล
ค. มคธ ง. วัชชี

๓๗. สวนตาลหนุ่ม มีชื่อว่าอะไร ?
- ก. เขตวัน
ข. ลัญจิวัน
ค. เวฬุวัน
ง. อัมพวัน
๓๘. ในพระพุทธศาสนา วัดเวฬุวันเป็นวัดแห่งที่เท่าไร ?
- ก. แห่งแรก
ข. แห่งที่ ๒
ค. แห่งที่ ๓
ง. แห่งที่ ๔
๓๙. พระเจ้าพิมพิสารได้ตั้งความปรารถนาไว้กี่ประการ ?
- ก. ๓ ประการ
ข. ๔ ประการ
ค. ๕ ประการ
ง. ๖ ประการ
๔๐. อุปติสสมาณพ เกิดในตระกูลใด ?
- ก. กษัตริย์
ข. พราหมณ์
ค. แพศย์
ง. ศูทร
๔๑. บิดาของอุปติสสมาณพ ชื่อว่าอะไร ?
- ก. ราชะ
ข. โสตถิยะ
ค. ลักษณะ
ง. วัังคันทะ
๔๒. มารดาของอุปติสสมาณพ ชื่อว่าอะไร ?
- ก. สารี
ข. ปชาบดี
ค. โมคคัลลี
ง. ยโสธรา
๔๓. โกลิตสมาณพมีเพื่อนสนิทชื่อว่าอะไร ?
- ก. อุปติสสะ
ข. ปิงคิยะ
ค. นันทะ
ง. สิงคาลกะ
๔๔. อุปติสสมาณพและโกลิตสมาณพ มีบริวารคนละเท่าไร ?
- ก. ๔๐๐
ข. ๕๐๐
ค. ๖๐๐
ง. ๗๐๐

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. คำว่า อุโบสถ แปลว่าอะไร ?
ก. เข้าจำ	ข. จำศีล
ค. เข้าพรรษา	ง. ออกพรรษา
๒. ศีลที่คนถืออุโบสถต้องรักษา เรียกว่าอะไร ?
ก. เบญจศีล	ข. จุลศีล
ค. มหาศีล	ง. อุโบสถศีล
๓. ข้อใด มีข้อปฏิบัติเคร่งครัดกว่าศีล ๕ ?
ก. ถือศีล ๘	ข. กินเจ
ค. กินผัก	ง. งดเนื้อสัตว์
๔. พระพุทธเจ้าทรงใช้ศีลข้อใด เป็นหลักปฏิบัติของคนถืออุโบสถ ?
ก. ศีล ๕	ข. ศีล ๘
ค. ศีล ๑๐	ง. ศีล ๒๒๗

๕. การรักษาอุโบสถศีล เป็นวิธีปฏิบัติของใคร ?
- ก. อุบาสกอุบาสิกา ข. ภิกษุ
ค. ภิกษุณี ง. สามเณร
๖. ข้อใด เป็นวิธีรักษาอุโบสถก่อนพุทธกาล ?
- ก. กลั่นลมหายใจ ข. ทรมานตน
ค. อดอาหาร ง. บูชาไฟ
๗. พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้รักษาปกติอุโบสถในวันใด ?
- ก. ๘ คำ ข. ๑๔ คำ
ค. ๑๕ คำ **ง. ถูกทุกข้อ**
๘. การรักษาอุโบสถในพระพุทธศาสนา เกิดขึ้นเมื่อใด ?
- ก. ก่อนผนวช ข. ก่อนตรัสรู้
ค. หลังตรัสรู้ ง. หลังปรินิพพาน
๙. ข้อใด เป็นองค์ประกอบสำคัญในการรักษาอุโบสถ ?
- ก. วัต ข. ผู้ให้ศีล
ค. ชุตขาว **ง. ไตรสรณคมน์**
๑๐. คำว่า รตนะ หรือ รัตนะ ตรงกับคำใด ?
- ก. แก้ว ข. แหวน
ค. เงิน ง. ทอง
๑๑. คำว่า พระรัตนตรัย ในพระพุทธศาสนา หมายถึงข้อใด ?
- ก. พระพุทธ ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์ **ง. ถูกทุกข้อ**
๑๒. การถึงไตรสรณคมน์ หมายถึงข้อใด ?
- ก. กินเจ **ข. ถือเป็นที่พึ่ง**
ค. บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ง. บูชาเทพเจ้า

๑๓. การเข้าถึงไตรสรณคมน์ เพื่อวัตถุประสงค์ใด ?
ก. กำจัดทุกข์	ข. เสริมดวง
ค. โชคลาภ	ง. ความรัก
๑๔. การมีพระรัตนตรัยเป็นที่ยึดเหนี่ยวให้ประโยชน์ด้านใด ?
ก. จิตใจ	ข. การใช้ชีวิต
ค. แบบอย่างความดีงาม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. การเข้าถึงไตรสรณคมน์ ให้ความเชื่อเรื่องใด ?
ก. ไสยศาสตร์	ข. โหราศาสตร์
ค. คำสอนพระพุทธเจ้า	ง. การดูดวง
๑๖. คำว่า โลกวิทู กล่าวถึงสรณคมนีใด ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. คำว่า เอหิปัสสีโก กล่าวถึงสรณคมนีใด ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๘. คำว่า สุปฏิปันโน กล่าวถึงสรณคมนีใด ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. บุคคลในข้อใด ไม่มั่นคงในการถือสรณคมน์ ?
ก. พระโสดาบัน	ข. พระอนาคามี
ค. พระอรหันต์	ง. ปุถุชนทั่วไป
๒๐. การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ตรงกับข้อใด ?
ก. ปาณาติบาต	ข. อทินนาทาน
ค. มุสาวาท	ง. วิกาลโภชนา

๒๑. อุโบสถศีลข้อ ๑ ทำให้ผู้รักษาเป็นคนเช่นไร ?
ก. กตัญญู	ข. พุดจริง
ค. มีเมตตา	ง. ซื่อสัตย์
๒๒. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๑ เป็นการแสดงออกถึงความดีข้อใด ?
ก. เมตตา	ข. เสียสละ
ค. ซื่อตรง	ง. อุดหนุน
๒๓. อุโบสถศีลข้อ ๒ ห้ามขโมยของใคร ?
ก. พ่อแม่	ข. ครู
ค. เพื่อน	ง. ถูกทุกข้อ
๒๔. ข้อใด เป็นความผิดในการรักษาอุโบสถศีลข้อ ๒ ?
ก. แต่งหน้า	ข. ทาปาก
ค. ขโมยของ	ง. ร้องเพลง
๒๕. อุโบสถศีลข้อ ๒ เน้นการไม่เบียดเบียนกันในเรื่องใด ?
ก. ชีวิต	ข. จิตใจ
ค. ร่างกาย	ง. ทรัพย์สิน
๒๖. อุโบสถศีลข้อ ๓ ห้ามเรื่องใด ?
ก. ดื่มสุรา	ข. เพศสัมพันธ์
ค. พุดเท็จ	ง. แต่งตัว
๒๗. อุโบสถศีลข้อ ๓ ทำให้กิเลสใดเบาบางลง ?
ก. ราคะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๘. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๔ เป็นการสำรวมระวังเรื่องใด ?
ก. การพูด	ข. การกิน
ค. การนอน	ง. การแต่งตัว

๒๙. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๔ ทำให้เป็นคนเช่นไร ?
ก. ขยัน
ข. ประหยัด
ค. ซื่อสัตย์
ง. อุตุน
๓๐. ข้อใด เป็นข้อห้ามของอุโบสถศีลข้อ ๕ ?
ก. ฆ่าสัตว์
ข. ลักทรัพย์
ค. พุดคำหยาบ
ง. ดื่มสุรา
๓๑. อุโบสถศีลข้อ ๕ ทำให้ผู้รักษามีคุณลักษณะใด ?
ก. มีสติรอบคอบ
ข. หากินสุจริต
ค. มีจิตอาสา
ง. มีสำจะ
๓๒. เครื่องดื่มชนิดใด อนุญาตให้ดื่มได้ในขณะรักษาอุโบสถศีล ?
ก. น้ำมะม่วง
ข. น้ำกระเทียม
ค. น้ำกัญชา
ง. เหล้า
๓๓. อุโบสถศีลข้อ ๖ ให้งดเรื่องใด ในเวลายามวิกาล ?
ก. ดื่มน้ำ
ข. บริโภคอาหาร
ค. ทานน้ำหอม
ง. ร้องเพลง
๓๔. อุโบสถศีลข้อ ๖ ทำให้ไม่ต้องกังวลในเรื่องใด ?
ก. เงิน
ข. โทรศัพท์
ค. อาหาร
ง. ชุดนักเรียน
๓๕. ข้อใด เป็นสิ่งต้องห้ามของอุโบสถศีลข้อ ๗ ?
ก. อาหาร
ข. เครื่องดื่ม
ค. เครื่องนอน
ง. เครื่องสำอาง
๓๖. อุโบสถศีลข้อ ๗ ต้องการให้ตัดกังวลเรื่องใด ?
ก. การกิน
ข. การแต่งตัว
ค. การนอน
ง. การเที่ยว

๓๗. ข้อใด เป็นความเข้าใจผิดเกี่ยวกับอุโบสถศีลข้อ ๘ ?
ก. ห้ามนอน	ข. ห้ามที่นอนสูง
ค. ห้ามที่นั่งสูง	ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. ที่นั่งที่นอนประเภทใด เป็นข้อห้ามสำหรับผู้รักษาอุโบสถศีล ?
ก. สูงใหญ่	ข. ยัดแน่น
ค. ยัดสำลี	ง. ถูกทุกข้อ
๓๙. การรักษาอุโบสถศีลให้ครบเวลาตามกำหนด ควรสมาทานตอนใด ?
ก. ตอนเช้า	ข. ตอนเที่ยง
ค. ตอนบ่าย	ง. ตอนเย็น
๔๐. ขณะรักษาอุโบสถศีล ควรปฏิบัติตนอย่างไร ?
ก. สวดมนต์	ข. ฟังเทศน์
ค. นั่งสมาธิ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๑. การรักษาอุโบสถ นับเข้าในไตรสิกขาใด ?
ก. ศีล	ข. สมาธิ
ค. ปัญญา	ง. ถูกทุกข้อ
๔๒. ขณะรักษาอุโบสถศีล ควรสนทนาเรื่องใด ?
ก. ครอบครวั	ข. การสู้รบ
ค. ศีลธรรม	ง. ไร้สาระ
๔๓. ผู้รักษาอุโบสถศีล ไม่ควรเชื่อถือเรื่องใด ?
ก. หลักกรรม	ข. ข่าวลือ
ค. บุญ	ง. บาป
๔๔. ข้อใด ใช้เป็นข้ออ้างไม่ได้ เพื่อจะไม่รักษาอุโบสถศีล ?
ก. ความพิการ	ข. ความแก่ชรา
ค. ความยากจน	ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. อุโบสถศีล สามารถรักษาได้ในสถานที่ใด ?
ก. วัด	ข. บ้าน
ค. โรงเรียน	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. พระพุทธเจ้าตรัสว่า อุโบสถศีลได้บุญมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับข้อใด ?
ก. ตั้งใจรักษา	ข. รักษาที่วัด
ค. รักษาที่บ้าน	ง. รักษาหลายวัน
๔๗. การรักษาอุโบสถศีล ควรใช้เวลาหมดไปกับเรื่องใด ?
ก. คุยกัทรศัพท์	ข. ทำความดี
ค. ติฉินนินทา	ง. เล่นเกมส์
๔๘. อุโบสถประเภทใด มีอานิสงส์สูงสุด ได้บุญมากที่สุด ?
ก. โคपालกอุโบสถ	ข. นิคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. การรักษาอุโบสถ เปรียบเหมือนคนเลี้ยงโค ได้แก่ข้อใด ?
ก. โคपालกอุโบสถ	ข. นิคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. อานิสงส์การรักษาอุโบสถศีลอย่างต่ำ คือข้อใด ?
ก. เป็นเทวดา	ข. เป็นพรหม
ค. เป็นพระอรหันต์	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

โย จ ปุพฺพเพ ปมชชิตฺวา ปจฺฉา โส นปฺมชชติ

โสมนํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโตว จนฺทิตฺมา.

เมื่อก่อนประมาท ภายหลังไม่ประมาท เขาเชื่อว่ายังโลกนี้ให้สว่าง
เหมือนพระจันทร์พ้นจากเมฆหมอกฉะนั้น.

คัมภีร์ที่มา : มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปิณฑาสก์ (ม. ม.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในขั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ยลหิ กิจจํ ตทปวิฑฐํ อกิจจํ ปน กยิริติ อนุนหานํ ปมตตานํ เตลํ วทณนติ อาสวา. คนทอดทิ้งกิจที่ควรทำ ไปทำกิจที่ไม่ควรทำ เมื่อเขา ถือตัวมัวประมาท อาสวะย่อมเจริญ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>	<p>อปปเกนปิ เมธาวิ ปากฏณ วิจกขโณ สมภูจาเปติ อตตานํ อนุ อคคิวิ สนุรมิ. ผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด ย่อมตั้งตนได้ด้วยต้นทุน แน่น้อย เหมือนคนก่อไฟน้อยขึ้นฉนั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาตก เอกนิบาต (ขุ. ชา. เอก.)</p>
<p>อโมฆํ ทิวสํ กยิรา อปเปเน พหุเกเน วา ยํ ยํ วิวเท รตติ ตทูนนตสส ซิวติ. ควรทำวันคืนไม่ให้เปล่า จากประโยชน์น้อยหรือมาก เพราะวันคืนผ่านบุคคลใดไป ชีวิตของบุคคลนั้น ย่อม พร่องจากประโยชน์นั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)</p>	<p>อุฏฐาตา กम्मเธยเยสุ อปุปมโต วิธานวา สมํ กปเปติ ซิวติ สมภตํ อนุรกขติ. ผู้ขยันในหน้าที่การงาน ไม่ประมาท เข้าใจจัดการ เลี้ยงชีวิตพอสมควร จึงรักษาทรัพย์ที่หามาได้. คัมภีร์ที่มา : อังคุตตรนิกาย อัฐกนิบาต (อง. อฏฐก.)</p>
<p>ปาปमितเต วิวชเขตวา โอวาเท จสส ติฏเจยย ผู้ปรารถนาความสุขที่มั่นคง พึงเว้นมิตรชั่วเสีย คบแต่บุคคลสูงสุด และพึงตั้งอยู่ในโอวาทของท่าน. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)</p> <p>ภเขยยุคตมบุคคล ปตเถเนโต อจลํ สุขิ.</p>	

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ปิฎกใด มีลักษณะเป็นข้อห้ามหรือระเบียบปฏิบัติ ?
 - ก. วินัยปิฎก
 - ข. สุตตันตปิฎก
 - ค. อภิธรรมปิฎก
 - ง. ถูกทุกข้อ
๒. อนาคาริยวินัย หมายถึงวินัยของใคร ?
 - ก. สามเณร
 - ข. ภิกษุ
 - ค. ภิกษุณี
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ปิฎกใด แสดงหลักธรรมล้วน ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเหตุการณ์ ?
 - ก. วินัยปิฎก
 - ข. สุตตันตปิฎก
 - ค. อภิธรรมปิฎก
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. ใน ๔๕ พรรษา พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญจริยาใดบ้าง ?
 - ก. โลกัตถจริยา
 - ข. ญาตัตถจริยา
 - ค. พุทธัตถจริยา
 - ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. สิ่งเสพติด พิจารณาแล้วควรทำอะไร ?
- ก. บริโภค
ข. อดกลั้น
ค. เว้น
ง. บรรเทา
๒๒. ผู้แรกถึงกระแสนิพพาน หมายถึงพระอริยบุคคลชั้นใด ?
- ก. พระโสดาบัน
ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี
ง. พระอรหันต์
๒๓. พระอริยบุคคลชั้นไหน ต้องกลับมาเกิดในโลกมนุษย์อีกหนึ่งครั้ง ?
- ก. พระโสดาบัน
ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี
ง. พระอรหันต์
๒๔. พระอริยบุคคลตั้งแต่ชั้นไหน ไม่ต้องกลับมาเกิดในมนุษย์โลก ?
- ก. พระโสดาบัน
ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี
ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. พระโสดาบัน ละสังโยชน์ใดได้ ?
- ก. สักกายทิฏฐิ
ข. วิจิกิจฉา
ค. สีลัพพตปรามาส
ง. ถูกทุกข้อ
๒๖. พระสกทาคามี ทำสังโยชน์ใดให้เบาบาง ?
- ก. ราคะ
ข. โทสะ
ค. โมหะ
ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. สังโยชน์ อาจเปรียบได้กับอะไร ?
- ก. ความมืด
ข. แสงสว่าง
ค. ประโยชน์ของแสงสว่าง
ง. ถูกทุกข้อ
๒๘. เมื่อเปรียบสังโยชน์ได้แล้ว มรรคจึงเปรียบเสมือนอะไร ?
- ก. ความมืด
ข. แสงสว่าง
ค. ประโยชน์ของแสงสว่าง
ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. เมื่อเปรียบมรรคได้แล้ว ผลจึงเปรียบเสมือนอะไร ?
 ก. ความมืด
 ข. แสงสว่าง
ค. ประโยชน์ของแสงสว่าง
 ง. ถูกทุกข้อ
๓๐. อนุบุพพิกถา เปรียบได้กับกิริยาอาการใด ?
 ก. เดินที่ละก้าว
 ข. กินข้าวทีละคำ
ค. ขึ้นบันไดทีละขั้น
ง. ถูกทุกข้อ
๓๑. กถาใด ช่วยลดความเห็นแก่ตัวส่งเสริมการช่วยเหลือสังคม ?
 ก. ทานกถา
 ข. สীগถา
 ค. สัคคกถา
 ง. กามาทีนวกถา
๓๒. กถาใด แสดงสมบัติและคุณประโยชน์ที่ผู้ให้ทานรักษาศีลพึงจะได้รับ ?
 ก. ทานกถา
 ข. สীগถา
ค. สัคคกถา
 ง. กามาทีนวกถา
๓๓. กถาใด ป้องกันไม่ให้เกิดการประพฤตินอกงาม ?
 ก. ทานกถา
 ข. สীগถา
 ค. สัคคกถา
ง. กามาทีนวกถา
๓๔. มาร มีความหมายตรงกับข้อใด ?
 ก. ชัดขวาง
 ข. ตั้ดรอน
 ค. บั่นทอน
ง. ถูกทุกข้อ
๓๕. บุคคลถูกมารใดครอบงำ จึงทุจริตคอร์รัปชัน ?
ก. กิเลสมาร
 ข. ันธ์มาร
 ค. มัจจุมาร
 ง. อภิสังขารมาร
๓๖. มารใด ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจผิดว่าตนเองบรรลุมรรค ?
 ก. กิเลสมาร
 ข. ันธ์มาร
 ค. มัจจุมาร
ง. อภิสังขารมาร

๓๗. ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ หมายถึงประโยชน์ในชาติไหน ?
 ก. ชาตอดีด **ข. ชาติปัจจุบัน**
 ค. ชาติน้ำ **ง. ชาติด่อ ๆ ไป**
๓๘. ข้อใด เป็นความหมายของอุฏฐานสัมปทา ?
 ก. ขยันหา **ข. รักษาดี**
 ค. มีกัลยาณมิตร **ง. เลี้ยงชีวิตพอเพียง**
๓๙. คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล มีความหมายตรงกับข้อใด ?
 ก. อุฏฐานสัมปทา **ข. อารักขสัมปทา**
ค. กัลยาณมิตตตา **ง. สมชีวิตา**
๔๐. สมชีวิตาในทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ มีความหมายตรงกับข้อใด ?
 ก. ทุนนิยม **ข. บริโภคนิยม**
ค. หลักเศรษฐกิจพอเพียง **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๑. สัมปรายิกัตถประโยชน์ หมายถึงประโยชน์ในชาติไหน ?
 ก. ชาตอดีด **ข. ชาติปัจจุบัน**
ค. ชาติน้ำ **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๒. เชื่อว่าทำกรรมสิ่งใดไว้ ต้องได้รับผลของกรรมนั้น จัดเป็นสัมปทาใด ?
 ก. สัทธาสัมปทา **ข. สีลสัมปทา**
 ค. จาคสัมปทา **ง. ปัญญาสัมปทา**
๔๓. สัมปทาใด มีส่วนช่วยส่งเสริมให้คนในสังคมปฏิบัติตามกฎหมาย ?
 ก. สัทธาสัมปทา **ข. สีลสัมปทา**
 ค. จาคสัมปทา **ง. ปัญญาสัมปทา**
๔๔. สัมปทาใด ช่วยให้เกิดความเอื้อเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม ?
 ก. สัทธาสัมปทา **ข. สีลสัมปทา**
ค. จาคสัมปทา **ง. ปัญญาสัมปทา**

๔๕. สัมปทาใด ป้องกันไม่ให้ถูกหลอกหลวงหรือหลงเชื่อข้อมูลเท็จ ?
ก. สัทธาสัมปทา	ข. สีลสัมปทา
ค. จาคสัมปทา	ง. ปัญญาสัมปทา
๔๖. ในทิส ๖ ทิสเบื้องต้นหมายถึงใคร ?
ก. มารดาบิดา	ข. ครูอาจารย์
ค. ภรรยาสามี	ง. บุตรธิดา
๔๗. มรดกตกทอดจากพ่อแม่ที่สำคัญที่สุด คืออะไร ?
ก. ทรัพย์สิน	ข. ที่ดิน
ค. ที่พักอาศัย	ง. ชีวิต
๔๘. บุตรธิดา ควรตอบแทนคุณมารดาบิดาด้วยวิธีใด ?
ก. เลี้ยงกาย	ข. เลี้ยงใจ
ค. เป็นลูกที่ดี	ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. สำนวนไทยที่ว่า ช้างเท้าหลัง มีความหมายตรงกับข้อใด ?
ก. มารดาบิดา	ข. ครูอาจารย์
ค. สามี	ง. ภรรยา
๕๐. ปัจฉิมทิส คือทิสเบื้องหลัง มีหน้าที่ที่สำคัญอย่างไร ?
ก. เป็นแม่ศรีเรือน	ข. ช่วยเหลือญาติ
ค. รักษาทรัพย์	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระมหากัสสปะ มีชื่อเดิมว่าอะไร ?
 - ก. ปิณฑิล
 - ข. อุปติสสะ
 - ค. โกณฑิละ
 - ง. ยสะ
๒. ปิณฑิลมาณพ เป็นบุตรของใคร ?
 - ก. กษัตริย์
 - ข. พราหมณ์มหาศาล
 - ค. อำมาตย์
 - ง. พ่อค้า
๓. ปิณฑิลมาณพ ได้พบพระพุทธเจ้า ณ ที่ร่มไม้ใด ?
 - ก. ต้นโพธิ์
 - ข. ต้นไทร
 - ค. ต้นมะม่วง
 - ง. ต้นจิก
๔. พระมหากัสสปะ ได้รับการอุปสมบทด้วยวิธีใด ?
 - ก. เอหิภิกขุ
 - ข. รับสรณคมน์
 - ค. รับโอวาท ๓
 - ง. รับศีล ๑๐

๒๑. เหตุใด เจ้าศากยะจึงทูลขอพระพุทธเจ้าให้อุปสมบทอุบาสิกา ก่อน ?
ก. เพื่อลดมานะ	ข. เพื่อให้เกียรติ
ค. เพื่อยกย่อง	ง. เพื่อสรรเสริญ
๒๒. พระอุบาสิกา ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้ยอดเยี่ยมกว่าภิกษุทั้งหลายด้านใด ?
ก. ทรงปาติโมกข์	ข. ทรงศีล
ค. ทรงธรรม	ง. ทรงวินัย
๒๓. ในปฐมสังคายนา พระอุบาสิกาได้รับมอบหมายให้วิสันนาปิฎกใด ?
ก. พระวินัย	ข. พระสูตร
ค. พระอภิธรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๒๔. พระสีวลี ถือกำเนิดในวรรณะใด ?
ก. กษัตริย์	ข. พราหมณ์
ค. แพศย์	ง. ศูทร
๒๕. พระเถระใด อยู่ในครุฑของพระมารดานาน ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน ?
ก. พระสารีบุตร	ข. พระสีวลี
ค. พระอานนท	ง. พระอุบาสิกา
๒๖. พระเถระใด ให้การบรรพชาแก่สีวลีสามเณร ?
ก. พระอานนท	ข. พระมหากัสสปะ
ค. พระอนุรุทธะ	ง. พระสารีบุตร
๒๗. สีวลีสามเณร สำเร็จเป็นพระอรหันต์ขณะทำกิจใด ?
ก. โจนผม	ข. รับสรณคมน์
ค. รับศีล	ง. รับนิสสัย
๒๘. พระเถระใด ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านมีลาภมาก ?
ก. พระสารีบุตร	ข. พระโมคคัลลานะ
ค. พระสีวลี	ง. พระอานนท

๒๙. พระเถระใด ให้การบรรพชาแก่พระราหุลกุมาร ?
- ก. พระสารีบุตร ข. พระอานนท
ค. พระอุบาลี ง. พระสีวลี
๓๐. พระราหุลกุมาร บรรพชาเป็นสามเณรด้วยวิธีใด ?
- ก. เอหิภิกขุ ข. รับโอวาท
ค. รับครุธรรม **ง. ติสระณคมนูปสัมปทา**
๓๑. สามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา คือใคร ?
- ก. บัณฑิต ข. สีวลี
ค. ราหุล ง. เรวตะ
๓๒. พระอุบลวรรณาเถรี มีผิวพรรณงามเหมือนสีกลีบดอกไม้ชนิดใด ?
- ก. ดอกบัวเขียว ข. ดอกมะลิ
ค. ดอกกุหลาบ ง. ดอกกล้วยไม้
๓๓. พระอุบลวรรณาเถรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. มีลาภมาก **ข. มีฤทธิ์มาก**
ค. มีปัญญามาก ง. มีความเพียรมาก
๓๔. นางปฎาจารา ได้บรรลุโสดาปัตติผล เพราะฟังธรรมจากใคร ?
- ก. พระพุทธเจ้า ข. พระราหุล
ค. พระสีวลี ง. พระอานนท
๓๕. ปฎาจาราเถรีบรรลุพระอรหัตตผล เพราะพิจารณาอะไรเป็นอารมณ์ ?
- ก. ลูกแก้ว ข. เปลวไฟ
ค. น้ำล้างเท้า ง. อานาปานสติ
๓๖. ปฎาจาราเถรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. ทรงปาติโมกข์ ข. ทรงศีล
ค. ทรงธรรม **ง. ทรงวินัย**

๓๗. นางกีสาคอตมี ถือกำเนิดในสกุลใด ?
- ก. คนเชื้อใจ
ข. เศรษฐี
ค. พ่อค้า
ง. ข้าราชการ
๓๘. นางคอตมี คนทั่วไปพากันเรียกว่า กีสาคอตมี เพราะมีรูปร่างเช่นใด ?
- ก. อ้วนท้วน
ข. ผอมบาง
ค. สูงโปร่ง
ง. สั้นทัด
๓๙. นางกีสาคอตมี ออกแสวงหาयाเพื่อรักษาใคร ?
- ก. พ่อแม่
ข. พี่น้อง
ค. ปู่ย่า
ง. บุตรที่ตายแล้ว
๔๐. กีสาคอตมีเลรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. ทรงแปติโมกษ์
ข. ทรงจิ๋วเศร้าหมอง
ค. ทรงธรรม
ง. ทรงวินัย
๔๑. การบูชาในวันเพ็ญเดือน ๓ ตรงกับวันสำคัญใด ?
- ก. มาฆบูชา
ข. วิสาขบูชา
ค. อัฐมีบูชา
ง. อาสาฬหบูชา
๔๒. จาตรงคนสนิบาต เป็นเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในวันใด ?
- ก. มาฆบูชา
ข. วิสาขบูชา
ค. อัฐมีบูชา
ง. อาสาฬหบูชา
๔๓. หลักระรมใด พระพุทธเจ้าทรงแสดงในวันมาฆบูชา ?
- ก. อริยสัจ
ข. โอวาทปาติโมกษ์
ค. ไตรลักษณ์
ง. ไตรสิกขา
๔๔. วันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ตรงกับวันใด ?
- ก. มาฆบูชา
ข. วิสาขบูชา
ค. อัฐมีบูชา
ง. อาสาฬหบูชา

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. อุโบสถ มีค่าแปลตรงกับข้อใด ?
 - ก. การเข้าจำ
 - ข. การออกจำ
 - ค. การจดจำ
 - ง. การท่องจำ
๒. อุโบสถศีล คือการรักษาศีลประเภทใด ?
 - ก. ศีล ๕
 - ข. ศีล ๘
 - ค. ศีล ๑๐
 - ง. ศีล ๒๒๗
๓. อุโบสถศีล พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้สำหรับใคร ?
 - ก. ภิกษุ
 - ข. สามเณร
 - ค. คฤหัสถ์
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. ข้อใด มีความสำคัญในการรักษาอุโบสถที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ?
 - ก. โภชนา
 - ข. ใส่ชุดขาว
 - ค. อดอาหาร
 - ง. ถือสรณคมน์

๕. ข้อใด เป็นวัตถุประสงค์ของการรักษาอุโบสถในพระพุทธศาสนา ?
- ก. ชัดเกลากิเลส ข. เสียงโศก
ค. เสริมสิริมงคล ง. แก้วดวง
๖. พระไตรรัตน์ ตรงกับข้อใด ?
- ก. พระพุทธเจ้า ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์ **ง. ถูกทุกข้อ**
๗. ตรัสรู้เองโดยชอบแล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม คือรัตนะใด ?
- ก. พระพุทธเจ้า ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์ ง. ถูกทุกข้อ
๘. รัตนะใด รักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้เกิดไปในที่ชั่ว ?
- ก. พระพุทธเจ้า **ข. พระธรรม**
ค. พระสงฆ์ ง. ถูกทุกข้อ
๙. เนื่อนาบุญของโลก ไม่มีเนื่อนาบุญอื่นยิ่งกว่า หมายถึงรัตนะใด ?
- ก. พระพุทธเจ้า ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์ ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. การถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึก เรียกว่าอะไร ?
- ก. ไตรรัตน์ ข. ไตรสิกขา
ค. ไตรปิฎก **ง. ไตรสรณคมน์**
๑๑. การขาดสรณคมน์ข้อใด ไม่มีโทษ ?
- ก. ทำร้ายพระศาสดา ข. นับถือศาสดาอื่น
ค. ตาย ง. ถูกทุกข้อ
๑๒. การติเตียนพระรัตนตรัย มีผลกระทบต่อการนับถืออย่างไร ?
- ก. เศร้าหมอง ข. ผิดร้ายแรง
ค. ถูกไล่ออก ง. สรณคมน์ขาด

๒๑. อุโบสถศีลข้อ ๓ ต้องงดทำเรื่องใด ?
ก. ดื่มสุรา	ข. สูบกัญชา
ค. เสพกาม	ง. ขโมยของ
๒๒. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๓ ขัดเกลากิเลสใดให้เบาบาง ?
ก. ราคะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๓. สิ่งเข้ายวนที่เป็นข้าศึกต่อการรักษาอุโบสถศีลข้อ ๓ ได้แก่ข้อใด ?
ก. อาหาร	ข. ทรัพย์
ค. กามารมณ์	ง. เครื่องสำออง
๒๔. อุโบสถศีลข้อ ๔ ห้ามทำเรื่องใด ?
ก. ทรมานสัตว์	ข. คอร์รัปชัน
ค. พุดปด	ง. เสริมสวย
๒๕. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๔ ต้องงดกล่าวคำเช่นไร ?
ก. ถากถาง	ข. เหยียดหยาม
ค. เหลวไหล	ง. ถูกทุกข้อ
๒๖. อุโบสถศีลข้อ ๔ มุ่งส่งเสริมเรื่องใด ?
ก. ความจริง	ข. ความถูกต้อง
ค. ความซื่อตรง	ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. ข้อห้ามของอุโบสถศีลข้อ ๕ คืออะไร ?
ก. แต่งตัว	ข. ร้องเพลง
ค. เต็มรับ	ง. ดื่มสุรา
๒๘. เพราะเหตุใด เครื่องดื่มมีนเมาทุกชนิด จึงขัดต่อการรักษาอุโบสถศีล ?
ก. พุดพล่าม	ข. ขาดสติ
ค. ง่วงนอน	ง. เฉื่อยชา

๒๙. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๕ คือการใช้ชีวิตอย่างไร ?

ก. มีสติ

ข. ไร้สติ

ค. ขาดสติ

ง. เพลอสติ

๓๐. อุโบสถศีลข้อ ๖ กล่าวถึงเรื่องใด ?

ก. การกิน

ข. การนอน

ค. การเล่น

ง. การเที่ยว

๓๑. ผู้รักษาอุโบสถศีล ควรบริโภคอาหารในช่วงเวลาใด ?

ก. เช้าถึงเที่ยง

ข. หลังเที่ยง

ค. บ่ายถึงเย็น

ง. กลางคืน

๓๒. คำว่า วิกาล ในอุโบสถศีลข้อ ๖ หมายถึงเวลาใด ?

ก. เช้า

ข. สาย

ค. ก่อนเที่ยงวัน

ง. หลังเที่ยงวัน

๓๓. ของต้องห้ามในอุโบสถศีลข้อ ๗ คืออะไร ?

ก. สุรา

ข. กัญชา

ค. เครื่องประดับ

ง. ของขบเคี้ยว

๓๔. อุโบสถศีลข้อ ๗ บัญญัติขึ้นเพื่อตัดกังวลในเรื่องใด ?

ก. การบริโภค

ข. การแต่งตัว

ค. การนั่งนอน

ง. การสนทนา

๓๕. ข้อใด เป็นพฤติกรรมถือว่าผิดอุโบสถศีลข้อ ๗ ?

ก. ฟ้อนรำ

ข. ขับร้อง

ค. ประโคมดนตรี

ง. ถูกทุกข้อ

๓๖. อุโบสถศีลข้อ ๘ บัญญัติขึ้นเพื่อตัดกังวลในเรื่องใด ?

ก. การบริโภค

ข. การแต่งตัว

ค. การนั่งนอน

ง. การสนทนา

๓๗. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๘ เพื่อฝึกตนไม่ให้ยึดติดในเรื่องใด ?
ก. ความสวยงาม	ข. ความบันเทิง
ค. ความมั่งงาย	ง. ความหรุหระ
๓๘. อุโบสถศีลข้อ ๘ ให้ผู้รักษาเว้นที่นอนสูงใหญ่ เพื่อจะได้ใช้ชีวิตอย่างไร ?
ก. พอเพียง	ข. ไม่ฟุ้งเฟ้อ
ค. ไม่ติดสบาย	ง. ถูกทุกข้อ
๓๙. คำว่า สมาทานอุโบสถศีล หมายถึงข้อใด ?
ก. การขอศีล	ข. การให้ศีล
ค. การรักษาศีล	ง. การลาศีล
๔๐. การสมาทานรักษาศีลอุโบสถศีลเหมาะสมกับคนวัยใด ?
ก. เด็ก	ข. ผู้ใหญ่
ค. สูงวัย	ง. ถูกทุกข้อ
๔๑. อุโบสถประเภทใด นิยมรักษากัน ๑ วัน ๑ คัน ?
ก. ปกติอุโบสถ	ข. อริยอุโบสถ
ค. นิคัณฐอุโบสถ	ง. โคपालกอุโบสถ
๔๒. การรักษาอุโบสถมีกำหนดยาวนานที่สุดกี่วัน ?
ก. ๑ วัน	ข. ๓ วัน
ค. ๑ เดือน	ง. ๔ เดือน
๔๓. วันใด ไม่เกี่ยวช้องกับวันรักษาปฎิชาครอุโบสถ ?
ก. วันรับ	ข. วันรักษา
ค. วันหยุด	ง. วันส่ง
๔๔. ปาฎิหาริยอุโบสถ นิยมรักษาในช่วงใด ?
ก. ปีใหม่	ข. สงกรานต์
ค. เข้าพรรษา	ง. กลุ้

๔๕. ปาฐกถาหรืออุโบสถ นิยมรักษาในฤดูใด ?
 ก. ฤดูร้อน
 ข. ฤดูฝน
 ค. ฤดูหนาว
 ง. ฤดูแล้ง
๔๖. อุโบสถประเภทใด ผู้รักษาไม่ตั้งใจจึงได้บุญน้อย ?
 ก. โคपालกอุโบสถ
 ข. นิคัณฐอุโบสถ
 ค. อริยอุโบสถ
 ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. อุโบสถประเภทใด เปรียบได้กับการปฏิบัติของนักบวชนอกศาสนา ?
 ก. โคपालกอุโบสถ
 ข. นิคัณฐอุโบสถ
 ค. อริยอุโบสถ
 ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. อุโบสถประเภทใด ถือว่าเข้าใกล้ความเป็นพระอริยเจ้า ?
 ก. โคपालกอุโบสถ
 ข. นิคัณฐอุโบสถ
 ค. อริยอุโบสถ
 ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. การรักษาอุโบสถจะได้บุญมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับข้อใด ?
 ก. อายุ
 ข. ความตั้งใจ
 ค. สุขภาพ
 ง. จำนวนวัน
๕๐. การรักษาอุโบสถศีลให้อานิสงส์สูงสุด คือข้อใด ?
 ก. สุขภาพดี
 ข. ร่ำรวย
 ค. ขึ้นสวรรค์
 ง. บรรลุนิพพาน

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

อวณณนจ อภิตติยจ ทุสสีโล ลภเต นโร
วณณํ กิตติํ ปลัสสยจ สทา ลภติ สีลวา.

คนผู้ทุศีล ย่อมได้รับความติเตียน และความเสียชื่อเสียง ส่วนผู้มีศีล
ย่อมได้รับชื่อเสียง และความยกย่องสรรเสริญทุกเมื่อ.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>อาทิ สील ปติฏฐา จ กลยานานนจ มาตุกั ปมุขั สัพพธมมานั ตสฺมา สील วิโสธเย. ศีลเป็นที่พึ่งเบื้องต้น เป็นมารดาของกัลยาณธรรม ทั้งหลาย เป็นประมุขของธรรมทั้งปวง เพราะฉะนั้น ควรชำระศีลให้บริสุทธิ์ คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)</p>	<p>สีลวา ทิ พหุ มิตเตเต สลณเมนาธิคจจติ ทุสสีโล ปน มิตเตติ ธัสเต ปาปมาจร. ผู้มีศีล ย่อมได้มิตรมาก ด้วยความร่วมมือ ส่วนผู้ ไม่มีศีล ประพฤติชั่ว ย่อมแตกจากมิตร. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)</p>
<p>โย อิจฺเจ ทิพฺพโกคณฺจ ทิพฺพมายูํ ยสํ สุขํ ปาปานิ ปริวชฺเซตฺวา ติวริธํ ธมฺมมาจเร. ผู้ใด ปราศธนาโรคทรัพย์ อายุ ยศ สุข อันเป็นทิพย์ ผู้นั้นพึงงดเว้นบาปทั้งหลาย แล้วประพฤติสุจริตธรรม ๓ อย่าง. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก มหานิบาต (ขุ. ชา. มหา.)</p>	<p>ปุณฺณณฺเจะ ปุริโส กยิรา กยิราเถนํ ปุนปฺปุนํ ตมฺหิ ฉนฺทํ กยิราถ สฺโข ปุณฺณสฺส อจฺจโย. ถ้าบุรุษจะพึงทำบุญ ควรทำบุญนั้นบ่อย ๆ ควรทำความ พอใจในบุญนั้น การสั่งสมบุญนำความสุขมาให้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>
<p>นาตีเวลลํ ปภาเสยฺย น ตุนฺหิ สัพฺพทา ลียา อวิกิณฺณํ มิตํ วาจํ ปตเต กาลे อุตฺทริเย. ไม่ควรพูดจนเกินกาล ไม่ควรนิ่งเสมอไป เมื่อถึงเวลา ก็ควรพูดพอประมาณ ไม่พ่นเฟือ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก มหานิบาต (ขุ. ชา. มหา.)</p>	

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. การเวียนเกิดเวียนตายของสัตว์ทั้งหลาย เรียกว่าอะไร ?
 - ก. ภูมิ
 - ข. สังสารวัฏ
 - ค. คติ
 - ง. ภพ
๒. พระพุทธพจน์ว่า “จิตเต สงฺกิลฺกฺเข ทฺถคฺคฺติ ปาฏิกงฺขา” ยืนยันเรื่องใด ?
 - ก. ตายแล้วเกิด
 - ข. ตายแล้วสูญ
 - ค. ตายแล้วฟื้น
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ข้อใด จัดเป็นทุกคติ ?
 - ก. นिरยะ
 - ข. ตีรัจฉานโยนิ
 - ค. อสุรกาย
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. เทวทูต หมายถึงใคร ?
 - ก. คนแก่
 - ข. คนเจ็บ
 - ค. คนตาย
 - ง. ถูกทุกข้อ

๕. เทวทูต เป็นสัญญาณเตือนภัยมนุษยย์ไม่ให้ประมาทในเรื่องอะไร ?
 ก. การใช้ชีวิต
 ข. การศึกษา
 ค. การอาชีพ
 ง. การครองเรือน
๖. คนที่เชื่อเรื่องนรกสวรรค์ จะเน้นพัฒนาตนในเรื่องใด ?
 ก. เศรษฐกิจ
 ข. การศึกษา
 ค. ยศตำแหน่ง
 ง. **สุจริต ๓**
๗. ผู้ที่เกิดในทุกคติประเภทใด จะได้รับส่วนบุญที่ญาติอุทิศให้ ?
 ก. นรก
 ข. อสุรกาย
 ค. กำเนิดเดิยรัจฉาน
 ง. **เปรตวิสัย**
๘. การทำบุญอุทิศให้บรรพบุรุษ เรียกว่าอะไร ?
 ก. **บุพพเปตพลี**
 ข. บุพพกิจ
 ค. บุพพกรรม
 ง. บุพพการี
๙. ข้อใด จัดเป็นสุคติ ภูมิเป็นที่ไปฝ่ายดี ?
 ก. มนุษย์โลก
 ข. เทวโลก
 ค. พรหมโลก
 ง. **ถูกทุกข้อ**
๑๐. อะไรทำให้รู้ว่าดวงดาวต่าง ๆ หมุนรอบตัวเองใช้เวลาไม่เท่ากัน ?
 ก. ไสยศาสตร์
 ข. ภูมิศาสตร์
 ค. โหราศาสตร์
 ง. **วิทยาศาสตร์**
๑๑. หนึ่งวันหนึ่งคืนในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เท่ากับกี่ปีในโลกมนุษย์ ?
 ก. **๑๐๐ ปี**
 ข. ๒๐๐ ปี
 ค. ๓๐๐ ปี
 ง. ๕๐๐ ปี
๑๒. พรหมโลกเป็นที่อยู่ของผู้บรรลุมานที่ ๑ เรียกว่าอะไร ?
 ก. **ปฐมมานภูมิ**
 ข. ทุตียมานภูมิ
 ค. ตติยมานภูมิ
 ง. จตุตถมานภูมิ

๑๓. กรรมให้ผลในชาติหน้า เรียกว่าอะไร ?
- ก. อุปัชฌายกรรม ข. อโหสิกรรม
ค. ครุกรรม ง. อาสันนกรรม
๑๔. กรรมชนิดใด เปรียบเสมือนพืชพันธุ์ธัญญาหารแห่งฟอปลูกไม้ขึ้น ?
- ก. อโหสิกรรม ข. ชนกกรรม
ค. พหุลกรรม ง. อาสันนกรรม
๑๕. กรรมที่คอยสนับสนุนหรือซ้ำเติมต่อจากชนกกรรม ได้แก่กรรมใด ?
- ก. ชนกกรรม **ข. อุปัตถัมภกรรม**
ค. อุปปีฬกรรม ง. อุปฆาตกรรม
๑๖. ครุกรรมฝ่ายกุศล ได้แก่ข้อใด ?
- ก. ปฐมฌาน ข. ทุตติฌาน
ค. ตติยฌาน **ง. สมบัติ ๘**
๑๗. เชื้อโรคทางกายรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ เชื้อโรคทางใจรักษาได้ด้วยอะไร ?
- ก. ศีล ๕ ข. ศีล ๘
ค. ศีล ๑๐ **ง. กรรมฐาน**
๑๘. บุคคลเจริญกรรมฐานใดได้ผล จึงจะไม่ยึดมั่นในร่างกายตนและผู้อื่น ?
- ก. กายคตาสติ ข. เมตตา
ค. พุทธานุสสติ ง. กสิณ
๑๙. บริกรรมว่า สัพเพ สัตตา อะเวรา... เป็นการเจริญกรรมฐานใด ?
- ก. กายคตาสติ **ข. เมตตา**
ค. พุทธานุสสติ ง. กสิณ
๒๐. การเจริญพุทธานุสสติ ต้องบริกรรมบทใด ?
- ก. สัมมาสัมพุทโธ ข. สุคะโต
ค. ภาวะวา **ง. ถูกทุกข้อ**

๒๑. การเพ่งแสงสว่างเพื่อให้จิตเป็นสมาธิ เป็นการเจริญกรรมฐานใด ?
ก. กายคตาสติ	ข. เมตตา
ค. พุทธธานุสสติ	ง. กสิณ
๒๒. ธรรมโอสถคือเมตตา แก่เชื้อโรคทางใจคือนิวรณ์ใดได้ ?
ก. กามฉันทะ	ข. พยาบาท
ค. ถีนมิทธะ	ง. วิจิกิจฉา
๒๓. ธรรมโอสถคือพุทธานุสสติ แก่เชื้อโรคทางใจคือนิวรณ์ใดได้ ?
ก. กามฉันทะ	ข. พยาบาท
ค. ถีนมิทธะ	ง. วิจิกิจฉา
๒๔. ธรรมโอสถคือกสิณ แก่เชื้อโรคทางใจคือนิวรณ์ใดได้ ?
ก. กามฉันทะ	ข. พยาบาท
ค. ถีนมิทธะ	ง. อุทัจจกุกกุจจะ
๒๕. ธรรมโอสถคือจตุธาตุววัตถถาน แก่เชื้อโรคทางใจคือนิวรณ์ใดได้ ?
ก. กามฉันทะ	ข. พยาบาท
ค. ถีนมิทธะ	ง. วิจิกิจฉา
๒๖. การพิจารณาถึงความเจ็บป่วย เป็นอุบายบรรเทาความประมาทในอะไร ?
ก. วัย	ข. ความไม่มีโรค
ค. ชีวิต	ง. ความเศร้าโศก
๒๗. นวสีวธิกาบรรพที่ถูกต้อง ต้องพิจารณาเป็นกี่ขั้นตอน ?
ก. ๖	ข. ๗
ค. ๘	ง. ๙
๒๘. กำหนดพิจารณาอะไร จัดเป็นธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ?
ก. กุศล	ข. อกุศล
ค. อภัยากฤต	ง. ญทุกข์ข้อ

๒๙. การเพ่งกสิณ หมายถึงเพ่งอะไร ?
 ก. ดิน ข. น้ำ
 ค. ไฟ ง. ถูกทุกข้อ
๓๐. การพิจารณาอสุภกรรมฐาน มีวิธีพิจารณาที่ระยะ ?
 ก. ๗ ข. ๘
 ค. ๙ ง. ๑๐
๓๑. การเจริญอสุภกรรมฐาน ให้ผลสูงสุดคือการบรรลุอะไร ?
 ก. ฌาน ข. โสดาปัตติผล
 ค. อนาคตนิมิต ง. อรหัตตผล
๓๒. ภาวนาว่า พุทฺโธ เม สาระณัง วะรัง เป็นการเจริญกรรมฐานอะไร ?
 ก. พุทธานุสสติ ข. ธัมมานุสสติ
 ค. สังฆานุสสติ ง. สีถานุสสติ
๓๓. ภาวนาว่าข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมว่าเป็นที่พึ่ง เป็นการเจริญกรรมฐานใด ?
 ก. พุทธานุสสติ ข. ธัมมานุสสติ
 ค. สังฆานุสสติ ง. สีถานุสสติ
๓๔. ภาวนาว่าข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์ว่าเป็นที่พึ่ง เป็นการเจริญกรรมฐานใด ?
 ก. พุทธานุสสติ ข. ธัมมานุสสติ
 ค. สังฆานุสสติ ง. สีถานุสสติ
๓๕. การเจริญอุเบกขากรรมฐาน ให้ผลสูงสุดคือการบรรลุอะไร ?
 ก. ปฐมฌาน ข. ทุตติยฌาน
 ค. ตติยฌาน ง. จตุตถฌาน
๓๖. การพิจารณาอาหาเรปฏิกูลสัญญา ให้ผลสูงสุดคือการบรรลุอะไร ?
 ก. อุปจารสมาธิ ข. อัปปนาสมาธิ
 ค. ปฐมฌาน ง. ทุตติยฌาน

๓๗. สสารมีอยู่ในธาตุใด ?

ก. ดิน

ข. น้ำ

ค. ลม

ง. ถูกทุกข้อ

๓๘. การพิจารณาธาตุ ๔ ให้ผลสูงสุดคือการบรรลุอะไร ?

ก. อุปจารสมาธิ

ข. อัปปนาสมาธิ

ค. ปฐมฌาน

ง. ทุตติยฌาน

๓๙. คนนิสัยขุ่นเคี้ยวโกรธง่าย จัดเป็นคนจริตใด ?

ก. ราคจริต

ข. โทสจริต

ค. โมหจริต

ง. สัทธาจริต

๔๐. บุคคลในข้อที่ ๓๙ ควรเจริญกรรมฐานใด ?

ก. อสุภะ

ข. มรณัสสติ

ค. กายคตาสติ

ง. พรหมวิหาร

๔๑. คนที่หลงงมงายเชื่อตามกระแสในโลกโซเซียล จัดเป็นคนจริตใด ?

ก. ราคจริต

ข. โทสจริต

ค. โมหจริต

ง. วิตกจริต

๔๒. บุคคลในข้อ ๔๑ ควรเจริญกรรมฐานใด ?

ก. อสุภะ

ข. กายคตาสติ

ค. อาณาปานสติ

ง. พรหมวิหาร

๔๓. คนคิดว้าวุ่นฟุ้งซ่านขาดความมั่นใจ จัดเป็นคนจริตใด ?

ก. ราคจริต

ข. โทสจริต

ค. โมหจริต

ง. วิตกจริต

๔๔. บุคคลในข้อ ๔๓ ควรเจริญกรรมฐานใด ?

ก. อสุภะ

ข. กายคตาสติ

ค. อาณาปานสติ

ง. พรหมวิหาร

๔๕. นิमितใด เกิดพร้อมกับอุปจารสมาธิ ?
ก. บริกรรมนิमित	ข. อุคคหนิमित
ค. ปฏิภาคนิमित	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. ความชำนาญในการออกจากฌาน เรียกว่าอะไร ?
ก. อาวัชชนวสี	ข. สมាប់ชชนวสี
ค. อธิษฐานวสี	ง. วุฏฐานวสี
๔๗. ธรรมเนียมซึ่งเปรียบเสมือนธรรมโอสถ มีกี่ข้อ ?
ก. ๔ ข้อ	ข. ๒๐ ข้อ
ค. ๓๐ ข้อ	ง. ๔๐ ข้อ
๔๘. สาเหตุที่ธรรมเนียมมีจำนวนหลายข้อ เนื่องจากบุคคลมีอะไรต่างกัน ?
ก. จริต	ข. บุญ
ค. กรรม	ง. วิบาก
๔๙. อะไรเป็นความอัศจรรย์ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมเข้าใจว่าตนเองบรรลุธรรม ?
ก. โอภาส	ข. ญาณ
ค. ปัสสัทธิ	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. บุคคลเข้าใจผิดว่าตนเองเป็นพระอรียบุคคล เพราะติดยึดในอะไร ?
ก. วิปัสสนูปกิเลส	ข. วิปัสสนา
ค. วิปัสสนายานิก	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระพุทธเจ้าทรงเปรียบบุคคลมีปัญญาหลายระดับเหมือนอะไร ?
 - ก. บัว ๔ เหล่า
 - ข. จำปา ๔ ต้น
 - ค. หล้า ๔ กอ
 - ง. ไม้ ๔ ลำ
๒. อุกษัตติ์ญญ ผู้ที่เข้าใจธรรมะได้ฉับพลัน เปรียบเหมือนอะไร ?
 - ก. บัวพ่นน้ำ
 - ข. บัวเสมอน้ำ
 - ค. บัวใต้น้ำ
 - ง. บัวใต้โคลนตม
๓. เนยยะ ผู้ที่เข้าใจธรรมะเมื่อได้รับการฝึกฝน เปรียบเหมือนอะไร ?
 - ก. บัวพ่นน้ำ
 - ข. บัวเสมอน้ำ
 - ค. บัวใต้น้ำ
 - ง. บัวใต้โคลนตม
๔. พระพุทธเจ้าเสด็จไปป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เพื่อโปรดใคร ?
 - ก. อุปกาศิวก
 - ข. ปัญจวัคคีย์
 - ค. ยสกุลบุตร
 - ง. ภัททวัคคีย์

๒๑. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมที่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคมโปรดใคร ?
 ก. ชฎิล ๓ พี่น้อง ข. ปัญจวัคคีย์
 ค. ฉัพพัคคีย์ ง. ภัททวัคคีย์
๒๒. ชฎิล ๓ พี่น้อง นับถือลัทธิบูชาสิ่งใด ?
 ก. ดิน ข. น้ำ
 ค. ลม ง. ไฟ
๒๓. พระเจ้าพิมพิสารเสด็จมาเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรก ณ สถานที่ใด ?
 ก. อัมพวัน ข. ลัญจิววัน
 ค. เวฬุวัน ง. ลุมพินีวัน
๒๔. กษัตริย์พระองค์ใด ทรงสร้างอารามสงฆ์แห่งแรกในพระพุทธศาสนา ?
 ก. สุทโธทนะ ข. พิมพิสาร
 ค. ปเสนทิโกศล ง. อโศกมหาราช
๒๕. พระราชอุทยานใด เป็นอารามสงฆ์แห่งแรกในพระพุทธศาสนา ?
 ก. อัมพวัน ข. ลัญจิววัน
 ค. เวฬุวัน ง. เขตวัน
๒๖. อุปติสสมาณพ ถือกำเนิดในวาระใด ?
 ก. กษัตริย์ ข. พราหมณ์
 ค. แพศย์ ง. ศูทร
๒๗. มาณพใด เป็นเพื่อนสนิทของอุปติสสมาณพ ?
 ก. โกลิตะ ข. ยสะ
 ค. สุพาหุ ง. ควัมปติ
๒๘. อุปติสสมาณพบวชเป็นปริพาชกในสำนักอาจารย์ใด ?
 ก. ปุณณกัสปะ ข. ลัญชัย
 ค. มัคขลิโคศล ง. อชิตเกสก์มพล

๒๙. อุปตีสสปริพาชกได้เห็นพระอัสนธิในขณะที่ทำกิจวัตรใด ?
ก. เดินจงกรม	ข. นั่งสมาธิ
ค. สวดมนต์	ง. บิณฑบาต
๓๐. อุปตีสสปริพาชกฟังธรรมจากพระอัสนธิแล้ว เป็นพระอริยบุคคลชั้นใด ?
ก. โสตาบัน	ข. สกทาคามี
ค. อนาคามี	ง. อรหันต์
๓๑. โกณฑปริพาชก ได้ดวงตาเห็นธรรม เพราะฟังธรรมจากใคร ?
ก. โกณฑัญญะ	ข. วัปปะ
ค. อัสนธิ	ง. อุปตีสสะ
๓๒. พระพุทธเจ้าทรงแสดงอุบายแก้ดวงแก่พระเถระใด ?
ก. พระสารีบุตร	ข. พระโมคคัลลานะ
ค. พระอานนท์	ง. พระอุบาลี
๓๓. พระสารีบุตร ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
ก. ทรงรุดงค์	ข. มีลาภมาก
ค. มีปัญญามาก	ง. มีฤทธิ์มาก
๓๔. พระโมคคัลลანะนิพพาน ณ สถานที่ใด ?
ก. เวฬุวันบวรพต	ข. ถ้ำกาฬศิลา
ค. ถ้ำสุกกรขาคา	ง. ถ้ำสัตตบพณ
๓๕. พราหมณ์พาวรี เคยเป็นปุโรหิตในราชสำนักของกษัตริย์พระองค์ใด ?
ก. สุทโธทนะ	ข. พิมพิสาร
ค. ปเสนทิโกศล	ง. จัณฑปชี้ชโชต
๓๖. พราหมณ์พาวรีส่งศิษย์ไปทูลถามปัญหาแก่พระพุทธเจ้า จำนวนกี่คน ?
ก. ๑๐ คน	ข. ๑๕ คน
ค. ๑๖ คน	ง. ๒๐ คน

๓๗. สิ่งใด ราชพราหมณ์เคยถวายแก่พระสารีบุตร ?
 ก. จีวร ข. ข้าวสุก
 ค. กุฎิ ง. เก้าอี้
๓๘. พระเถระใด เป็นอุปัชฌาย์รูปแรกให้บวชด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ?
 ก. พระโกณฑัญญะ ข. พระอัสสชิ
ค. พระสารีบุตร ง. พระอุบาลี
๓๙. พระปุลณมัตตานีบุตรเกี่ยวข้องกับพระอัญญาโกณฑัญญะในฐานอะไร ?
 ก. เป็นน้อง ข. เป็นพี่
ค. เป็นหลาน ง. เป็นเหลน
๔๐. พระพุทธเจ้า ทรงยกย่องพระปุลณมัตตานีบุตรว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
 ก. ยอดธรรมกติก ข. มีลาภมาก
 ค. มีปัญญามาก ง. ทรงรุดงค์
๔๑. ศาสนพิธี หมายถึงเรื่องใด ?
 ก. วิธีปฏิบัติ ข. ระเบียบปฏิบัติ
 ค. แบบแผนปฏิบัติ **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๒. การเจริญพระพุทธรูป เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยใด ?
 ก. พุทธกาล ข. สุโขทัย
 ค. ยุคอยุธยา ง. รัตนบุรี
๔๓. การเจริญพระพุทธรูปมีขึ้นครั้งแรกที่เมืองใด ?
 ก. สวรรคต ข. อุชเชนี
ค. เวสาลี ง. พาราณสี
๔๔. พระเถระใด ประพรมน้ำพระพุทธมนต์เป็นองค์แรก ?
 ก. พระสีวลี **ข. พระอานนท์**
 ค. พระนันทะ ง. พระราหุล

๔๕. การเจริญพระพุทธรูปมนต์ ใช้ในพิธีทำบุญอะไร ?
ก. ทำบุญอายุ	ข. ฃาปนกิจ
ค. เก็บอัฐิ	ง. ทำบุญอุทิศ
๔๖. การสวดพระอภิธรรม ใช้สวดในงานใด ?
ก. ทำบุญอายุ	ข. มงคลสมรส
ค. ขึ้นบ้านใหม่	ง. บำเพ็ญกุศลศพ
๔๗. สตมวาร เป็นการบำเพ็ญกุศลให้คนตายครบกี่วัน ?
ก. ๗ วัน	ข. ๑๕ วัน
ค. ๕๐ วัน	ง. ๑๐๐ วัน
๔๘. การฃาปนกิจ หมายถึงข้อใด ?
ก. ทอดผ้าบังสุกุล	ข. เผาศพ
ค. เก็บอัฐิ	ง. ทำบุญอัฐิ
๔๙. พิธีสามหาบ เป็นการทำบุญเกี่ยวกับข้อใด ?
ก. เก็บอัฐิ	ข. ฃลองอัฐิ
ค. มงคลสมรส	ง. ขึ้นบ้านใหม่
๕๐. การแต่งกายสำหรับผู้ไว้ทุกข์ที่มีอายุต่ำกว่าผู้วายชนม์ ควรใส่ชุดสีใด ?
ก. สีดำ	ข. สีขาว
ค. สีน้ำเงินหม่น	ง. สีม่วงเข้ม

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. การรักษาอุโบสถศีล มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอย่างไร ?
 - ก. จำศีล
 - ข. จำวัตร
 - ค. จำนัต
 - ง. จำพรรษา
๒. การรักษาอุโบสถศีล เป็นการฝึกใช้ชีวิตแบบใด ?
 - ก. สันโดษ
 - ข. ไม่ฟุ้งเฟ้อ
 - ค. เรียบง่าย
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ข้อใด เป็นวิธีรักษาอุโบสถศีลในอรรถกถาคังคมาลชาดก ?
 - ก. ทรมานตน
 - ข. ทรมานสัตว์
 - ค. งดน้ำ
 - ง. งดอาหาร
๔. การรักษาอุโบสถศีลของชาวพุทธ เริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อใด ?
 - ก. ก่อนประสูติ
 - ข. ก่อนตรัสรู้
 - ค. หลังตรัสรู้
 - ง. หลังปรินิพพาน

๕. ข้อใด เป็นความแตกต่างของอุโบสถศีลก่อนพุทธกาลกับสมัยพุทธกาล ?
ก. วันรักษา	ข. ฟังธรรม
ค. งดอาหาร	ง. ถือสรณคมน์
๖. อุโบสถศีลสามารถรักษาได้ในสถานที่ใด ?
ก. วัด	ข. บ้าน
ค. สถานที่สัปปายะ	ง. ถูกทุกข้อ
๗. การรักษาอุโบสถศีลเหมาะสมกับคนวัยใด ?
ก. เต็ม	ข. วัยรุ่น
ค. ผู้ใหญ่	ง. ถูกทุกข้อ
๘. ปัจจุบันชาวพุทธนิยมรักษาอุโบสถศีลเดือนหนึ่งกี่วัน ?
ก. ๔ วัน	ข. ๕ วัน
ค. ๗ วัน	ง. ๘ วัน
๙. วันใด เป็นวันกำหนดให้รักษาปกติอุโบสถ ?
ก. วันพ่อ	ข. วันแม่
ค. วันพระ	ง. วันชาติ
๑๐. อุโบสถศีลประเภทใด เทียบได้กับการถือพรตของนักบวชนอกพุทธศาสนา ?
ก. โคपालกอุโบสถ	ข. นิคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๑. ข้อใด เป็นที่พึ่งสูงสุดของชาวพุทธ ?
ก. พระธาตุ	ข. พระพุทธรูป
ค. พระรัตนตรัย	ง. พระเครื่อง
๑๒. เมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว ชาวพุทธควรถืออะไรเป็นสิ่งแทน ?
ก. คำสอน	ข. ของคลัง
ค. ไสยศาสตร์	ง. ฤตผี

๒๑. ขณะรักษาอุโบสถศีลข้อ ๑ ผู้รักษาควรระมัดระวังเรื่องใด ?
ก. ข้ามดแมลง	ข. ขโมยของ
ค. เสพกาม	ง. พุดโกหก
๒๒. ข้อใด ถือเป็นความผิดขณะรักษาอุโบสถศีลข้อ ๑ ?
ก. ขายของ	ข. ส่องพระ
ค. ฆ่าปลวก	ง. หุงข้าว
๒๓. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๑ ผิดฝนให้เป็นคนเช่นไร ?
ก. มีเมตตา	ข. ซื่อสัตย์
ค. จริงใจ	ง. ประหยัด
๒๔. ขณะรักษาอุโบสถศีลข้อ ๒ ควรระมัดระวังเรื่องใด ?
ก. ดื่มสุรา	ข. ขโมยของ
ค. กินมือเขียน	ง. พุดเหลวไหล
๒๕. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๒ ผิดฝนตนให้เป็นคนเช่นไร ?
ก. ไม่เห็นแก่ได้	ข. ไม่เห็นแก่กิน
ค. ไม่เห็นแก่สบาย	ง. ไม่เห็นแก่นอน
๒๖. ทรัพย์ประเภทใด ไม่สามารถแสวงหาได้ ถ้าไม่รักษาอุโบสถศีล ?
ก. สังหาริมทรัพย์	ข. อสังหาริมทรัพย์
ค. โลภียทรัพย์	ง. โลกุตรทรัพย์
๒๗. ขณะรักษาอุโบสถศีลข้อ ๓ ต้องงดทำเรื่องใด ?
ก. เสพกาม	ข. เต็มแบ่ง
ค. แต่งหน้า	ง. ทาปาก
๒๘. การงดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวันรักษาอุโบสถศีล เรียกว่าอะไร ?
ก. ถือศีล	ข. ถือพรหมจรรย์
ค. ถือพรต	ง. ถือวัตร

๓๗. อะไรเป็นการละเล่นอันเป็นข้าศึกต่อกุศล ในอุโบสถศีลข้อ ๗ ?
 ก. ฟ้อนรำ
 ข. ขับร้อง
 ค. ประโคมดนตรี
 ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๗ เพื่อฝึกฝนให้ตัดกังวลเรื่องใด ?
 ก. การกิน
 ข. การร่ำเรียง
 ค. การทำงาน
 ง. การหลับนอน
๓๙. ขณะรักษาอุโบสถศีลข้อ ๘ ต้องงดเว้นที่นอนประเภทใด ?
 ก. สูงเกิน
 ข. ใหญ่เกิน
 ค. หรุหร่า
 ง. ถูกทุกข้อ
๔๐. การรักษาอุโบสถศีลข้อ ๘ เพื่อขัดเกลาตนเองไม่ให้ยินดีติดใจในข้อใด ?
 ก. การเที่ยวเตร่
 ข. การนั่งนอน
 ค. การเล่นสนุก
 ง. การแต่งตัว
๔๑. การสมาทานรักษาอุโบสถศีล จะได้บุญมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอะไร ?
 ก. เจตนา
 ข. วาสนา
 ค. บารมี
 ง. ชะตากรรม
๔๒. คำประกาศอุโบสถว่า อภฺรุมฺหิทิวโส หมายถึงกี่คำ ?
 ก. วัน ๗ คำ
 ข. วัน ๘ คำ
 ค. วัน ๑๔ คำ
 ง. วัน ๑๕ คำ
๔๓. ขั้นตอนใด กำหนดให้ทำต่อจากประกาศอุโบสถ ?
 ก. บูชาพระ
 ข. อาราธนาศีล
 ค. รับสรณคมน์
 ง. สมาทานศีล
๔๔. บาลีว่า อิมินา สกกาเรน ตํ ภควนตํ อภิปูชยามิ เป็นคำกล่าวอะไร ?
 ก. บูชาพระ
 ข. อาราธนาศีล
 ค. รับสรณคมน์
 ง. สมาทานศีล

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๐๘.๓๐ น.

มาตา มิตต์ สเก ฆเร.
มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน.

คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส. ส.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>สรรพตถ ปุชิต โหติ โย มิตตานิ น ทุพภติ. ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร ย่อมมีผู้บูชาในที่ทั้งปวง. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก นวกนิบาต (ขุ. ชา. นวก.)</p>	<p>มิตตทุพโภ หิ ปาบโก. ผู้ประทุษร้ายมิตร เป็นคนเลวแท้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก ทสกนิบาต (ขุ. ชา. ทสก.)</p>
<p>นตถิ พาลे สหายตา. ความเป็นสหาย ไม่มีในคนพาล. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>	<p>วิริเยน ทุกุขมจเจติ. คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต (ขุ. ส.)</p>
<p>อชเชว กิจจมาตปปี. ควรรีบทำความเพียรในวันนี้. คัมภีร์ที่มา : มัชฌิมนิกาย อุपरินิชาต (ม. อุ.)</p>	<p>สตีมโต สทา ภาทัง. คนผู้มีสติ มีความเจริญทุกเมื่อ. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส. ส.)</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. กรรมที่ให้ผลไม่มีระหว่าง เรียกว่าอะไร ?
 - ก. อนันตริยกรรม
 - ข. ชนกกรรม
 - ค. ลหุกรรม
 - ง. อโหสิกรรม
๒. กรรมใดห้ามสวรรค์ ห้ามนิพพาน ?
 - ก. อโหสิกรรม
 - ข. ชนกกรรม
 - ค. พหุกรรม
 - ง. อนันตริยกรรม
๓. สัทธาความเชื่อ ในเวสาร์ชชกรณธรรม หมายถึงเชื่อในเรื่องอะไร ?
 - ก. กรรม
 - ข. ผลของกรรม
 - ค. พระปัญญาตรัสรู้
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. เมื่อมีศรัทธาต้องมีธรรมใดกำกับ จึงจะไม่เชื่อมงาย ?
 - ก. ศีล
 - ข. ปัญญา
 - ค. พาหุสัจจะ
 - ง. วิริยารัมภะ

๕. วิธีใด ทำให้เกิดพายุหิมะ ?
ก. เร็ยจากครู	ข. ดูจากตำรา
ค. สดัดเทศนา	ง. ถูกทุกข้อ
๖. ได้รู้เรื่องใหม่ เข้าใจเรื่องเก่า บรรเทาสงสัย เป็นอานิสงส์ของอะไร ?
ก. ให้ทาน	ข. รักษาศีล
ค. ฟังธรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๗. ความระลึกได้ เป็นความหมายของพลธรรมใด ?
ก. วิริยะ	ข. สติ
ค. สมาธิ	ง. ปัญญา
๘. ความตั้งใจมั่น เป็นความหมายของพลธรรมใด ?
ก. วิริยะ	ข. สติ
ค. สมาธิ	ง. ปัญญา
๙. ข้อใด ไม่ใช่เบญจขันธ์ ?
ก. รูป	ข. เวทนา
ค. สัญญา	ง. ปัญญา
๑๐. อะไร เรียกว่ารูปขันธ์ ?
ก. ดิน น้ำ ไฟ ลม	ข. ฟิสิกส์
ค. เคมีวิทยา	ง. วิชาญาณ
๑๑. ความรู้สึกเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ เป็นขันธ์ใด ?
ก. รูปขันธ์	ข. เวทนาขันธ์
ค. สัญญาขันธ์	ง. สังขารขันธ์
๑๒. ความจำได้หมายรู้ เป็นขันธ์ใด ?
ก. รูปขันธ์	ข. เวทนาขันธ์
ค. สัญญาขันธ์	ง. สังขารขันธ์

๑๓. อารมณ์ที่ปรุงแต่งจิตใจให้คิดดีหรือชั่ว เป็นขั้นใด?
ก. รูปขั้น	ข. เวทนาขั้น
ค. สัญญาขั้น	ง. สังขารขั้น
๑๔. ความรู้แจ้งอารมณ์เมื่อตาเห็นรูป เป็นขั้นใด ?
ก. เวทนาขั้น	ข. สัญญาขั้น
ค. สังขารขั้น	ง. วิญญาณขั้น
๑๕. หูได้ยินเสียง เกิดวิญญาณอะไร ?
ก. จักขุวิญญาณ	ข. โสตวิญญาณ
ค. ชานาวิญญาณ	ง. ชิวหาวิญญาณ
๑๖. วิญญาณขั้น คนไทยบางส่วนอาจเข้าใจผิดว่าเป็นอะไร ?
ก. ผีบ้านผีเรือน	ข. ผีปอบ
ค. ผีกระสือ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. วิญญาณขั้นเกิดขึ้นได้ทางใด ?
ก. ตา หู	ข. จมูก ลิ้น
ค. กาย ใจ	ง. ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
๑๘. การกราบไหว้สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล เป็นการแสดงความเคารพอะไร ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. เทพเจ้า
๑๙. การรักษาและปฏิบัติตามพระไตรปิฎก จัดเป็นความเคารพในอะไร ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ปฏิสันถาร
๒๐. ข้อใด เป็นการแสดงความเคารพในพระสงฆ์ ?
ก. ใส่บาตร	ข. ไม่ใส่ร้าย
ค. ไม่ทำคอนเทนต์ล้อเลียน	ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. การปฏิบัติตามหลักสาราณียธรรม ทำให้เกิดผลเช่นใดในสังคม ?
ก. ความซื่อสัตย์ ข. ความสามัคคี
ค. ความกตัญญู ง. ความมีเมตตา
๒๒. เมตตาในสาราณียธรรม ๖ แสดงออกทางใดได้บ้าง ?
ก. ทางกาย ข. ทางวาจา
ค. ทางใจ ง. ถูกทุกข้อ
๒๓. การแจกถุงยังชีพแก่ผู้ประสบภัยการสู้รบ จัดเข้าในสาราณียธรรมใด ?
ก. เมตตากายกรรม ข. เมตตาวจีกรรม
ค. เมตตามโนกรรม ง. ถูกทุกข้อ
๒๔. การโพสต์ให้กำลังใจทหารแนวหน้า จัดเข้าในสาราณียธรรมใด ?
ก. เมตตากายกรรม ข. เมตตาวจีกรรม
ค. เมตตามโนกรรม ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. ข้อใด เป็นเหตุให้เกิดสาราณียธรรมข้ออื่น ๆ ?
ก. เมตตากายกรรม ข. เมตตาวจีกรรม
ค. เมตตามโนกรรม ง. ถูกทุกข้อ
๒๖. สีลสามัญญดา ช่วยให้บุคคลในสังคมมีความเสมอภาคในเรื่องใด ?
ก. กฎหมาย ข. ระเบียบ
ค. วินัย ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. ทิฎฐิสามัญญดา ช่วยให้บุคคลในสังคมมีความเห็นตรงกันในเรื่องใด ?
ก. สิทธิเสรีภาพ ข. การศึกษา
ค. การอาชีพ ง. ถูกทุกข้อ
๒๘. อริยทรัพย์ แปลว่าอะไร ?
ก. ทรัพย์สิน ข. เงิน
ค. ทอง ง. ทรัพย์อันประเสริฐ

๒๙. บุคคลที่รักษากายวาจาให้เรียบร้อย จัดได้ว่ามีอริยทรัพย์ใด ?
ก. ศรัทธา	ข. ศील
ค. หิริ	ง. โอตตปปะ
๓๐. บุคคลที่ละอายต่อบาปทุจริตไม่ทำชั่ว จัดได้ว่ามีอริยทรัพย์ใด ?
ก. ศรัทธา	ข. ศील
ค. หิริ	ง. โอตตปปะ
๓๑. คนที่เกรงกลัวต่อบาปไม่ทำชั่ว จัดได้ว่ามีอริยทรัพย์ใด ?
ก. ศรัทธา	ข. ศील
ค. หิริ	ง. โอตตปปะ
๓๒. สัปบุริสธรรม แปลว่าอะไร ?
ก. ธรรมคุณ	ข. ธรรมชาติ
ค. ธรรมบท	ง. ธรรมของสัตบุรุษ
๓๓. จะเป็นคนรู้จักเหตุ ต้องศึกษาข้อธรรมใด ?
ก. ฌัมมัญญุตตา	ข. อตถัญญุตตา
ค. อตตัญญุตตา	ง. มัตตัญญุตตา
๓๔. จะเป็นคนรู้จักผล ต้องศึกษาข้อธรรมใด ?
ก. ฌัมมัญญุตตา	ข. อตถัญญุตตา
ค. อตตัญญุตตา	ง. มัตตัญญุตตา
๓๕. จะเป็นคนรู้จักตน ต้องศึกษาข้อธรรมใด ?
ก. ฌัมมัญญุตตา	ข. อตถัญญุตตา
ค. อตตัญญุตตา	ง. มัตตัญญุตตา
๓๖. จะเป็นคนรู้จักประมาณ ต้องศึกษาข้อธรรมใด ?
ก. ฌัมมัญญุตตา	ข. อตถัญญุตตา
ค. อตตัญญุตตา	ง. มัตตัญญุตตา

๓๗. จะเป็นคนรู้จักกาลเทศะ ต้องศึกษาข้อธรรมใด ?

ก. ชัมมัญญุตตา

ข. อัตถัญญุตตา

ค. อัตตัญญุตตา

ง. กาลัญญุตตา

๓๘. ธรรมที่ครอบงำสัตว์โลก เรียกว่าอะไร ?

ก. โลกธรรม

ข. สาราณียธรรม

ค. อุปริทานิยธรรม

ง. สปัปฺริสธรรม

๓๙. เมื่อถูกโลกธรรมครอบงำ ควรปฏิบัติอย่างไร ?

ก. สวตมมฺถ์

ข. เสริมดวง

ค. ไมยินดียินร้าย

ง. สะเดาะเคราะห์

๔๐. โลกธรรมไม่เกิดขึ้นแก่ใคร ?

ก. อริยบุคคล

ข. ปุถุชน

ค. สามัญชน

ง. ไม่มีข้อถูก

๔๑. โลกธรรมใด เป็นที่ปรารถนาของบุคคลในสังคม ?

ก. ลาภ

ข. ยศ

ค. สรรเสริญ

ง. ถูกทุกข้อ

๔๒. ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ เรียกว่าอะไร ?

ก. มรรค ๘

ข. โลกธรรม ๘

ค. อคติ ๔

ง. อกุศลมูล ๓

๔๓. สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ หมายถึงเห็นชอบในเรื่องใด ?

ก. อริยสัจ ๔

ข. มรรค ๘

ค. ผล ๔

ง. ถูกทุกข้อ

๔๔. สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ หมายถึงดำริชอบในเรื่องใด ?

ก. ออกจากกาม

ข. ไม่พยายาม

ค. ไม่เบียดเบียน

ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. สัมมาวาจา การเจรจาชอบ ต้องเว้นจากอะไร ?
ก. กายทุจริต	ข. วาจทุจริต
ค. มโนทุจริต	ง. อกุศลทุจริต
๔๖. สัมมากัมมันตะ การงานชอบ ต้องเว้นจากอะไร ?
ก. ลักทรัพย์	ข. พยาบาท
ค. พุดส่อเสียด	ง. พุดเพ้อเจ้อ
๔๗. สัมมาอาชีพะ การเลี้ยงชีพชอบ ต้องมีความสุจริตในเรื่องใด ?
ก. การดำริ	ข. การอาชีพ
ค. การเจรจา	ง. การปราศรัย
๔๘. สัมมาพยายามะ ความพยายามชอบ หมายถึงพยายามในเรื่องใด ?
ก. ระวังอกุศล	ข. ละอกุศล
ค. บำเพ็ญกุศล	ง. ญทุกข้อ
๔๙. สัมมาสติ ความระลึกชอบ หมายถึงระลึกในเรื่องใด ?
ก. สติปัฏฐาน ๔	ข. ปธาน ๔
ค. อิทธิบาท ๔	ง. จักร ๔
๕๐. สัมมาสมาธิ ความตั้งใจชอบ หมายถึงความตั้งใจชอบในเรื่องใด ?
ก. ฌาน ๔	ข. ปธาน ๔
ค. อิทธิบาท ๔	ง. จักร ๔

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสวนมอญ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระมหากัสสปะมีชื่อเดิมว่าอะไร ?
ก. อุปลิสสะ	ข. ปิณฑลี
ค. โกลิตะ	ง. ยสะ
๒. ภรรยาของปิณฑลีมานพ มีชื่อว่าอะไร ?
ก. ภัททกาปิลานี	ข. ปชาบดี
ค. วิสาขา	ง. อุตตรา
๓. พระมหากัสสปะเป็นพระอรหันต์หลังจากอุปสมบทได้กี่วัน ?
ก. ๗ วัน	ข. ๘ วัน
ค. ๙ วัน	ง. ๑๐ วัน
๔. พระพุทธเจ้าประชุมสงฆ์ครั้งใหญ่ที่วัดเวฬุวันหลังจากตรัสรู้ได้กี่เดือน ?
ก. ๗ เดือน	ข. ๘ เดือน
ค. ๙ เดือน	ง. ๑๐ เดือน

๕. วันจาตุรงคสันนิบาต ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนใด ?
ก. เดือน ๓	ข. เดือน ๖
ค. เดือน ๘	ง. เดือน ๑๒
๖. ข้อใด เป็นเนื้อหาสำคัญของโอวาทปาฏิโมกข์ ?
ก. ไม่ทำบาป	ข. ทำความดี
ค. ทำใจให้ผ่องใส	ง. ถูกทุกข้อ
๗. พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้ภิกษุพักอาศัยในเสนาสนะกี่ชนิด ?
ก. ๓ ชนิด	ข. ๔ ชนิด
ค. ๕ ชนิด	ง. ๖ ชนิด
๘. คูหา หมายถึงสถานที่ใด ?
ก. ถ้ำ	ข. เพิงหมาแหงน
ค. เรือนมีหลังคา	ง. เรือนมียอด
๙. ราชคหกเศรษฐีสร้างวิหารถวายพระสงฆ์จำนวนกี่หลัง ?
ก. ๔๐ หลัง	ข. ๕๐ หลัง
ค. ๖๐ หลัง	ง. ๗๐ หลัง
๑๐. ราชพราหมณ์ มาขออาศัยอยู่ในวัดเวฬุวันเพราะเหตุใด ?
ก. ถูกทอดทิ้ง	ข. เร็วร้อน
ค. อดอยาก	ง. ไม่มีที่พึ่ง
๑๑. พระเถระรูปใด เป็นพระอุปัชฌาย์บวชให้ราชพราหมณ์ ?
ก. โกณฑัญญะ	ข. มหากัสสปะ
ค. สารีบุตร	ง. โมคคัลลานะ
๑๒. บิดาของสิ่งคาลกมาณพ สอนให้บุตรชายไหว้อะไร ?
ก. เทพเจ้า	ข. รุกขเทวดา
ค. ทิศหก	ง. นางไม้

๑๓. การไหว้ทิศตะวันออก พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้ไหว้บุคคลใด ?
ก. มารดาบิดา
ข. ครูอาจารย์
ค. มิตรสหาย
ง. สมณพราหมณ์
๑๔. การไหว้ทิศใต้ พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้ไหว้บุคคลใด ?
ก. มารดาบิดา
ข. **ครูอาจารย์**
ค. มิตรสหาย
ง. สมณพราหมณ์
๑๕. สุนิธพราหมณ์และวัสสการพราหมณ์ ควบคุมการสร้างพระนครใด ?
ก. **ปาฏลิบูตร**
ข. พาราณสี
ค. ไพศาลี
ง. สาวตถี
๑๖. วัสสการพราหมณ์ ได้รับการแนะนำการทำเทวดาพลีจากใคร ?
ก. พราหมณ์
ข. นิครนถ์
ค. ชีวก
ง. **พระพุทธเจ้า**
๑๗. พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์ว่าเมืองปาฏลิบูตรจะเกิดภยันตรายใด ?
ก. ไฟไหม้
ข. น้ำท่วม
ค. แดกความสามัคคี
ง. **ถูกทุกข้อ**
๑๘. ราชทูตผู้ทูลเชิญพระพุทธเจ้าเสด็จกลับกรุงกบิลพัสดุ์ได้สำเร็จ คือใคร ?
ก. กาทุทายี
ข. ฉันทนะ
ค. อานนท์
ง. อุบาสี
๑๙. กาทุทายีอำมาตย์ บรรลุอรหัตตผล ณ สถานที่ใด ?
ก. วัดเชตวัน
ข. วัดอัมพวัน
ค. **วัดเวฬุวัน**
ง. วัดชีวกัมภวัน
๒๐. พระพุทธเจ้าเสด็จจากกรุงราชคฤห์ถึงกรุงกบิลพัสดุ์ มีกำหนดกี่เดือน ?
ก. **๒ เดือน**
ข. ๓ เดือน
ค. ๔ เดือน
ง. ๕ เดือน

๒๙. สุกตตะ เป็นชื่อของเศรษฐีท่านใด ?
ก. อนาถบิณฑิกะ	ข. โสสกะ
ค. เมณฑกะ	ง. โชติกะ
๓๐. อนาถบิณฑิกะ ได้ไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าครั้งแรก ณ เมืองใด ?
ก. วัชชี	ข. สาวัตถี
ค. ราชคฤห์	ง. โกสัมพี
๓๑. วัดใด ที่อนาถบิณฑิกะสร้างถวายพระพุทธเจ้า ?
ก. เวฬุวัน	ข. อัมพวัน
ค. เขตวัน	ง. บุพพาราม
๓๒. พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาที่วัดเขตวันรวมทั้งหมดกี่พรรษา ?
ก. ๑๕ พรรษา	ข. ๑๙ พรรษา
ค. ๒๕ พรรษา	ง. ๓๐ พรรษา
๓๓. นางคณิกาผู้เป็นเจ้าของป่ามะม่วง มีชื่อว่าอะไร ?
ก. วิมลดา	ข. อัชฌกาลี
ค. อภัยมาตา	ง. อัมพาลี
๓๔. วัดสุดท้ายในพระพุทธศาสนาก่อนพระพุทธเจ้าปรินิพพานชื่อว่าอะไร ?
ก. อัมพาลี	ข. เขตวัน
ค. เวฬุวัน	ง. บุพพาราม
๓๕. พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาสุดท้าย ณ แคว้นใด ?
ก. มคธ	ข. วัชชี
ค. โกศล	ง. มัลละ
๓๖. พระพุทธเจ้าทรงปลงอายุสังขาร ณ สถานที่ใด ?
ก. รัตนฆรเจดีย์	ข. อุทเทสิกเจดีย์
ค. อานันทเจดีย์	ง. ปาวาลเจดีย์

๓๗. อริยธรรม ๔ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ ทรงแสดง ณ สถานที่ใด ?
 ก. หัตถิคาม **ข. ภัณฑุคาม**
 ค. อัมพคาม **ง. ภูนคาม**
๓๘. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเรื่องมหาปเทศ ๔ ณ สถานที่ใด ?
 ก. **อนันทเจดีย์** **ข. รัตนฆรเจดีย์**
 ค. อุทเทสิกเจดีย์ **ง. ปาวาลเจดีย์**
๓๙. สวณมะม่วงของนายจุนทะ อยู่ในเมืองใด ?
 ก. ราชคฤห์ **ข. พาราณสี**
 ค. **ปาวา** **ง. กบิลพัสดุ์**
๔๐. ผู้ใด ถวายสุกรมัททวะแด่พระพุทธเจ้า ?
 ก. **นายจุนทะ** **ข. อนาถบิณฑิกเศรษฐี**
 ค. นางวิสาขา **ง. นางสุชาดา**
๔๑. พระพุทธเจ้าเสวยสุกรมัททวะแล้ว มีพระอาการอย่างไร ?
 ก. อาพาธรุนแรง **ข. ประชวรลงพระโลหิต**
 ค. เกิดทุกขเวทนา **ง. ฤกษ์ทุกข์**
๔๒. พระพุทธเจ้าทรงแสดงเรื่องสันติวิหารธรรมแก่ใคร ?
 ก. ตปุสสะ **ข. ภัลลิกะ**
 ค. โสตถิยะ **ง. ปุกกุสะ**
๔๓. เมืองกุสาวดี ปัจจุบันหมายถึงเมืองอะไร ?
 ก. พาราณสี **ข. ราชคฤห์**
 ค. **กุสินารา** **ง. กบิลพัสดุ์**
๔๔. พระเถระใด เป็นพระอรหันต์องค์สุดท้ายที่ทันเห็นพระพุทธเจ้า ?
 ก. **พระสุภัททะ** **ข. พระอานนท์**
 ค. พระนันทะ **ง. พระอนุรุทธะ**

๔๕. ศาลวโนทยาน อยู่ในเมืองใด ?
ก. พาราณสี	ข. ราชคฤห์
ค. กุสินารา	ง. กบิลพัสดุ์
๔๖. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน ขณะพระชนมายุเท่าไร ?
ก. ๖๐ ปี	ข. ๘๐ ปี
ค. ๑๐๐ ปี	ง. ๑๒๐ ปี
๔๗. สถานที่ใด เป็นที่ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ?
ก. มกุฏพันธเจดีย์	ข. อามิสเจดีย์
ค. ชัมมเจดีย์	ง. ปาวาลเจดีย์
๔๘. โทณพราหมณ์แบ่งพระบรมสารีริกธาตุเป็นกี่ส่วน ?
ก. ๗ ส่วน	ข. ๘ ส่วน
ค. ๙ ส่วน	ง. ๑๐ ส่วน
๔๙. หลังแบ่งพระบรมสารีริกธาตุไม่นาน มีพระสถูปรวมกี่แห่ง ?
ก. ๗ แห่ง	ข. ๘ แห่ง
ค. ๙ แห่ง	ง. ๑๐ แห่ง
๕๐. สังเวชนียสถาน มีกี่ตำบล ?
ก. ๔ ตำบล	ข. ๕ ตำบล
ค. ๖ ตำบล	ง. ๗ ตำบล

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. พุทธศาสนิกชนควรเชื่อเรื่องใด ?
 - ก. พญานาค
 - ข. ไสยศาสตร์
 - ค. สิ่งศักดิ์สิทธิ์
 - ง. กรรม
๒. การกระทำอันจะนำตัวเราไปสู่นรกหรือสวรรค์ เรียกว่าอะไร ?
 - ก. กรรมบถ
 - ข. ศีล
 - ค. สมาธิ
 - ง. ปัญญา
๓. ผลเกิดจากการทำดีหรือทำชั่วของมนุษย์ เรียกว่าอะไร ?
 - ก. บาปกรรม
 - ข. บุญกรรม
 - ค. วิบากกรรม
 - ง. กุศลกรรม
๔. มนุษย์สามารถทำความดีหรือความชั่วทางใด ?
 - ก. กาย
 - ข. วาจา
 - ค. ใจ
 - ง. ถูกทุกข้อ

๕. อกุศลกรรมบถ คือกรรมฝ่ายชั่ว ได้แก่ข้อใด ?
ก. ข่ำสัตว์	ข. พุดจริง
ค. ทำจริง	ง. จริงใจ
๖. คนประพฤติกุศลกรรมบถ ควรพูดแต่คำเช่นใด ?
ก. คำเท็จ	ข. คำสุภาพ
ค. คำหยาบ	ง. คำให้ร้าย
๗. อะไรเป็นต้นเหตุให้คนทำความชั่ว ?
ก. โลก	ข. โกรธ
ค. หลง	ง. ถูกทุกข้อ
๘. คนทำความชั่ว ย่อมได้รับผลตอบแทนอย่างไร ?
ก. ความสุข	ข. ความทุกข์
ค. ความร่ำรวย	ง. ความเด่นดัง
๙. การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต นับเข้าในกรรมใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจีกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. การพูดดีหรือพูดชั่ว นับเข้าในกรรมใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจีกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๑๑. ในปาณาติบาต ห้ามฆ่าสัตว์ชนิดใด ?
ก. นก	ข. สัตว์บก
ค. สัตว์น้ำ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๒. ในปาณาติบาตกล่าวว่า ฆ่าใครเป็นบาปหนักที่สุด ?
ก. พ่อแม่	ข. พี่
ค. น้อง	ง. เพื่อน

๒๑. แก๊งคอลเซ็นเตอร์ ก่อความเสียหายแก่เจ้าของทรัพย์สินด้วยวิธีใด ?

ก. ปล้น

ข. โกง

ค. วิ่งราว

ง. ฉกชิง

๒๒. ความเชื่อว่า ต่าพ่อแม่ปากจะเท่ารูเข็ม คือผลกรรมของข้อใด ?

ก. มุสาวาท

ข. ปิสุณวาจา

ค. **พรุสวาจา**

ง. สัมผัสปลาปะ

๒๓. พุดยุงเพื่อนให้ทะเลาะกัน เป็นความผิดข้อใด ?

ก. มุสาวาท

ข. **ปิสุณวาจา**

ค. พรุสวาจา

ง. สัมผัสปลาปะ

๒๔. พุดให้ร้ายผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ ครู ได้รับผลกรรมใด ?

ก. สัตว์นรก

ข. เปרט

ค. อสุรกาย

ง. **ถูกทุกข้อ**

๒๕. นักเรียนควรพุดแต่คำสุภาพ ไม่ควรพุดคำใด ?

ก. อ่อนโยน

ข. ไพเราะ

ค. **หยาบคาย**

ง. น่ารัก

๒๖. คำพุดใด เป็นคำหยาบคาย ?

ก. ต่า

ข. ประชด

ค. แดกดัน

ง. **ถูกทุกข้อ**

๒๗. คำพุดใด ตรงกันข้ามกับคำหยาบคาย ?

ก. คำโกหก

ข. **คำสุภาพ**

ค. คำโป้ปด

ง. คำเท็จ

๒๘. ได้ยินแต่คำหยาบคาย เป็นผลของอกุศลกรรมบถใด ?

ก. มุสาวาท

ข. ปิสุณวาจา

ค. **พรุสวาจา**

ง. สัมผัสปลาปะ

๒๙. พุดเพื่อเจ้า ได้แก่การพุดเช่นไร ?
ก. พุดเหลวไหล	ข. พุดโกหก
ค. พุดประชด	ง. พุดสอพลอ
๓๐. พุดเพื่อเจ้า เป็นกรรมประเภทใด ?
ก. กายกรรม	ข. วจีกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๓๑. คำว่า ปากพล่อย ใช้กับคนเช่นไร ?
ก. มักโกหก	ข. มักโมโห
ค. เพื่อเจ้า	ง. เอาแต่ใจ
๓๒. มโนทุจริต คือความชั่วทางใจ ได้แก่ข้อใด ?
ก. โลภมาก	ข. พยาบาท
ค. เห็นผิด	ง. ถูกทุกข้อ
๓๓. มโนสุจริต คือความดีทางใจ ได้แก่ข้อใด ?
ก. ทำดี	ข. พุดดี
ค. เห็นชอบ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๔. อภิชฌา หมายถึง จ้องจะขโมยแต่ของคนอื่น ได้แก่ข้อใด ?
ก. ละโมบ	ข. อาฆาต
ค. จ้องเวร	ง. ลักขโมย
๓๕. อภิชฌา มีอาการเช่นไร ?
ก. หลงผิด	ข. โมโหร้าย
ค. อยากได้	ง. แก้ก้าน
๓๖. อภิชฌา จัดเข้าในกิเลสข้อใด ?
ก. โลภะ	ข. โทสะ
ค. โมหะ	ง. ถูกทุกข้อ

๓๗. ข้อใด ตรงกันข้ามกับอภิขณา ?
- ก. มิจฉาทิฏฐิ ข. พยาบาท
 ค. อทินนาทาน ง. อนภิขณา
๓๘. พยาบาท หมายถึงข้อใด ?
- ก. ผูกมิตร ข. ผูกไมตรี
ค. ผูกใจเจ็บ ง. ผูกดวง
๓๙. คิดพยาบาท มีลักษณะตามข้อใด ?
- ก. คิดผิด **ข. คิดร้าย**
 ค. คิดเลข ง. คิดถึง
๔๐. พยาบาท เป็นอาการเกิดขึ้นทางใด ?
- ก. กาย ข. วาจา
ค. ใจ ง. กายกับใจ
๔๑. ข้อใด เป็นผลกระทบจากการผูกพยาบาท ?
- ก. จองเวร ข. ขอโทษ
 ค. ยกโทษ ง. ให้อภัย
๔๒. หากผูกพยาบาทใครไว้ ควรแก้ด้วยการนึกถึงเรื่องใด ?
- ก. ความดี ข. บุญคุณ
 ค. ผลกรรม **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๓. มิจฉาทิฏฐิ ความเห็นผิด เป็นอาการเกิดขึ้นทางใด ?
- ก. ตา ข. หู
 ค. กาย **ง. ใจ**
๔๔. คำว่า เห็นผิด คือเห็นผิดจากข้อใด ?
- ก. พ่อแม่ ข. ครู
 ค. อาจารย์ **ง. คลองธรรม**

๔๕. คนมีความเห็นผิด มีลักษณะไม่เชื่อเรื่องใด ?
ก. บุญ	ข. บาป
ค. ผลกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. มิจฉาทิฎฐิ ส่งผลให้ไปเกิดในที่ใด ?
ก. สวรรค์	ข. อบายภูมิ
ค. โลกมนุษย์	ง. พรหมโลก
๔๗. สัมมาทิฎฐิ ได้แก่ ความเห็นถูกต้องในเรื่องใด ?
ก. บุญ	ข. บาป
ค. ผลกรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. ความเห็นข้อใด เป็นสัมมาทิฎฐิ ?
ก. ทำดีไม่ได้ดี	ข. ทำชั่วไม่ได้ชั่ว
ค. ลักขโมยไม่ดี	ง. ผลกรรมไม่มี
๔๙. สัมมาทิฎฐิ ให้มนุษย์สำเร็จเป็นอริยบุคคลสูงสุดตามข้อใด ?
ก. โสดาบัน	ข. สกทาคามี
ค. อนาคามี	ง. อรหันต์
๕๐. การตั้งใจทำความดี ส่งผลให้มนุษย์ไปเกิดที่ใด ?
ก. สุคติ	ข. ทุกคติ
ค. นรก	ง. เปเรต

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

ชีวเตวาปี สบปลโย

อปี วิตตปริกขยา

ปญญา ย จ อลาเภณ

วิตตวาปี น ชีวติ.

ถึงสิ้นทรัพย์ ผู้มีปัญญาก็เป็นอยู่ได้ แต่อับปัญญาแม้มีทรัพย์ก็เป็นอยู่
ไม่ได้.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ปลงนา สุตวินิจฉินี้ ปลงนา กิตติโลภทพณีนี ปลงนาสทโท นโร อธิ อปี ทุกเขสุ สุขานี วินทติ. ปัญญาเป็นเครื่องวินิจฉัยสิ่งที่ฟังแล้ว ปัญญาเป็นเครื่อง เพิ่มพูนเกียรติคุณและชื่อเสียง คนผู้ประกอบด้วยปัญญา ในโลกนี้ แม้ในความทุกข์ ก็หาความสุขได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)</p>	<p>มตตาสุขปริจจาคา ปสเส เจ วิปุลํ สุขํ จเช มตตาสุขํ ธิโร สมปสสํ วิปุลํ สุขํ. ถ้าพึงเห็นสุขอันไพบุลย์ เพราะยอมเสียสละสุข ส่วนน้อย ผู้มีปัญญาเล็งเห็นสุขอันไพบุลย์ ก็ควรสละสุข ส่วนน้อยเสีย. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>
<p>โย จ วสสสตี ชิเว ทุปปลโณ อสมาทิโต เอกาหํ ชิวิตํ เสยโย ปลณวณตสส ฌายิโน. ผู้ใดมีปัญญาทราวม มีใจไม่มั่นคง พังเป็นอยู่ตั้งร้อยปี ส่วนผู้มีปัญญาเพ่งพินิจ มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว ดีกว่า. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>	<p>ปรทุกุขุปธานเนน โย อตตโน สุขมิจฉติ เวรส์ตคคส์สฎุโจ เวรา โส น ปริมุจฉติ. ผู้ใด ต้องการสุขเพื่อตน ด้วยการก่อทุกข์แก่ผู้อื่น ผู้นั้นชื่อว่า พัวพันไปด้วยเวร ย่อมไม่พ้นจากเวร. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>
<p>ปริตตี ทารุมารุยท ยถา สีเท มหนณเว เอวํ กุสิตมาคมม สารุชีวิปี สีทติ. คนเกาะไม้พินเล็กๆ พังจมลงในทะเลฉันใด คนมั่งมี อาศัยความเกียจคร้านก็ล่มจมฉันนั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)</p>	<p>อสาเร สารมติโน สาเร จาสารทสสิโน เต สารํ นาธิคฉฉนติ มิจฉาสงกปปโคจรา. ผู้เข้าใจสิ่งที่ไม่เป็นสาระว่าเป็นสาระ และเห็นสิ่งที่ เป็นสาระว่าไม่เป็นสาระ เขามีความดำริผิดเป็นโคจร จึงไม่ประสบสิ่งที่ป็นสาระ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ธรรมเป็นเหตุให้เจริญรุ่งเรือง ได้แก่ข้อใด ?
ก. วุฑฒิ ๔	ข. จักร ๔
ค. อคติ ๔	ง. อิทธิบาท ๔
๒. ความเจริญทางธรรมวัดกันได้ด้วยอะไร ?
ก. เศรษฐกิจ	ข. การเมือง
ค. การทหาร	ง. การทำดี
๓. ธรรมที่เป็นเสมือนล้อร่นนำไปสู่จุดหมาย ได้แก่ข้อใด ?
ก. วุฑฒิ ๔	ข. จักร ๔
ค. อคติ ๔	ง. อิทธิบาท ๔
๔. ข้อใด เป็นความหมายของอัตตสัมมาปณิธิ ?
ก. สร้างบุญมาดี	ข. คบคนดี
ค. ตั้งตนชอบ	ง. อยู่ในประเทศดี

๕. ลำเอียงเพราะโกรธ เรียกว่าอะไร ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ	ง. ภยาคติ
๖. จะแก้ความลำเอียงเพราะโกรธได้ ด้วยหลักกรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. ปัญญา
ค. ศรัทธา	ง. จาคะ
๗. กิเลสหรืออกุศลที่ปิดกั้นจิตไม่ให้บรรลุถึงความดี เรียกว่าอะไร ?
ก. อกุศลมูล	ข. นีวรณ
ค. อคติ	ง. ทุจริต
๘. ธรรมโอสถิตใด แก้โรคกามฉันทะคือหมกมุ่นในกาม ?
ก. อสุภะ	ข. พรหมวิหาร
ค. อนุสสติ	ง. มรณัสสติ
๙. ธรรมโอสถิตใด แก้โรคพยาบาทคือจองเวร ?
ก. อสุภะ	ข. พรหมวิหาร
ค. อนุสสติ	ง. มรณัสสติ
๑๐. ธรรมโอสถิตใด แก้โรคถีนมิทธะคือหดหู่ซึมเศร้า ?
ก. อสุภะ	ข. พรหมวิหาร
ค. อนุสสติ	ง. มรณัสสติ
๑๑. อะไรไม่ใช่ส่วนประกอบของขั้น ๕ ?
ก. รูป	ข. เวทนา
ค. วิญญาณ	ง. นิพพาน
๑๒. ความรู้สึกเป็นสุขเป็นทุกข์สบายใจหรือทุกข์ใจ เรียกว่าอะไร ?
ก. รูป	ข. เวทนา
ค. สังขาร	ง. วิญญาณ

๑๓. วิญญาณในชั้น ๕ หมายถึงข้อใด ?
ก. ภูตผี
ข. ปีศาจ
ค. สัมภเวสี
ง. ความรับรู้อารมณ์
๑๔. ข้อใด จัดเป็นนามในชั้น ๕ ?
ก. เวทนา
ข. สัญญา
ค. สังขาร
ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. บุคคลเกิดสุขเวทนาหรือทุกขเวทนาแล้ว มีอาการอย่างไร ?
ก. ชอบ
ข. ไม่ชอบ
ค. ยินดียินร้าย
ง. ถูกทุกข้อ
๑๖. จริตหรือพื้นนิสัยของมนุษย์ในโลกนี้ มีกี่ประเภท ?
ก. ๒ ประเภท
ข. ๔ ประเภท
ค. ๖ ประเภท
ง. ๘ ประเภท
๑๗. คนราคจริต มีปกติเป็นเช่นไร ?
ก. รักสวยรักงาม
ข. โกรธง่าย
ค. ขาดเหตุผล
ง. ฟุ้งซ่าน
๑๘. อสุภกรรมฐาน พิจารณาความไม่สวยไม่งาม เหมาะกับคนจริตใด ?
ก. ราคจริต
ข. โทสจริต
ค. โมหจริต
ง. สัทธาจริต
๑๙. คนโทสจริต มีปกติเป็นเช่นไร ?
ก. รักสวยรักงาม
ข. โกรธง่าย
ค. ขาดเหตุผล
ง. ฟุ้งซ่าน
๒๐. พรหมวิหารธรรม เหมาะกับคนจริตใด ?
ก. ราคจริต
ข. โทสจริต
ค. โมหจริต
ง. สัทธาจริต

๒๑. คนสัทธาจริตซึ่งง่ายเกินไป ควรแก้ด้วยการเจริญกรรมฐานใด ?
ก. พรหมวิหาร	ข. กายคตาสติ
ค. อสุภะ	ง. พุทธานุสสติ
๒๒. ข้อใด ไม่จัดเป็นธรรมคุณ ?
ก. สันติภูริโก	ข. อกาลิโก
ค. เอหิปัสสิโก	ง. สุปฏิปันโน
๒๓. ผู้บรรลุปิณฑเห็นเอง จัดเป็นธรรมคุณใด ?
ก. สันติภูริโก	ข. อกาลิโก
ค. เอหิปัสสิโก	ง. โอปนยิโก
๒๔. เอหิปัสสิโก (ควรเรียกให้มาดู) ต้องเป็นธรรมประเภทใด ?
ก. ตรัสไว้ดีแล้ว	ข. สาวกแสดง
ค. อาจารย์กล่าว	ง. เกจิแสดง
๒๕. ปัจจุบันตั้ง เวทีศัพท์ วิญญูหิ มีความหมายว่าอย่างไร ?
ก. รู้เฉพาะตน	ข. รู้ประจักษ์ในใจ
ค. รู้แทนกันไม่ได้	ง. ถูกทุกข้อ
๒๖. ธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อมของบุคคลหม่อมมาก เรียกว่าอะไร ?
ก. อปริหานิยธรรม	ข. วุฑฒิธรรม
ค. จักรธรรม	ง. สาราณียธรรม
๒๗. การบูชาเจติยสถานหรือสังเวชนียสถาน จัดเข้าในหลักธรรมใด ?
ก. วุฑฒิธรรม	ข. จักรธรรม
ค. สาราณียธรรม	ง. อปริหานิยธรรม
๒๘. องค์มรรคใด เปรียบเสมือนเครื่องนำทางมรรคอื่น ๆ ?
ก. สัมมาทิฐิ	ข. สัมมาสังกัปปะ
ค. สัมมาวาจา	ง. สัมมากัมมันตะ

๔๕. จะอดกลั้นต่ออารมณ์โกรธได้ ควรหมั่นบำเพ็ญบารมีใด ?
ก. ทานบารมี	ข. สีลบารมี
ค. วิริยบารมี	ง. ขันติบารมี
๔๖. เหตุเป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ เรียกว่าอะไร ?
ก. บุญ	ข. บุญกิริยา
ค. บุญกุศล	ง. บุญกิริยาวัตถุ
๔๗. บุญกิริยาวัตถุข้อใด ส่งเสริมบุคคลมิให้ทุจริตคอร์รัปชัน ?
ก. ทานมัย	ข. สีลมัย
ค. เวทยาวัจจมัย	ง. ปัตติทานมัย
๔๘. การทำบุญด้วยประพตือ่อนนุ่มถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ เรียกว่าอะไร ?
ก. ทานมัย	ข. สีลมัย
ค. อปจายนมัย	ง. เวทยาวัจจมัย
๔๙. การเป็นจิตอาสา เป็นการบำเพ็ญบุญกิริยาวัตถุใด ?
ก. ทานมัย	ข. สีลมัย
ค. อปจายนมัย	ง. เวทยาวัจจมัย
๕๐. บุญกิริยาวัตถุใด เปรียบเสมือนพวงมาลัยบังคับเรือให้แล่นตรงทาง ?
ก. ทานมัย	ข. สีลมัย
ค. ภาวนามัย	ง. ทิฏฐจุฑุกัมม

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. มารดาของสามเณรบัณฑิต เกิดในตระกูลอุปัฏฐากพระเถระรูปใด ?
ก. พระสารีบุตร	ข. พระโมคคัลลานะ
ค. พระอานนท	ง. พระสีวลี
๒. มารดาของสามเณรบัณฑิต เกิดอาการแพ้ท้องต้องการจะถวายเป็นสิ่งใด ?
ก. ไข่ต้ม	ข. ผลไม้
ค. เนื้อสัตว์	ง. ปลาตะเพียน
๓. บัณฑิตกุมาร ขออนุญาตมารดาออกบวช ขณะมีอายุได้กี่ขวบ ?
ก. ๕ ขวบ	ข. ๗ ขวบ
ค. ๑๑ ขวบ	ง. ๑๒ ขวบ
๔. พระเถระใด ให้การบรรพชาแก่บัณฑิตสามเณร ?
ก. พระอุบาลี	ข. พระโมคคัลลานะ
ค. พระสารีบุตร	ง. พระอานนท

๕. สัจกิจจสามเณร เป็นบุตรของใคร ?
ก. เศรษฐี	ข. หมอ
ค. พ่อค้า	ง. กรรมกร
๖. สัจกิจจสามเณร มีรอยแผลเป็นที่ร่างกายตรงส่วนใด ?
ก. ปาก	ข. คิ้ว
ค. คาง	ง. หางตา
๗. สัจกิจจสามเณร บรรลุอรหัตตผลในขณะที่ทำกิจใด ?
ก. โจนम्म	ข. รับสรณคมน์
ค. รับศีล	ง. รับนิสสัย
๘. สามเณรใด พระสารีบุตรให้เดินทางไปปฏิบัติธรรมกับภิกษุ ๓๐ รูป ?
ก. บัณฑิต	ข. สัจกิจจะ
ค. ราหุล	ง. วนวาสีติสสะ
๙. มารดาของสุขสามเณร เกิดอาการแพ้ท้องต้องการจะถวายเป็นสิ่งใด ?
ก. ของคาว	ข. ของหวาน
ค. ผลไม้	ง. โภชนะ ๑๐๐ ชนิด
๑๐. พระเถระใด เป็นพระอุปัชฌาย์บวชให้แก่สุขสามเณร ?
ก. พระสารีบุตร	ข. พระเทวทัต
ค. พระอนนรุทระ	ง. พระนันทะ
๑๑. สุขสามเณร สำเร็จเป็นพระอรหันต์ หลังจากบวชได้กี่วัน ?
ก. ๕ วัน	ข. ๖ วัน
ค. ๗ วัน	ง. ๘ วัน
๑๒. ขณะสุขสามเณรบำเพ็ญสมณธรรม พระพุทธเจ้าเสด็จมาประทับยืน ณ ที่ใด ?
ก. ชุ่มประตุ	ข. หน้าห้อง
ค. หน้ากุฏิ	ง. หน้าวัด

๒๑. อนาถปิณฑิกะ มีชื่อเดิมว่าอะไร ?
- ก. ดิสสะ **ข. สุกัตตะ**
ค. สุขะ **ง. สุมนะ**
๒๒. อนาถปิณฑิกะ ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าแล้วเป็นพระอริยบุคคลชั้นใด ?
- ก. โสดาบัน** **ข. สกทาคามี**
ค. อนาคามี **ง. อรหันต์**
๒๓. วัดใด อนาถปิณฑิกะสละทรัพย์สร้างถวายไว้ในพระพุทธศาสนา ?
- ก. เวฬุวัน **ข. เขตวัน**
ค. อัมพวัน **ง. บุพพาราม**
๒๔. เศรษฐีใด พระพุทธเจ้าทรงยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในฝ่ายผู้เป็นทายก ?
- ก. โชติกะ **ข. โฆสกะ**
ค. อนาถปิณฑิกะ **ง. เมณฑกะ**
๒๕. ผู้ใด เกิดในวันที่มีฝนดอกไม้ทิพย์ตกลงจากปากฟ้าในกรุงมัจฉิกาสนธ์ ?
- ก. โชติกะ **ข. โฆสกะ**
ค. อนาถปิณฑิกะ **ง. จิตตคฤหบดี**
๒๖. จิตตคฤหบดี บรรลุโสดาปัตติผล เพราะฟังธรรมจากใคร ?
- ก. พระโกณฑัญญะ **ข. พระวโปะ**
ค. พระมหานามะ **ง. พระอัสสชิ**
๒๗. สถานที่ใด จิตตคฤหบดีได้ถวายเป็นสังฆาราม ?
- ก. เวฬุวัน **ข. อัมพวัน**
ค. สาละวัน **ง. ลุมพินีวัน**
๒๘. จิตตคฤหบดี ได้รับยกย่องว่าเป็นเลิศกว่าอุบาสกทั้งหลายในด้านใด ?
- ก. ธรรมกถึก** **ข. ทายก**
ค. พหูสูต **ง. อุปัฏฐากสงฆ์**

๒๙. รัมมิกอุบาสก เมื่อครั้งป่วยหนัก มีความประสงค์ในเรื่องใด ?
ก. กินอาหาร	ข. ท่องเที่ยว
ค. พักผ่อน	ง. ฟังธรรม
๓๐. พระสูตรใด พระสงฆ์แสดงแก่รัมมิกอุบาสก ?
ก. มงคลสูตร	ข. รตนสูตร
ค. สติปัฏฐานสูตร	ง. วัชคคสูตร
๓๑. ขณะรัมมิกอุบาสกฟังธรรม ใครนำราชาธมาเชื่อเชิญไปอยู่บนสวรรค์ ?
ก. พระอินทร์	ข. พระพรหม
ค. นางฟ้า	ง. เทวดา
๓๒. รัมมิกอุบาสก อธิษฐานจิตไปเกิดบนสวรรค์ชั้นใด ?
ก. ดาวดึงส์	ข. ดุสิต
ค. ยามา	ง. นิมมานรดี
๓๓. นางวิสาขา ถือกำเนิดในตระกูลใด ?
ก. กษัตริย์	ข. พราหมณ์
ค. เศรษฐี	ง. พ่อค้า
๓๔. นางวิสาขา เป็นธิดาของใคร ?
ก. อนาคติณทิกะ	ข. เมณฑกะ
ค. รัตนชัย	ง. โทมัสกะ
๓๕. นางวิสาขา ประกอบด้วยความงามกี่ประการ ?
ก. ๔ ประการ	ข. ๕ ประการ
ค. ๖ ประการ	ง. ๗ ประการ
๓๖. วัดใด นางวิสาขาสละทรัพย์สร้างถวายไว้ในพระพุทธศาสนา ?
ก. เวฬุวัน	ข. เขตวัน
ค. อัมพวัน	ง. บุษพาราม

๔๕. ปาฏิภุคคิกทาน หมายถึง การถวายทานแบบใด ?
ก. เจาะจงบุคคล	ข. ไม่เจาะจงบุคคล
ค. เจาะจงสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. สังฆทาน หมายถึง การถวายทานแบบใด ?
ก. ถวายสงฆ์	ข. ถวายเฉพาะองค์
ค. ถวายตามชื่อ	ง. ถวายสามเณร
๔๗. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึงการยอมรับนับถืออะไร ?
ก. พระรัตนตรัย	ข. พระอินทร์
ค. พระพรหม	ง. พระอิศวร
๔๘. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ มีมาตั้งแต่สมัยใด ?
ก. ก่อนพุทธกาล	ข. สมัยพุทธกาล
ค. สมัยสุโขทัย	ง. สมัยอยุธยา
๔๙. ในประเทศไทย การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เกิดขึ้นในรัชกาลใด ?
ก. รัชกาลที่ ๑	ข. รัชกาลที่ ๔
ค. รัชกาลที่ ๕	ง. รัชกาลที่ ๙
๕๐. ปัจจุบันนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะต่อหน้าใคร ?
ก. พระพุทธรูป	ข. พระสงฆ์
ค. พ่อแม่	ง. ครูอาจารย์

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่องใด ?
 - ก. วิธีทำกิน
 - ข. วิธีรักษาศีล
 - ค. วิธีการสอน
 - ง. วิถีกรรม
๒. กรรมบถกับศีล ๕ มีข้องดเว้นต่างกันในเรื่องใด ?
 - ก. ทางกาย
 - ข. ทางวาจา
 - ค. ทางใจ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. คนทั่วไปสามารถทำกรรมต่าง ๆ ได้ทางใด ?
 - ก. ทางกาย
 - ข. ทางวาจา
 - ค. ทางใจ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. คำว่า หว่านพืชเช่นไร ย่อมได้รับผลเช่นนั้น เป็นการสอนเรื่องใด ?
 - ก. ผลกรรม
 - ข. ผลประโยชน์
 - ค. ผลการเรียนรู้
 - ง. ผลการสอบ

๒๙. ปิสุณวาจา มีผลลัพธ์ต่อสังคมประเทศชาติอย่างไร ?
ก. สามัคคีกัน	ข. แบ่งฝักแบ่งฝ่ายกัน
ค. รวมใจกัน	ง. คินตีกัน
๓๐. คำพูดใด มีความผิดฐานดูหมิ่นเหยียดหยาม ?
ก. มุสาวาท	ข. ปิสุณวาจา
ค. ผรุสวาจา	ง. สัมผัสปลลาปะ
๓๑. การเผยแพร่คำตำหนิผู้ออกสู่สาธารณะ จัดเข้าในคำพูดใด ?
ก. มุสาวาท	ข. ปิสุณวาจา
ค. ผรุสวาจา	ง. สัมผัสปลลาปะ
๓๒. คนปากหอก ในตำราเรียนกรรมบท เป็นคำเปรียบเทียบกับคนในข้อใด ?
ก. คนพูดคำคม	ข. คนคิดบวก
ค. คนช่างพูด	ง. คนชอบด่า
๓๓. คนมักพูดคำหยาบคาย ควรแก้อย่างไร ?
ก. พูดดีต่อหน้า	ข. นินทาลับหลัง
ค. พูดไพเราะ	ง. พูดมีเลศนัย
๓๔. เพ้อเจ้อ หมายถึงการพูดอย่างไร ?
ก. เหลวไหล	ข. ความจริง
ค. มีเหตุผล	ง. มีสาระ
๓๕. เพราะเหตุใด คำเพ้อเจ้อ จึงไม่มีประโยชน์แก่ผู้ใด ?
ก. ทำให้เสียใจ	ข. ทำให้เสียเวลา
ค. ทำให้หลงเชื่อ	ง. ทำให้ขัดแย้ง
๓๖. ผลกรรมใด เกิดจากการพูดเพ้อเจ้อ ?
ก. คนเชื่อฟัง	ข. คนมองข้าม
ค. คนเห็นใจ	ง. คนนับถือ

๔๕. การไม่รับรู้บุญคุณของพ่อแม่ เป็นความคิดลักษณะใด ?

ก. เห็นผิด

ข. เห็นถูก

ค. เห็นควร

ง. เห็นชอบ

๔๖. คนมีจกาทิภูฏิจจัดเป็นคณประเภทใด ?

ก. คนคิดดี

ข. คนหัวรั้น

ค. คนเชื่อมั่น

ง. คนมุ่งมั่น

๔๗. โทษของการเห็นผิดส่งผลเสียต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร ?

ก. คิดผิด

ข. พุดผิด

ค. ทำผิด

ง. ถูกทุกข้อ

๔๘. เมื่อมีความเห็นถูกต้อง ชีวิตจะดำเนินไปในทางใด ?

ก. ความเสื่อม

ข. ความเจริญ

ค. ความตกต่ำ

ง. ความล้มเหลว

๔๙. ข้อใด เป็นอนานิสงส์เกิดจากการละเว้นกรรมชั่ว ?

ก. เป็นมนุษย์

ข. เป็นสัตว์

ค. เป็นเปรต

ง. เป็นอสุรกาย

๕๐. การดำรงตนอยู่ในความดี เป็นเหตุให้เกิดในภพภูมิใด ?

ก. สุกคติ

ข. ทุคติ

ค. นรก

ง. เปรต

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๘

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

ยศ ลทธาน ทุมเมโธ

อนตถ์ จรติ อตตโน

อตตโน จ ปรเสถจ

หีสาย ปฏิปชชติ.

คนมีปัญญาทราม ได้ยศแล้ว ย่อมประพาสสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ตน
ย่อมปฏิบัติเพื่อเบียดเบียนทั้งตนและผู้อื่น.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เอกนิบาต (ขุ. ชา. เอก.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>อด ปาปานิ กมฺมานิ กรํ พาลโ น พุชฺฌติ เสหิ กมฺเมหิ ทุมฺเมโธ อคฺคิทฺทโฌว ตปฺปติ. เมื่อคนโง่มีปัญญาทราม ทำกรรมชั่วอยู่ก็ไม่รู้สึก เขาเดือดร้อนเพราะกรรมของตน เหมือนถูกไฟไหม้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>	<p>ทหฺรา จ มหฺนฺตา จ เย พาลา เย จ ปญฺชิตฺตา สพฺเพ มจฺจุวสํ ยนฺติ สพฺเพ มจฺจุปรายนา. ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ทั้งเขลา ทั้งฉลาด ล้วนไปสู่อำนาจ แห่งความตาย ล้วนมีความตายเป็นเบื้องหน้า. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต (ขุ. ส.)</p>
<p>ปญฺญา ติตฺตนิ สฺสฺสจฺํ น โส กามฺหิ ตปฺปติ ปญฺญา ติตฺตํ ปุริสํ ตณฺหา น กุรฺเต วสํ. บรรดาความอึดทั้งหลาย ความอึดด้วยปัญญาประเสริฐ ผู้อึดด้วยปัญญานั้นย่อมไม่เดือดร้อนด้วยกาม ตัณหาทำ ผู้อึดด้วยปัญญาไว้ในอำนาจไม่ได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก ทวาทสกนิบาต (ขุ. ชา. ทวาทส.)</p>	<p>ปญฺญา สุตฺตวินิจฺฉินิ ปญฺญา กิตฺติสิโลกวฑฺฒนิ ปญฺญาสทฺธิโต นโร อธิ อปิ ทุกฺขสุ สุขานิ วินฺทติ. ปัญญาเป็นเครื่องวินิจฉัยสิ่งทั้งปวงแล้ว ปัญญาเป็น เครื่องเพิ่มพูนเกียรติคุณและชื่อเสียง คนผู้ประกอบด้วย ปัญญาในโลกนี้ แม้ในความทุกข์ก็หาความสุขได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)</p>
<p>ขยํ เวรํ ปสวติ ทุกฺข์ เสติ ปฺราชิโต อุปฺสนฺโต สุขํ เสติ หิตฺวา ขยฺปฺราขยํ. ผู้ชนะย่อมก่อเวร ผู้แพ้ย่อมนอนเป็นทุกข์ คนละ ความชนะและความแพ้ได้แล้ว สงบใจได้ ย่อมนอน เป็นสุข. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)</p>	<p>น ขจฺจา วสฺโส โหติ น ขจฺจา โหติ พฺราหฺมโณ กมฺมฺนา วสฺโส โหติ กมฺมฺนา โหติ พฺราหฺมโณ. บุคคลเป็นคนเลวเพราะชาติก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐ เพราะชาติก็หาไม่ (แต่) เป็นคนเลวเพราะการกระทำ เป็นผู้ประเสริฐก็เพราะการกระทำ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต (ขุ. ส.)</p>

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. นิพพิทา หมายถึงความหน่ายในอะไรด้วยปัญญา ?
 - ก. เบญจขันธ์
 - ข. รูป
 - ค. เวทนา
 - ง. สังขาร
๒. ในส่วนปรมัตถปฏิบัติปทา โลกหมายถึงอะไร ?
 - ก. แผ่นดินและหมู่สัตว์
 - ข. แผ่นดิน
 - ค. หมู่สัตว์
 - ง. ที่อยู่อาศัย
๓. อากาโรที่เรียกว่าผู้หมกอยู่ในโลก เป็นอย่างไร ?
 - ก. เพลิดเพลिन
 - ข. ระเริงหลง
 - ค. ติดสิ่งล่อใจ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. บ่วงแห่งมาร หมายถึงอะไร ?
 - ก. วัตถุกาม
 - ข. กิเลสกาม
 - ค. อุปสรรค
 - ง. สิ่งชั่วร้าย

๑๓. การพิจารณาอนัตตลักษณะ จำเป็นต้องมีอะไรกำกับ ?
 ก. สติ
 ข. สัมปชัญญะ
 ค. โยนิโสมนสิการ
 ง. ชันติ
๑๔. สมมติสัจจะ จริงโดยสมมติ ได้แก่ข้อใด ?
 ก. บุคคล
 ข. ชันธ
 ค. ชาติ
 ง. อายุตนะ
๑๕. คำตอบในข้อใด เป็นสภาวะแห่งอนัตตา ?
 ก. ไม่อยู่ในอำนาจ
 ข. หาเจ้าของมิได้
 ค. เป็นสภาพสูญ
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๖. วิราคะ หมายถึงภาวะที่จิตปราศจากอะไร ?
 ก. ความโลภ
 ข. ความโกรธ
 ค. ความหลง
 ง. ความกำหนด
๑๗. ความเมาในคำว่า มทนิมมทโน หมายถึงเมาในอะไร ?
 ก. น้ำระทม
 ข. กัญชา
 ค. ยาไอซ์
 ง. ไม่มีข้อถูก
๑๘. จะตัดวงจรวัฏฏะให้ขาด ต้องตัดอะไรก่อน ?
 ก. ตัดกิเลส
 ข. ตัดกรรม
 ค. ตัดวิบาก
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. ปุถุชนหลุดพ้นจากกิเลสได้เป็นการชั่วคราว ด้วยอำนาจอะไร ?
 ก. ตทังควิมุตติ
 ข. วิกขัมภนวิมุตติ
 ค. สมุจเฉทวิมุตติ
 ง. นิสสรณวิมุตติ
๒๐. ปุถุชนหลุดพ้นด้วยวิมุตติใด อาจทำให้เข้าใจผิดว่าตนเป็นพระอรหันต์ ?
 ก. ตทังควิมุตติ
 ข. วิกขัมภนวิมุตติ
 ค. สมุจเฉทวิมุตติ
 ง. นิสสรณวิมุตติ

๓๗. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระรัฐบุรุษปาละว่า เป็นผู้เลิศในด้านใด ?
 ก. **บวชด้วยศรัทธา** ข. ทรงวินัย
 ค. ทรงรุดงค์ ง. ปรารภความเพียร
๓๘. พระพุทธเจ้าทรงปลงพระชนมายุสังขารก่อนปรินิพพานกี่เดือน ?
 ก. ๑ เดือน ข. ๒ เดือน
 ค. **๓ เดือน** ง. ๔ เดือน
๓๙. ผู้ใด ถวายภัตตาหารครั้งสุดท้ายแก่พระพุทธเจ้าก่อนปรินิพพาน ?
 ก. สุชาดา ข. วิสาขา
 ค. อนาถปิณฑิกะ ง. **จุนทะ**
๔๐. พระพุทธเจ้าประทานปัจฉิมโอวาทว่าด้วยเรื่องอะไร ?
 ก. ความกตัญญู ข. ความอดทน
 ค. ความสันโดษ ง. **ความไม่ประมาท**
๔๑. วันมหาสงกรานต์ เป็นวันขึ้นปีใหม่ไทยตรงกับวันที่เท่าไร ?
 ก. **๑๓** ข. ๑๔
 ค. ๑๕ ง. ๑๖
๔๒. ประเพณีสงกรานต์ นิยมทำบุญเกี่ยวกับเรื่องใด ?
 ก. ก่อเจดีย์ทราย ข. สรงน้ำพระ
 ค. บังสุกุลอัฐิ ง. **ถูกทุกข้อ**
๔๓. พระพุทธชานูญาติให้ถวายผ้ากฐินได้นับแต่วันออกพรรษาเป็นระยะเวลาเท่าไร ?
 ก. ๗ วัน ข. ๑๕ วัน
 ค. **๑ เดือน** ง. ๒ เดือน
๔๔. ผู้ถวายผ้ากฐินเป็นคนแรกในพระพุทธศาสนามีนามว่าอะไร ?
 ก. สุชาดา ข. **วิสาขา**
 ค. มัลลิกา ง. ปชาบดี

๔๕. ในหลวงเสด็จไปถวายผ้าพระกฐินส่วนพระองค์ ณ วัดราชบุรุษ เรียกกฐินอะไร ?

ก. พระกฐินต้น	ข. จุกฐิน
ค. มหากฐิน	ง. กฐินสามัคคี

๔๖. ผ้าที่ใช้ในพิธีทอดผ้าป่า เรียกว่าผ้าอะไร ?

ก. ผ้าบังสุกุล	ข. ผ้ากฐิน
ค. ผ้าปูนั่ง	ง. ผ้าปูนอน

๔๗. ประเพณีลอยกระทง ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนอะไร ?

ก. เดือน ๓	ข. เดือน ๖
ค. เดือน ๘	ง. เดือน ๑๒

๔๘. ปัจจุบันผู้จะบรรพชาเป็นสามเณรได้นั้น ต้องมีอายุกี่ปีขึ้นไป ?

ก. ๕ ปี	ข. ๖ ปี
ค. ๗ ปี	ง. ๘ ปี

๔๙. สามเณรจะต้องรักษาศีลโดยเคร่งครัดจำนวนกี่ข้อ ?

ก. ๕ ข้อ	ข. ๘ ข้อ
ค. ๑๐ ข้อ	ง. ๒๒๗ ข้อ

๕๐. กุลบุตรผู้จะอุปสมบทเป็นภิกษุได้นั้น ต้องมีอายุครบบริบูรณ์เท่าไร ?

ก. ๒๐ ปี	ข. ๒๕ ปี
ค. ๒๙ ปี	ง. ๓๕ ปี

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. พระพุทธศาสนาสอนให้มนุษย์เราเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด ?
 - ก. ไสยศาสตร์
 - ข. โหราศาสตร์
 - ค. สื่อวิญญาณ
 - ง. กรรม
๒. การกระทำที่ก่อให้เกิดผลดีและผลชั่ว เรียกว่าอะไร ?
 - ก. สุจริต
 - ข. ทุจริต
 - ค. กรรมบถ
 - ง. กรรมกิเลส
๓. พระพุทธศาสนาสอนไม่ให้มนุษย์ทำกรรมใด ?
 - ก. อกุศลกรรม
 - ข. กุศลกรรม
 - ค. บุญกรรม
 - ง. บุญกุศล
๔. การเขียนข้อความให้ร้ายคนอื่น จัดเป็นกรรมอะไร ?
 - ก. กายกรรม
 - ข. วจีกรรม
 - ค. มโนกรรม
 - ง. ถูกทุกข้อ

๕. ความสุขความทุกข์ของมนุษย์ทั้งหลายเกิดจากกระทำของใคร ?

ก. เทพยดา

ข. พระพรหม

ค. ผู้มีฤทธิ์

ง. ตนเอง

๖. อกุศลกรรมข้อใด ไม่จัดเป็นมโนกรรม ?

ก. มุสาวาท

ข. อภิขิมา

ค. พยาบาท

ง. มิจฉาทิฏฐิ

๗. ข้อใด จัดเป็นกายกรรม ความดีทางกาย ?

ก. ไม่ฆ่าสัตว์

ข. ไม่โกหก

ค. ไม่พยาบาท

ง. ไม่เห็นผิด

๘. การทำร้ายกันจนถึงเสียชีวิต เป็นบาปกรรมข้อใด ?

ก. ปาณาติบาต

ข. มุสาวาท

ค. พยาบาท

ง. มิจฉาทิฏฐิ

๙. การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เจตนาใดเป็นสิ่งสำคัญ ?

ก. เจตนาต่ำ

ข. เจตนาโกหก

ค. เจตนาโกง

ง. เจตนาฆ่า

๑๐. ข้อใด มีจิตประกอบด้วยปาณาติบาต ?

ก. คิดจะฆ่า

ข. คิดจะขโมย

ค. คิดจะหลอก

ง. คิดจะต่ำ

๑๑. ข้อใด เป็นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตด้วยการกระทำ ?

ก. ชุตหลุมพราง

ข. ใช้มีดฟัน

ค. ไล่ปืนยิง

ง. ถูกทุกข้อ

๑๒. การฆ่าสัตว์ตัดชีวิตจะสำเร็จเป็นกรรมบถได้ เพราะข้อใด ?

ก. รู้ว่าสัตว์มีชีวิต

ข. จิตคิดจะฆ่า

ค. พยายามฆ่า

ง. สัตว์ตาย

๓๗. ผรุสวาจา ได้แก่คำพูดเช่นไร ?

ก. คำหยาบคาย	ข. คำด่า
ค. คำสาปแช่ง	ง. ถูกทุกข้อ

๓๘. ผรุสวาจา เป็นกรรมประเภทใด ?

ก. กายกรรม	ข. วจีกรรม
ค. มโนกรรม	ง. ถูกทุกข้อ

๓๙. ข้อใด ทำให้เปรตตนหนึ่งมีปากเท่ารูเข็ม เพราะผรุสวาจา ?

ก. ประชดพ่อแม่	ข. แดกดันพ่อแม่
ค. ด่าพ่อแม่	ง. ถูกทุกข้อ

๔๐. ข้อใด เป็นลักษณะของคำพูดเรียกว่า สัมผัสปลาปะ ?

ก. เหลวไหล	ข. ไร้สาระ
ค. ไร้ประโยชน์	ง. ถูกทุกข้อ

๔๑. สัมผัสปลาปะ โดยมากปรากฏแก่บุคคลจำพวกใด ?

ก. แสดงละคร	ข. แสดงธรรม
ค. สอนธรรม	ง. บรรยายธรรม

๔๒. คนพูดจาเพื่อเจ้า ตายไปจักถือปฏิสนธิเป็นสัตว์ใด ?

ก. สัตว์นรก	ข. สัตว์หิมพานต์
ค. สัตว์วิเศษ	ง. สัตว์วรรณคดี

๔๓. กิริยาอาการอยากได้ในข้อใด เรียกว่าอภิชฌา ?

ก. คิดเอามาดี ๆ	ข. ไม่คิดจะซื้อ
ค. ไม่คิดจะขอ	ง. ถูกทุกข้อ

๔๔. อภิชฌา เป็นเหตุให้คนทำบาปกรรมใด ?

ก. คิดผิด	ข. โกงกิน
ค. มีชู้	ง. ล้างแค้น

